

betrekkingsen buitenlandse kerken

Rapport
deputaten

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Zwolle-Zuid 2008

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap generaal-synodale publicaties via: publicaties@gkv.nl. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

INLEIDING

Geliefde zusters, hooggeachte broeders,

Een vreemde manier, misschien, om een rapport in te leiden. Toch niet. Zeker niet voor een rapport dat zich bezig houdt met relaties tussen kerken. Wij hebben het dan over 'zusterkerken' in het buitenland. Als wij als gereformeerde kerken in een synode bij elkaar zijn, dan zijn wij dat als 'zusterkerken' in een kerkverband. Het is o.m. in ons deputaatschap dat wij daar nadrukkelijk aandacht voor hebben. Het werk van deputaten betrekkingen buitenlandse kerken houdt zich bezig met relaties tussen gemeenschappen die belijden het verbondsvolk van God te zijn. En zo richten wij ons rapport tot de kerken in de kerkgemeenschap van Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in synode te Zwolle-Zuid in 2008.

Bij het lezen van ons rapport zult u merken dat nog niet alles gerapporteerd kon worden. Want ons deputaatschap behartigt namens de kerken een zaak die doorlopend is. Er staan nog ontmoetingen open eind dit jaar en begin volgend jaar die van belang zijn voor de GS Zwolle-Zuid 2008. Daarom zal in de loop van februari nog een aanvullend rapport verschijnen.

Wat de opzet van ons rapport betreft, wij volgen de opzet die ook gebruikt is bij de vorige generale synode en die naar wij begrepen hebben goed bevallen is. Het houdt o.m. in dat relaties die gecontinueerd worden samengevat zijn in één voorstel.

Wij zijn de Here dankbaar dat Hij allen die namens de GK de afgelopen drie jaar reizen hebben gemaakt heeft bewaard. Hij heeft die ontmoetingen ook mogelijk gemaakt, ondanks internationale spanningen. Ook hebben deputaten gemerkt dat de contacten rijk gezegend zijn en dat er veel waardering is elders in de wereld voor de inzet van de GK op oecumenisch gebied.

Het is daarom ook een eer om als deputaten BBK namens de GK een rol te mogen spelen in het wereldwijde kerkvergaderend werk van onze Heer. Wij zijn zeer dankbaar voor het werk dat gedaan kon worden en dat wij daar nu verslag van mogen doen aan de kerken. Onze bede is dat de Here dit werk wil blijven zegenen opdat het bij mag dragen aan de eendrachtige verkondiging van het evangelie van verlossing enkel door de Christus.

INHOUDSOPGAVE

1.	Samenvatting	5
2.	Samenstelling deputaatschap	5
2.1	Personalía	5
2.2	Sectie-indeling, moderamen en secretariaat	6
3.	Opdrachten van de synode	7
3.1	Regels voor relaties met zusterkerken in het buitenland	7
3.2	Besluiten van GS Amersfoort-Centrum 2005	9
4.	Globaal beleidsoverzicht	10
5.	Uitvoering	10
5.1	Algemene werkzaamheden	10
5.2	Functioneren van het deputaatschap BBK	12
5.3	Bureau	13
5.4	Een kennismaking met de zusterkerken	14
5.4.1	Sectie 3 – Canada, Verenigde Staten en Europa (m.u.v. Portugal en Spanje)	14
5.4.2	Sectie 4 – Azië en Oceanië	15
5.4.3	Afrika en Spaans- en Portugeessprekende landen	17
5.5	Diversen	18
6.	Belangrijkste conclusies en aanbevelingen	20
7.	Conceptbesluiten	21
7.1	Regel 7 voor zusterkerkrelaties	21
7.2	Deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een GS van de GK	21
7.3	Vertaling besluiten	22
7.4	Onderhouden zusterkerkrelaties	23
7.5	Werken aan totstandkoming van zusterkerkrelaties	24
7.6	Contacten in het buitenland	24
7.7	Aangaan zusterkerkrelatie met de Reformed Church of East Africa (Kenia)	25
7.8	Stopzetten van contacten	25
7.9	Publiciteit	25
7.10	Bureau	26
7.11	CGK	26
7.12	International Conference of Reformed Churches (ICRC)	26
7.13	European Conference of Reformed Churches (EuCRC)	27
	Bijlagen	28
I.	Rapport sectie 2 (Voorlichting en publicatie)	28
II.	Rapport sectie 3 (Canada, Verenigde Staten en Europa m.u.v. Portugal en Spanje)	30
III.	Rapport sectie 4 (Azië en Oceanië)	45
IV.	Rapport sectie 5 (Afrika en Spaans- en Portugeessprekende landen)	63
V.	Notitie: Deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een GS van de GK	79
VI.	Lijst van afkortingen	83
VII.	Adressenlijst deputaten	87

1. SAMENVATTING

Deputaten betrekkingen buitenlandse kerken (BBK) houden zich uitsluitend bezig met het onderhouden van relaties met buitenlandse zusterkerken en andere daarmee samenhangende kerkelijke contacten. Het doel van deze relaties en contacten is van elkaar te leren, elkaar te bemoedigen en samen te bouwen aan Christus' kerk in de wereld, in gehoorzaamheid aan Hem die het Hoofd is van de kerk.

Een voorbeeld hiervan is, dat deputaten BBK namens de GK in 2007 betrokken was bij het initiatief tot de European Conference of Reformed Churches (EuCRC). Deze Europese variant van de International Conference of Reformed Churches (ICRC) bracht gereformeerden van Ierland tot en met de Oekraïne en van Zweden tot en met Portugal en Italië bijeen om kennis te maken met elkaar en contacten te leggen. Een tweede voorbeeld: in zowel Zuid-Afrika als Brazilië vervullen deputaten BBK een rol in de toenadering van "vrijgemaakte" kerkverbanden tot gereformeerde of presbyteriaanse kerken met een andere voorgeschiedenis. Dit altijd op uitnodiging van de verschillende betrokken partijen.

In dit rapport proberen we overzichtelijk verslag uit te brengen van onze activiteiten.

In hoofdstuk 2 geven we een overzicht van de samenstelling van deputaatschap – het grootste dat de GK kent.

Hoofdstuk 3 schetst het kader waarbinnen deputaten BBK werken. Om te beginnen een overzicht van afspraken en opdrachten die al een tijdje meegaan, zoals de regels voor zusterkerkrelaties vastgesteld door GS Ommen 1993. Daarna de besluiten van de vorige synode met de instructies voor de jaren 2005-2008.

Hoofdstuk 4 bevat een globaal overzicht van het BBK-beleid.

Hoofdstuk 5 presenteert een overzicht van de wijze waarop deputaten BBK hun opdrachten hebben uitgevoerd. In paragraaf 5.4 vindt u een typering van het onderhouden van relaties en contacten.

Hoofdstuk 6 geeft een indruk van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van ons deputaatschap.

Hoofdstuk 7 bevat een overzicht van de voorstellen die deputaten BBK voorleggen aan de kerken.

In de bijlagen I, II, III en IV, wordt verslag gedaan van alle relaties en contacten die deputaten BBK onderhouden. U vindt er ook een notitie over '*deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een GS van de GK*' (Bijlage V). Om te voorkomen dat u in alle afkortingen verdrinkt is er een lijst die ze verklaart (Bijlage VI) – handig misschien om die bij de hand te hebben bij het verder lezen.

Mocht u behoefte hebben aan informatie buiten dit rapport om, dan u kunt terecht bij het bureau van deputaten BBK, waar de notulen van sectievergaderingen en algemene vergaderingen van deputaten te raadplegen zijn, evenals werkplannen van de secties, correspondentie en acta van zusterkerken.

Veel leesplezier gewenst, en vooral ook veel verwondering over het machtige kerkvergaderend werk van onze Heer!

2. SAMENSTELLING DEPUTAATSCHAP

2.1 Personalia

De GS van Amersfoort-Centrum 2005 benoemde de volgende deputaten (voor adresgegevens zie Bijlage VII):

contacten in Europa, Noord-Amerika		
<i>primi</i>	<i>afredend</i>	<i>secundi</i>
R. ter Beek, Soest	2008	A.J. Petter, Dalfsen
R.C. Janssen, Hoek	2011	D. de Vos, Tollebeek
G. Kwakkel, Kampen	2011	
W. Kuipers, Hattem	2011	
K. Wezeman (s), Haren	2008	
R. van Wijnen, Ureterp	2011	

contacten in Azië (incl. Indonesië), Australië en Nieuw-Zeeland		
B. Bolt, Heerde	2008	J. Bronsema, Amersfoort
E. Ensing-Maatkamp, Zwolle	2008	H.J. Leskens, Hattem
J.P.D. Groen, Wezep	2014	
A.S. v.d. Lugt, Rotterdam	2014	
H.S. Nederveen-van Veelen, Berkel	2014	
J. Plug, Rotterdam	2011	
contacten in Afrika en Spaans- of Portugees spreken landen		
H. ten Brinke, Bodegraven	2011	Tj. de Boer, Amersfoort
Th.J. Havinga, Zuidlaren	2011	D.J. de Jong-Pel, Houten
T.J. Karelse, Capelle a/d IJssel	2011	
J.P. Kruiger, Oud-Zuilen	2011	
P.K. Meijer, Hardenberg	2011	
E.J. Urban, Zwolle	2014	

In de loop van 2007 moest mevr. Ensing-Maatkamp zich terugtrekken. Zij is voor de korte periode tot aan de synode niet vervangen. Ds. Havinga kon lange tijd wegens ziekte niet meedoen. Prof. dr. G. Kwakkel heeft gedurende het halve jaar waarin hij sabbatsverlof had aan de Theologische Universiteit, zijn werkzaamheden voor BBK opgeschort.

2.2 Sectie-indeling, moderamen en secretariaat

Sectie 1 - beleid en International Conference of Reformed Churches	
voorzitter	B. Bolt
secretaris	R.C. Janssen
leden	K. Wezeman, R. ter Beek, T.J. Karelse, E.J. Urban
Sectie 2 - communicatie	
voorzitter	R. ter Beek
secretaris	E. Ensing-Maatkamp
leden	T.J. Karelse
Sectie 3 - Canada, Verenigde Staten en Europa (m.u.v. Spanje en Portugal)	
voorzitter	ds. R. van Wijnen
secretaris	R.C. Janssen
leden	R. ter Beek, G. Kwakkel, W. Kuipers, K. Wezeman
sectie 4 - Azië en Oceanië	
voorzitter	J. Plug
secretaris	H.S. Nederveen-van Veelen
leden	B. Bolt, E. Ensing-Maatkamp, J.P.D. Groen, J. Bronsema
sectie 5 - Afrika en Spaans- en Portugeessprekende landen	
voorzitter	P.K. Meijer
secretaris	T.J. Karelse
leden	H. ten Brinke, Th.J. Havinga, J.P. Kruiger, E.J. Urban

moderamen

voorzitter	K. Wezeman	2 ^e voorzitter	R. ter Beek
alg. secretaris	R.C. Janssen	penningmeester	T.J. Karelse

Secretariaat: maandag t/m vrijdag, 's ochtends

Mevr. G.A. Enter-Hindriks	Mevr. A. Hagg-de Jong
Postadres: Postbus 499, 8000 AL Zwolle	
Bezoekadres: Gbouw, Burg. Vos de Waelstraat 2, 8011 AT Zwolle	Telefoon: 038 – 427 0470 Fax: 038 – 427 0411 (via DVN, t.a.v. BBK)
E-mail: bbk@gbouw.nl	Website: www.bbk.gkv.nl

3. OPDRACHTEN VAN DE SYNODE**3.1 Regels voor relaties met zusterkerken in het buitenland**

Voor relaties met zusterkerken in het buitenland zijn regels vastgesteld. Deputaten hebben ten behoeve van de zusterkerken daar een officiële Engelse versie van gemaakt. Met het oog op een consistente praktijk hanteren deputaten uitvoeringsbepalingen bij die regels. Deze stukken - het kader waarbinnen deputaten werken - volgen hier:

Indien een zusterkerkrelatie met een kerk in het buitenland is aangegaan, zal deze geoefend worden aan de hand van enige regels, die dienen om als gereformeerde kerken samen bij de belijdenis van Gods Woord te blijven en elkaar te helpen, te bemoedigen en op te scherpen in het in woord en daad getuigen te zijn van de Here Jezus Christus in deze wereld. Daarvoor zullen van Nederlandse zijde de volgende regels gelden:	A sister church relation with a foreign church, once entered into, will be conducted according to certain rules, which serve to maintain the common commitment of Reformed churches to the Word of God and to assist, encourage, and stimulate each other in bearing witness to the Lord Jesus Christ in this world by word and deed. From our side in the Netherlands the following rules will apply:
---	--

1. De kerken zullen elkaar zoveel mogelijk bijstaan in de handhaving, verdediging en bevordering van de gereformeerde belijdenis naar de Schriften in leer, kerkregering, tucht en eredienst.	1. The churches shall, as much as possible, assist each other in the maintenance, defence, and promotion of the Reformed confession in accordance with Scripture in doctrine, church polity, discipline, and liturgy.
---	---

Uitvoering: elkaars synodes bezoeken en door correspondentie elkaar adviseren en bemoedigen.

2. De kerken zullen elkaar informeren over de besluiten van de meeste vergaderingen, indien mogelijk door toezending van de Acta ervan of anders tenminste door toezending van de voor de desbetreffende kerk relevante besluiten (waar mogelijk in vertaling).	2. The churches shall inform each other of the decisions of their major assemblies, if possible by sending each other their Acts (<i>Minutes</i>) or otherwise at least by sending those decisions which are relevant to the respective church (where possible, in translation.)
---	--

Uitvoering: zo spoedig mogelijk na afloop van de synode, toezending van besluiten en specifieke informatie, aan betreffende de kerken waarmee wij contacten hebben. Toezenden van Acta (contracta) in vertaling.

3. De kerken zullen elkaar informeren met betrekking tot het aangaan van zusterkerkrelaties met derden.	3. The churches shall inform each other with respect to the initiation of third party sister church relationships.
---	--

Uitvoering: het voornemen en het besluit tot het aangaan van een zusterkerkrelatie wordt aan bestaande zusterkerken meegedeeld en waar nodig met hen overlegd.

4. De kerken zullen elkaars attestaties aanvaarden; zij zullen ook de leden van de desbetreffende kerken toelaten tot de sacramenten op vertoon van een genoegzaam kerkelijk attest.

4. The churches shall accept one another's attestations (*Certificates of Good Standing*); they shall also admit members of the respective churches to the sacraments upon presentation of an adequate ecclesiastical testimonial.

Uitvoering: in voorkomende gevallen assisteren bij het uitvoeren van die regel.

5. De kerken stellen in principe de kansels voor elkaars predikanten open met inachtneming van de bepalingen voor het eigen kerkverband.

5. The churches shall in principle open the pulpit to each other's ministers, subject to the regulations which apply in the receiving federation.

Uitvoering: in voorkomende gevallen assisteren bij de uitvoering van die regel.

Er zal naar worden gestreefd in de beoefening van de relatie ook de volgende regels te doen gelden:

In the exercise of the sister church relation, we shall strive to have also the following rules implemented:

6. In geval van wijzigingen van of aanvullingen op de belijdenis, kerkorde of liturgische formulieren, die inhoudelijk van confessionele aard zijn, zal op het voornemen hiertoe bij de zusterkerken bijzondere aandacht worden gevestigd, zodat zo veel mogelijk overleg voor de definitieve besluitvorming kan plaatsvinden.

6. Should alterations or additions, which would be in substance of confessional nature, be considered to the church standards, church order or liturgical forms, such intent shall be drawn to the particular notice of the sister churches, in order to permit as much consultation as possible before a final decision is taken.

Uitvoering:

- a. De kerk belast met voorbereiding synode, stuurt met enige regelmaat de lijst van voorstellen die langs kerkelijke weg naar de generale synode gaan, naar bureau BBK;
- b. sectie VII noteert de zaken als bedoeld in punt 6;
- c. de algemeen secretaris brengt deze zaken via de algemene vergadering (AV) ter kennis van de secties, met de vraag welke daarvan relevant zijn voor de relaties;
- d. de secties komen met correspondentievoorstellen, die via de AV worden verzonden;
- e. reacties uit de zusterkerken worden aan de aanstaande synode gezonden;
- f. de zusterkerken worden uitgenodigd om daarover mee te spreken via hun afgevaardigden, als de betreffende zaak aan de orde komt.

7. De kerken zullen elkaars afgevaardigden op de meeste van hun vergaderingen ontvangen en hen uitnodigen zitting te nemen als adviseurs, zoveel dit mogelijk is.

7. The churches shall receive each other's delegates at their major assemblies and invite them to participate – where possible – in an advisory capacity.

Uitvoering:

Deputaten dragen zorg voor de ontvangst van de gasten ter synode door in de vijfde week van een generale synode de woensdag te reserveren voor het volgende programma. In de loop van de morgen aankomst en gezamenlijke lunch; 's middags is er contact met de synodecommissies en na een gezamenlijke maaltijd vindt 's avonds publieke ontvangst in plenaire zitting plaats. Deputaten dragen verder zorg voor een gastvrije begeleiding van aankomst tot en met vertrek (Acta GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 91).

Indien een buitenlandse kerk eigen regels voor kerkelijke relaties heeft, dit het aangaan en beoefenen van een zusterkerkrelatie niet in de weg hoeft te staan, indien er geen tegenstrijdigheid is tussen de regels van de buitenlandse kerk en die van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Should a foreign church already operate under its own rules for ecclesiastical relations, this need not hamper the initiation or exercise of a sister church relation, as long as these rules do not conflict with those of the Reformed Churches in The Netherlands.

Ook het besluit van de GS Amersfoort-Centrum 2005 om “*deputaten op te dragen de zusterkerken aan te moedigen tot bevordering van kerkelijke eenheid met zusterkerken in de regio*” kan gelden als regel voor het werk van deputaten.

Over de uitvoering sprak de synode uit: “*deputaten BBK kunnen, lettend op de situatie ter plaatse, bepalen hoe deze opdracht in praktijk gebracht moet worden.*”

Voor een voorstel tot een nieuwe redactie van regels en uitvoeringsbepalingen, aangepast aan de laatste besluiten en ontwikkelingen, zie verderop in dit rapport onder 7.

Bronnen:

- Regels: Acta GS Ommen 1993, art. 68, besluiten 1 en 2; en Acta GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 91.
- Uitvoeringsbepalingen gepresenteerd op de GS Zuidhorn 2002-03 (art. 137, besluit 2).
- Officieel vastgestelde vertaling van de regels door de AV van deputaten BBK van 8 februari 2003.
- Acta GS Amersfoort-Centrum 2005, art. 143 besluit 2 en art. 159.

3.2 Besluiten van GS Amersfoort-Centrum 2005

De vorige synode nam de volgende besluiten over de betrekkingen met buitenlandse kerken (Acta, art. 143, resp. art. 163)

Besluit:

- 18 deputaten en 6 secundi te benoemen met de opdracht:
1. het werk en beleid ten aanzien van de buitenlandse kerken voort te zetten;
 2. de ontvangst van buitenlandse gasten op de volgende synode tijdig voor te bereiden door in overleg met het moderamen een speciale week van die generale synode te reserveren voor een eveneens met het moderamen nader af te stemmen programma;
 3. zorg te dragen voor een gastvrije begeleiding van aankomst tot en met vertrek;
 4. waar nodig overleg te hebben met deputaten ZHT over het verlenen van gewenste hulp aan buitenlandse (zuster) kerken en hun beider beleid op elkaar af te stemmen;
 5. hun werk te verrichten binnen het vastgestelde budget, dat separaat zal worden toegezonden;
 6. van hun arbeid verslag uit te brengen aan de eerstvolgende generale synode en hun rapport uiterlijk drie maanden voor het begin van die synode aan de kerken toe te zenden.

Gronden:

1. in het deputaatschap BBK leeft de verwachting dat na invoering van een nieuwe structuur optimaal gewerkt kan worden met 18 in plaats van 24 primi deputaten en 6 secundi;
2. in tegenstelling tot het vermelde in de vorige opdracht wordt niet de 5e week aangewezen voor de ontmoeting met de buitenlandse gasten. Een later tijdstip heeft het voordeel dat meer zichtbaar zal zijn van de resultaten van de werkzaamheden van de synode.

Besluit:

deputaten op te dragen om haar werk te doen met gebruikmaking van het BBK-bureau te Zwolle, en voor deze werkzaamheden gebruik te maken van de faciliteiten van "De Verre Naasten".

Grond:

secretariële ondersteuning via het bureau is nodig om de taken zoals beschreven in het rapport uit te kunnen voeren.

4. GLOBAAL BELEIDSOVERZICHT

Het beleidsplan BBK, aangenomen in 2002, sluit aan bij artikel 47 van de Kerkorde: *“Over de relatie met kerken in het buitenland beslist de generale synode. Met kerken van gereformeerde belijdenis in het buitenland zal, zoveel mogelijk, kerkelijke gemeenschap geoefend worden. Op ondergeschikte punten van kerkorde en kerkelijke praktijk zullen buitenlandse kerken niet veroordeeld worden.”*

De Gereformeerde Kerken onderhouden met een dertigtal buitenlandse kerken een volwaardige ‘zusterkerkrelatie’. In een dergelijke relatie wordt de desbetreffende buitenlandse kerk behandeld als de ‘eigen kerk’, overeenkomstig de gemaakte afspraken (zie 3.1).

Buiten de zusterkerkrelaties zijn er verkennende contacten en ook situaties waar men op het punt staat een zusterkerkrelatie aan te gaan. Een oorzaak voor het nog niet realiseren daarvan kan zijn dat partijen een aanbod daartoe nog in overweging hebben. Het aangaan resp. het onderhouden van contacten met buitenlandse kerken heeft als voornaamste doel te komen tot een zusterkerkrelatie. Andere doelen: hulp bij ontwikkeling in confessioneel-gereformeerde richting, en: contacten leggen met het oog op gemeenschappelijke zaken, m.n. in verband met theologische opleidingen en zendingswerk.

De GS Amersfoort-Centrum 2005 gaf deputaten BBK mee zich meer te concentreren op contacten in Europa, maar daarbij geen afstand te nemen van reeds bestaande relaties en contacten elders in de wereld. In de contactoefening brengen deputaten reliëf aan. Niet elke kerk krijgt evenveel aandacht, niet elke kerk wordt met evenveel intensiteit gevolgd. De intensiteit van contacten is afhankelijk van de relevantie voor partijen. De mate van wederkerigheid (een van de beleidsdoelen) is daarbij een belangrijk punt van weging.

Deputaten onderhouden niet alleen bilaterale relaties (tussen de GK en een ander kerkverband) maar ook multilaterale relaties (tussen de GK en interkerkelijke organisaties). Op mondiaal niveau is de betrokkenheid van de GK bij de ICRC bekend. Deputaten BBK volgen ook de ontwikkelingen binnen de WRF.

Op ons eigen continent zijn deputaten BBK betrokken geweest bij het samenroepen van de Europese Conferentie van Gereformeerde Kerken (EuCRC), in samenwerking met onze zusterkerken de CGK, EPCEW en FCS en met steun van andere ICRC leden in Europa. Deputaten BBK hebben in de herfst van 2007 een conferentie in Nederland, belegd door WRF-Europe, bijgewoond.

De effectiviteit van de huidige uitstekende communicatiemiddelen is sterk afhankelijk van de lokale situatie van de partner. Overigens kan goed contact nooit zonder daadwerkelijke ontmoeting. Juist daarvoor zijn regionale en internationale bijeenkomsten heel effectief.

5. UITVOERING

5.1 Algemene werkzaamheden

Ontmoeting op de generale synode

Een belangrijk punt in de contactoefening is de ontvangst van buitenlandse gasten op de generale synode. In dit rapport over de periode 2005-2008 verdient vermeld te worden dat de buitenlandse gasten van de GS Amersfoort-Centrum 2005 gedurende vijf dagen gelogeerd hebben in conferentieoord Kontakt der Continenten te Soesterberg. Deputaten BBK hebben daar met hun gasten vergaderd en overleg gevoerd. Ook was er veel gelegenheid voor de onderlinge ontmoeting. In deze week vielen ook de twee dagen waarop de synode het rapport van BBK behandelde en er gelegenheid was tot toespraken ter GS. In 2008 zullen de gasten worden ontvangen op buitengoed Fredeshiem te Steenwijk. Opnieuw zal er een week van ontmoeting en overleg zijn.

Bij de evaluatie van de ontmoeting met buitenlandse gasten in 2005 moest geconstateerd worden dat de ontvangst in het conferentieoord wèl, maar de ontmoeting met de synode zelf niet geheel aan de verwachtingen voldeed.

De ontvangst door de GS Amersfoort-Centrum 2005 was een duidelijke verbetering in vergelijking met die in Zuidhorn. De vertegenwoordigers van andere kerken konden nu tussen de synodeafgevaardigden zitten en er was voor tolken gezorgd. Het feit dat m.n. de afgevaardigden van de FRCA de ruimte kregen om hun inbreng te hebben m.b.t. het onderwerp huwelijk, echtscheiding en hertrouwen is als zeer zinvol ervaren. Het was een voorbeeld van 'wederkerigheid' in de relaties.

Deputaten BBK hebben echter moeten constateren dat alleen de synodepreses gebruik maakte van de uitnodiging aan synodeleden om ook de gesprekken in het conferentieoord bij te wonen. Verder zijn de uitvoeringsbepalingen, die door de GS Zuidhorn 2002-2003 waren aanvaard, niet uitgevoerd. Deputaten BBK geven toe dat zij daar ook zelf te weinig op gelet hebben. Op grond van de ervaringen in Amersfoort, en van verzoeken van (deputaten buitenland van) zusterkerken leek het deputaten BBK verstandig om verbeterde uitvoeringsbepalingen aan u voor te leggen (zie Bijlage V).

Ons voorstel heeft ook gevolgen voor de invulling van de buitenlandweek van de GS Zwolle-Zuid 2008: het betekent meer plenaire vergaderingen in die week dan in de andere weken (zie 7.2). U begrijpt dat het van belang is dat we zo spoedig mogelijk van u horen of de 'buitenlandweek' conform ons voorstel kan doorgaan.

Deputaten BBK ontdekten een schoonheidsfoutje in de Regels voor zusterkerkrelaties van Ommen. Na overleg met prof. dr. M. te Velde en mede op zijn advies doen wij een voorstel voor verbetering (zie 7.1).

U treft ook een voorstel aan m.b.t. het verzorgen van vertalingen van besluiten t.b.v. de communicatie met zusterkerken (zie 7.3).

In overleg met deputaten VGS is de week van behandeling van het BBK-rapport en de ontmoeting met de buitenlandse gasten op de synode van 2008 gepland van 26 tot 31 mei. De argumenten op deze week later te agenderen zijn:

1. er is voor de gasten al meer te zien van het verloop en de besluitvorming van de synode en ze kunnen daar desgewenst dus ook beter op reageren;
2. met deze periode blijven we uit de buurt van de General Assemblies van de FCS en FCC in Schotland.

Nieuwe Opdrachten

De GS Amersfoort-Centrum 2005 gaf als nieuwe opdrachten:

1. om de URCNA, de GGRI-KalBar en de GKSA een zusterkerkrelatie aan te bieden.
2. om de zusterkerkrelatie met zowel de FCS als de FCC te continueren.
3. om met de PFCC en de NKST een zusterkerkrelatie aan te gaan.
4. om m.b.t. de kerken in Myanmar (Birma) een onderzoek in te stellen.
5. om nader contact te zoeken met de CRCP.

Tevens hadden deputaten BBK ter GS Amersfoort-Centrum 2005 aangegeven onderzoek te zullen doen naar de wenselijkheid en mogelijkheid van een relatie met de PCAm.

De uitvoering van deze opdrachten is in de rapportage opgenomen.

Voorlichting over de GK

Om de opdrachten uit te voeren zijn bezoeken gebracht en hebben we ook in Nederland bezoek ontvangen. Bovendien is er veel correspondentie gevoerd. Soms moesten we vragen beantwoorden over de precieze betekenis en bedoeling van synodebesluiten. Het is wel eens lastig om van een grote afstand een juist beeld te krijgen van wat er in het kerkelijk leven hier gebeurt.

In Lux Mundi, het Engelstalige kwartaalblad dat uitgegeven wordt door deputaten BBK, is ook na 2005 weer uitgebreid gepubliceerd over onze kerken. Tijdens de bezoeken aan de synodes van kerken als de FRCA, VGKSA en CanRC konden afgevaardigde deputaten dikwijls de gelegenheid benutten om zaken uit te leggen en soms ook recht te zetten.

Er is, meer dan in het verleden, werk gemaakt van het vertalen van synodebesluiten. Deze vertalingen zijn gepubliceerd op internet en in de vorm van een cd-rom aan de zusterkerken gezonden, samen met de Acta van onze synodes. Deze vertaling is tot stand gekomen in samenwerking met ds. R.C. Janssen (als vertaalcoördinator benoemd door het moderamen van GS Amersfoort-Centrum 2005) en deputaten BBK (waarvan ds. Janssen ook de algemeen secretaris is). Na overleg met deputaten VGS en GSP is besloten dat voor de periode 2005-2008 de kosten van vertaalwerk gedragen worden door BBK en dat aan de GS Zwolle-Zuid 2008 gevraagd zal worden om voor dit vertaalwerk een aparte begrotingspost te maken (zie 7.3). Ook is een aantal Engelstalige artikelen gepubliceerd die inzicht geven in de GK en haar geschiedenis.

5.2 Functioneren van het deputaatschap BBK

Verdeling van het werk

De GS Amersfoort-Centrum 2005 bracht op voorstel van deputaten BBK het deputaatschap terug van 24 naar 18 leden. Immers de werkdruk was afgenomen door de formatie van het deputaatschap ZHT en de kerkelijke inbedding van DVN. Het deputaatschap heeft vervolgens zijn structuur hierop aangepast. De zeven oude secties zijn opgeheven en vijf nieuwe secties werden gevormd.

In sectie 1 worden het beleid en de multilaterale relaties (ICRC, EuCRC) voorbereid. Zij bestaat uit het moderamen van het deputaatschap en vertegenwoordigers van de vier andere secties. Ook mevr. Enter van het bureau woont alle sectie 1-vergaderingen bij (het moderamen vergadert niet afzonderlijk; wel worden incidenteel acties ondernomen door het moderamen na onderlinge afstemming per e-mail).

Sectie 2 is verantwoordelijk voor de voorlichting en public relations. Uit elke regiosectie is er iemand lid. Deze sectie zorgt - gesteund door vrijwilligers - voor de driemaandelijke publicatie van het Engelse tijdschrift Lux Mundi en voor publicaties over buitenlandse kerken in de Nederlandse kerkelijke pers. De website www.bbk.gkv.nl wordt steeds belangrijker in het contact met kerken en medegelovigen in binnen- en buitenland. Het bureau verleent goede diensten als helpdesk.

Secties 3-5 zijn regiosecties. Zij bestaan elk uit 6 leden met twee secundi. Zij behartigen de relaties met de kerken in de regio.

Vier à vijf keer per jaar wordt een algemene vergadering (AV) gehouden. Tijdens een AV worden de voorstellen van de verschillende secties, na eerst door sectie 1 te zijn behandeld, vastgesteld. Tijdens een AV geeft ook één regiosectie een presentatie van haar werkveld. Het voornemen dat jaarlijks één van de AV's zou worden besteed aan bezinning kon helaas niet worden uitgevoerd. Wel zijn er jaarlijks bezinningsvergaderingen geweest van deputaten BBK met deputaten ZHT (en de staf van DVN / IRTT).

Elke sectie heeft een werkplan gemaakt dat door de AV is goedgekeurd. Bij de rapportage van de secties (Bijlagen I t/m IV) fungeert hun werkplan als uitgangspunt.

Deputaten zijn bezig hun nieuwe werkwijze te evalueren.

Inhoud van besprekingen

In de periode 2005-2008 werden zaken van leer, kerkregering en eredienst niet vaak uitvoerig besproken. N.a.v. contact met de GKSA is gesproken over zaken van hermeneutiek, evenals over 'de vrouw in het ambt'.

Dit wil niet zeggen dat dit soort zaken geen aandacht krijgen. Binnen Noord-Amerika spelen bij voorbeeld discussies over de rechtvaardiging n.a.v. de onderwerpen "New Perspective on Paul" en "Federal Vision". Rapporten over deze zaken die door de RCUS en OPC zijn aangenomen, zijn

voorgelegd aan ds. J.M. Batteau voor een dogmatische evaluatie. De URCNA heeft in verband met deze zaken een studiec commissie in het leven geroepen.

N.a.v. correspondentie met de FCS en FCC door deputaten Buitenlandse Kerken van de CGK en deputaten BBK van de GK is er bezinning geweest over de praktische gevolgen van het confessionele standpunt bekend als het "Establishmentarian Principle" (dat de staat bepaalde zeggenschap heeft in de nationale kerk). De vraag daarbij is: kunnen we het de Schotten kwalijk nemen dat zij, als aanhangers van het Establishmentarian Principle, elkaar voor de rechtbank dagen? Deputaten BBK ontvingen nog geen antwoord op hun vraag aan de FCS en FCC om uitleg van dit leerpunt.

Verder hebben sommige deputaten zich ingespannen om uitleg te geven over besluiten van recente GK synodes m.b.t. 'Vierde Gebod en Zondag'; 'Huwelijk, Echtscheiding en Hertrouwen'; 'Liturgische vernieuwing'; 'Gasten aan het avondmaal'. Daarbij hebben wij dankbaar gebruik gemaakt van de diensten van ds. P. Niemeijer, voorzitter van GS Amersfoort-Centrum 2005, die samen met één van onze deputaten de synode van de FRCA in Australië heeft bijgewoond en een uitvoerige toelichting heeft geleverd voor Lux Mundi. Hier is ook te wijzen op de uitvoerige gedachtewisseling met behulp van nota's over een aantal onderwerpen tussen sectie 5 en de IPB.

Rapportage aan de kerken c.q. synode

Het deputaatschap BBK kent een groot aantal deputaten (18). Ook het te behandelen materiaal is omvangrijk. Om ondanks de vele relatiebomen het katholieke bos te kunnen blijven zien, is in dit rapport een kort overzicht opgenomen van die relaties, naast de rapportage vanuit de secties. In het zesde hoofdstuk treft u de voorstellen aan die aan de kerken, vergaderd in synode, worden voorgelegd.

Gearchiveerd op het bureau van BBK – en daar op te vragen of te raadplegen – zijn de werkplannen van de verschillende secties, de notulen van sectievergaderingen, de gevoerde correspondentie en de documentatiebladen over de verschillende kerken en contacten.

5.3 Bureau

Overeenkomstig de opdracht van de synode is de secretariële ondersteuning door het bureau gecontinueerd als voorheen, namelijk via detachering door DVN. Mevr. G.A. Enter-Hindriks verzorgt de omvangrijke correspondentie, archivering, notulering, de adviesdienst aan de kerken, alsook de afgifte van attesten aan predikanten die naar een zusterkerk reizen. Ook de abonnementen- en financiële administratie van het kwartaalblad Lux Mundi en de verzending worden door het bureau verzorgd resp. gecoördineerd. Zij wordt daarin bijgestaan door mevr. A. Hagg-de Jong, die mevr. G. Bredenhoff sinds april 2007 is opgevolgd. Op vrijwilligster mevr. A.C. de Ruiter-Oost wordt regelmatig een beroep gedaan.

Werden de voorbereidingen voor de buitenlandweek voor de vorige GS gedaan door het bureau in samenwerking met ds. en mevr. Knigge te Buitenpost, nu worden ze in samenwerking met oud-deputaat BBK, dhr. J. van Dijk te Hoogeveen gedaan. Ook voor de organisatie van de Europese Conferentie bleek de inzet van het bureau van grote waarde.

Relevante informatie over en voor de buitenlandse kerken waar we contact mee onderhouden, wordt al een aantal jaren geplaatst op de website van deputaten BBK. Het bijhouden gebeurt door het bureau in samenwerking met sectie 2. Aan deze site zijn na de GS Amersfoort-C vertalingen van diverse synodebesluiten toegevoegd, alsmede een aantal documenten in het Engels over de GK en over de geschiedenis van het gereformeerde kerkelijk leven in Nederland.

Aan leden van onze kerken die naar het buitenland reizen wordt desgevraagd informatie gegeven over de kerkelijke kaart van het desbetreffende land door het bureau BBK. Ook als het gaat om een kerk die geen officiële zusterkerk is, kan BBK vaak advies geven. Indien iemand naar zo'n kerkverband zou verhuizen kan bij overdracht van ambtelijke zorg bemiddeld worden. De normale vorm via een attest wordt dan niet gebruikt, maar een schriftelijke verklaring en aanbeveling, die door de plaatselijke kerk aan de betrokkene ter hand wordt gesteld, met de opwekking deze in te leveren, wanneer men ervan overtuigd is met een gereformeerde of presbyteriaanse, schriftgetrouwe kerk te maken te hebben.

Ons bureau maakt zich ook verdienstelijk voor andere kerkverbanden: buitenlandse kerkverbanden krijgen desgevraagd via ons bureau informatie over de internationale kerkelijke kaart. Al met al heeft ons bureau een 'spin in het web'- functie in internationale contacten.

Ten slotte willen wij graag opmerken dat mevr. Enter-Hindriks in november 2006 tien jaar in dienst was van het deputaatschap BBK. Haar werk en inzet worden zeer gewaardeerd en als deputaten zijn we zeer gediend met haar kennis en ervaring.

5.4 Een kennismaking met de zusterkerken

U ontvangt in deze paragraaf geen uitvoerige opsomming van de BBK-werkzaamheden. Die staat te lezen in de sectierapporten, die als bijlagen bij dit rapport zijn gevoegd (Bijlage I t/m IV). Maar een eerste kennismaking vindt u hier wel. Niet alle 30 zusterkerken worden hier genoemd, en ook niet alle (ten tijde van GS Amersfoort-Centrum 18) overige contacten. Maar wel een aantal belangrijke en leerzame ontmoetingen. De bedoeling is u een beeld te geven van wat er bij de gereformeerde oecumene zoal komt kijken.

5.4.1 Sectie 3 – Canada, Verenigde Staten en Europa (m.u.v. Portugal en Spanje)

Vanuit sectie 3 zijn er hartelijke contacten op veel plaatsen. Het werk laat zich in tweeën delen. Enerzijds is er contact met soms tamelijk grote, goed georganiseerde kerkverbanden, vooral in Noord-Amerika, Ierland en het Verenigd Koninkrijk. Anderzijds het contact met heel kleine groepjes mensen die gereformeerd willen zijn in leer en leven, en die een kerkelijk leven proberen op te bouwen. Wij worden overal in deze kerken hartelijk ontvangen en betrokken bij wat er leeft.

In Noord-Amerika worden momenteel heftige discussies gevoerd over twee onderwerpen: het "New Perspective on Paul" en "Federal Vision". Volgens sommigen veroorzaakt het "New Perspective on Paul" (een andere waardering van de verhouding wet- genade in de brieven van Paulus) een ondermijning van de reformatische rechtvaardigingsleer. "Federal Vision" is een bepaalde kijk op het verbond, die een vorm van verbondsautomatisme lijkt aan te wakkeren omdat men kinderen op basis van het verbond (en niet pas na geloofsbelijdenis) wil toelaten tot het avondmaal. Een complicatie vormt het gegeven dat aanhangers van de "Federal Vision" zich beroepen op K. Schilder en B. Holwerda, waardoor onze kerken (en de CanRC) geheel buiten hun toedoen als aanhangers van de "Federal Vision" worden getekend. De RCUS en OPC hebben n.a.v. deze kwestie positie gekozen. De URCNA hebben een studiec commissie in het leven geroepen. De CanRC voelen zich niet geroepen om hierop in te gaan.

Wat kerkelijke relaties betreft zien we dat de CanRC toenadering zoeken tot gereformeerde oecumenische organisaties in Noord-Amerika. De OPC heeft nog niet gereageerd op ons aanbod tot een zusterkerkrelatie. De URCNA hebben ons als oecumenisch contact aangewezen, voor ons een stap in de richting van een zusterkerkrelatie. Deputaten BBK hebben de PCAm bezocht, maar omdat de PCAm geen structuur kent voor het onderhouden van kerkelijke relaties buiten de Verenigde Staten en Canada, stellen we geen verder onderzoek in.

Met betrekking tot onze contacten in Europa is er veel gebeurd. Allereerst is, mede op initiatief van deputaten BBK, in maart 2007 een Europese Conferentie van Gereformeerde Kerken gehouden. Een tweede staat gepland voor november 2008, een derde in het jaar 2010.

We maken een draai met de klok mee door Europa. De kleine zusterkerken in Ierland en Engeland verkeren in rustig vaarwater, er is hartelijke samenwerking. In Schotland blijft de scheur tussen de FCS en FCC diepe sporen nalaten. De FCC heeft eerst de FCS voor de rechter gedaagd, m.b.t. de naam van de kerk. Nadat de FCC in het ongelijk is gesteld en dus ook de kerkgebouwen het eigendom werden geacht te zijn van de FCS, heeft de FCS op haar beurt de FCC voor de rechter gedaagd om de FCC toegang te kunnen weigeren tot gebouwen waar de FCS wettelijk voor verantwoordelijk is.

In Duitsland is helaas onenigheid ontstaan binnen 'Marburg' waardoor de drie docenten uit elkaar gegaan zijn. De ART zetelt nu in Hannover, dr. Kaiser heeft een eigen instituut (de IRT) opgericht.

In Zweden is een Gereformeerde Kerk geïnstitueerd, de ERKS. Deze kerk, ontstaan uit zending van de PCAm zoekt contacten in Europa, vooral met de FCS, EPCEW, IPC en GK. De kerk te Haren is bereid gevonden om partnergemeente van de gemeente in Tranas te zijn.

Contacten zijn of worden gelegd met kerken in Letland en Litouwen. Binnen onze zusterkerk ERCUR (Rusland) heerst onenigheid, waardoor het kerkverband van 5 kerken uit elkaar gevallen is. Op het moment van schrijven zijn de implicaties nog niet te overzien. We volgen de ontwikkelingen nauwlettend.

We maken de draai weer naar het westen. M.b.t. tot Wit-Rusland zijn er geen bijzonderheden, hetzelfde geldt voor de Oekraïne ten oosten van de Karpaten. Binnen de Hongaarse Gereformeerde Kerk nemen we onrust waar. Een aantal Oekraïense predikanten (ten westen van de Karpaten) heeft zich van de HGK afgescheiden. Al enige tijd bestaat de RPCCEE, een andere predikant in Hongarije heeft zich, samen met anderen, onlangs ook afgescheiden van de HGK. Het juiste zicht op deze ontwikkelingen ontbreekt nog. Deputaten BBK onderhouden contact met Stichting Fundament over contacten in het Hongaarsstalig gebied.

In Oostenrijk en Zwitserland zijn er nieuwe ontwikkelingen. Een nieuw preekpunt in Wenen, onder toezicht van de PCAm, kwam tot stand.

In Frankrijk is de EREI- gemeente in Parijs-centrum opgeheven. We melden verder dat in België – naast ons eigen werk in Gent – ook de PCAm vanuit Gent aan zendingswerk doet, en wel speciaal onder moslims.

We slaan Zuid-Europa over, de landen ten zuiden van Rusland, Oekraïne, Hongarije, Oostenrijk, Zwitserland en Frankrijk. Wij hebben daar geen contacten, hoewel er soms wel informatie vanuit dat gebied ons bereikt, zoals m.b.t. MERF op Cyprus. Er is echter geen aanleiding geweest om nader contact te zoeken met kerken daar. De Spaanse en Portugese kerken vallen onder sectie 5.

5.4.2 Sectie 4 Azië en Oceanië

De kerken waarmee sectie 4 contact onderhoudt, liggen in drie verschillende regio's met elk hun eigen kenmerken:

- in Australië en Nieuw-Zeeland kerken die gesticht zijn door emigranten uit Nederland en Engeland in de jaren '50 en '60;
- in Indonesië kerken die zijn ontstaan door gereformeerde zending vanuit Nederland;
- in Azië vaak jonge kerken die voortkomen uit zending vanuit gereformeerde of presbyteriaanse kerken in het begin van de 20e eeuw.

Deze verschillen geven aan de contacten dan ook een eigen specifieke kleur.

Op de synode van de FRCA zijn de ontwikkelingen en kerkelijke besluiten in de GK toegelicht, met hulp van ds. P. Niemeijer. De kerken van de nieuwe vrijmaking, de GK(h) genieten bij een aanzienlijk deel van de FRCA hoog aanzien. Een verzoek van deze kerken, tot wat zij 'continuerend van kerkelijke contacten' noemden, werd afgewezen. De FRCA-synode zal contact met de GK(h) onderhouden met als doel te werken aan verzoening met de GK. Over de relatie met de PCEA besloot de FRCA-synode dat zij afzien van verdere acties richting kerkelijke eenheid vanwege gebrek aan vorderingen bij de besprekingen. De PCEA-synode heeft met spijt kennis genomen van het besluit van de FRCA de contacten te verbreken.

In de RCNZ is de betrokkenheid op Nederland minder; zij zien ons als een verre zuster met wie een hartelijke relatie wordt onderhouden, die in de dagelijkse praktijk weinig invloed heeft op het functioneren van de RCNZ. Tijdens het bezoek aan de RCNZ-synode werd de mogelijkheid verkend van een minder vergaande relatie tussen de FRCA en de RCNZ, maar de bereidheid daartoe is bij de RCNZ niet aanwezig. De synode wees een voorstel af om nader onderzoek te doen naar de oorzaken van de nieuwe vrijmaking, maar besloot wel een afvaardiging te sturen naar de eerstvolgende synode van de GK.

Via ds. Boersema (ZHT) en ds. Groen (Litindo) is regelmatig contact geweest met de GGRI-NTT in Indonesië. Aansporen tot eenwording met de GGRC is momenteel niet aan de orde wegens een conflict in de GGRC dat geleid heeft tot een scheuring. De GGRI-NTT nam het initiatief om

bemiddeling aan te bieden in het conflict. Wij hebben hieraan steun betuigd. Resultaat is tot nu toe uitgebleven. In een brief aan de GGRC-synode 2007 hebben we opnieuw aangedrongen op hereniging met de GGRM. Wij stellen voor in het conflict tussen GGRC en GGRM vooralsnog géén keus te maken tussen beide partijen.

Met de Friese zendingsdeputaten is overleg gevoerd over de stappen die BBK zal nemen om in contact te treden met de GGRI op Kalimantan Barat. Op de GGRI-KalBar Synode van 2007 zal ds. Groen een presentatie geven over BBK waarbij de opdracht van de GS Amersfoort-Centrum 2005 wordt toegelicht. In overleg met de FZD is afgesproken om die relatie 'slapend' te houden totdat de FZD zich van Kalimantan terugtrekken.

Voor het onderhouden van de contacten met de kerken in India wilden we graag de jaarlijkse vergadering van de RPF bijwonen. Hierover wordt nog gecorrespondeerd. Door middel van brieven en bezoek werd de nieuwe zusterkerkrelatie met de PFCC vorm gegeven.

Via de kerken van Ede en Wageningen wordt steun gegeven aan de ontwikkeling van gereformeerd kerkelijk leven in Zuid-India en de vorming van een kerkverband. Naast de bestaande contacten met Rev. Abraham is er ook contact gelegd met Rev. Jacob uit Chennai en Rev. Paulraj van de Protestant Reformed Christian Fellowship of Vellore.

De contacten met het PTS in Dehra Dun zijn van belang voor BBK, omdat de PTS een belangrijke rol vervult in de Reformed Presbyterian Churches in India. Wij hebben hen advies gevraagd over een voorstel voor kerkplanting onder pasbekeerden in Noordwest-India.

In november 2006 werden kerken in Korea bezocht. Bij de PCK-K wilden we spreken over wederkerige afhankelijkheid om vorm te geven aan een evenwichtige zusterkerkrelatie. Tijdens de gijzelneming van 23 Koreaanse gemeenteleden zijn brieven gestuurd om ons meelevens te tonen en is aan de kerken in Nederland gevraagd voorbede te doen. Nieuwe contacten werden gelegd met de PCK-H en de IRCK.

Tijdens een reis naar Myanmar (Birma) werd (samen met de RCNZ) onderzocht met welke kerken een relatie kan worden aangegaan. Een door ons belegd seminar werd bezocht door ongeveer 80 deelnemers uit verschillende gereformeerde en presbyteriaanse kerken. Inmiddels is door een aantal kerken een Reformed & Presbyterian Churches Fellowship in Myanmar opgericht. We proberen contacten te onderhouden met deze RPCFM.

De beide kerken in Singapore (First resp. Covenant Evangelical Reformed Church) zijn na een conflict over hertrouwen na echtscheiding uit elkaar gegaan en het kerkverband is opgeheven. Aan de beide kerken is per brief gevraagd of de behoefte bestaat om een partnerrelatie aan te gaan met een plaatselijke kerk.

De contacten met de kerken op Sri Lanka zijn op een dieptepunt gekomen. Met ds. Jansz van de DRC is contact gezocht tijdens zijn bezoek aan de REC in Utrecht. Van beide zijden is de bereidheid uitgesproken om weer met elkaar in gesprek te komen. Ds. Jansz zou dit met het synodebestuur bespreken. Daarna is geen reactie meer gekomen. We moeten constateren dat van een echte relatie geen sprake meer is. Daarom kan deze kerk worden verwijderd van de lijst kerkelijke contacten.

De TRPC is relatief klein, maar heeft zich als doel gesteld het gereformeerde geloof onder de Chinese kerken te verbreiden, ook in 'mainland China'. Het China Reformed Theological Seminary heeft daarin een belangrijke taak. Zij willen graag gereformeerde docenten uit Holland om de gezonde gereformeerde leer te versterken. BBK heeft DVN verzocht opnieuw in contact te treden met de TRPC met het oog op mogelijke samenwerking voor het verbreiden van het gereformeerde geloof in China.

5.4.3 Sectie 5 - Afrika en Spaans- en Portugeessprekende landen

De contacten van de sectie betreffen grote en kleine kerkverbanden met grote en kleine plaatselijke kerken op drie continenten: Afrika, Latijns-Amerika en (Zuid-)Europa.

Het kleine jonge kerkverband in Benin met twee kerkenraden beschikt nog niet over eigen theologisch geschoolde predikanten. De twee kerken zijn op dit moment in hun ontwikkeling nog niet zover dat gezegd kan worden dat zij "de gereformeerde belijdenis van het Woord van God niet slechts officieel hebben aanvaard, maar ook metterdaad tot gelding doen komen in hun kerkelijke praktijk van leer, eredienst, kerkregering en tucht" (Acta GS Leeuwarden 1990, art. 93).

Bij de zusterkerken in Congo is groei te constateren. Tientallen afgestudeerde predikanten werken inmiddels in vaak meer dan één gemeente. Congolese predikanten konden worden benoemd aan de eigen theologische opleiding. De sociaal-economische omstandigheden vragen hier en in veel andere Afrikaanse kerken veel aandacht en kunnen voor spanningen zorgen.

De beide kerkverbanden in Kenia waarmee we een relatie hebben zijn stevige gereformeerde en missionair bewuste kerken waarvan de één, de AEPC, een regionale ICRC-conferentie voorbereidt en de ander, de RCEA, lid wil worden van de ICRC. De AEPC is reeds onze zusterkerk, deputaten BBK stellen voor dat ook de RCEA zusterkerk wordt.

De Nigeriaanse kerken willen lid worden van de ICRC en hebben meegedeeld het lidmaatschap van de REC te hebben opgezegd. De contacten lopen, inmiddels, over meer sporen: Emission, DVN en de GH zijn er actief.

De contacten in Uganda lopen vooral via de kerk van Hilversum en met 'slechts' enkele presbyteries. Sinds 2007 zijn er landelijke contacten resulterend in een uitnodiging voor hun General Assembly.

De VGKSA ontwikkelen zich meer tot Afrikaanse kerken met een Nederlands randje. Zij hebben vragen en zorgen met betrekking tot Nederland, niet alleen over bepaalde onderwerpen in onze kerken maar ook over de manier waarop de zogenaamde "nieuwe vrijgemaakten" daarmee omgaan.

De GKSA hebben de aangeboden zusterkerkrelatie aanvaard en zijn inmiddels lid van de ICRC. Om kerkrechtelijke redenen heeft de synode van 2006 een voorstel om de ambten van predikant en ouderling voor vrouwen open te stellen niet in behandeling genomen, en het besluit van de vorige synode om het ambt van diaken voor vrouwen open te stellen teruggenomen. Nieuwe studiedeputaten zijn benoemd om de volgende synode te adviseren over de vraag of vrouwen in het ambt van diaken en/of in andere georganiseerde vormen van diakonaal werk kunnen dienen.

Er dienen zich nieuwe contacten aan in Afrika. De deputaten verwijzen in toenemende mate naar regionale mogelijkheden voor contacten binnen hun eigen continent. Per verzoek wordt afgewogen of het verantwoord en mogelijk is om in een directe relatie te treden.

We steken de Atlantische Oceaan over naar Zuid Amerika. De deputaten werken – via directe contacten en via tripartiet overleg – toe naar meer binnenlandse contacten in Brazilië tussen de zusterkerk IRB en de veel grotere IPB, maar ook aan de totstandkoming van een erkenning van de IPB als zusterkerk, die ook door de IRB aanvaard kan worden. Een delegatie van de IPB is door deputaten BBK uitgenodigd voor overleg in Nederland in december 2007. Afhankelijk van die bespreking wordt het verzoek tot erkenning van de IPB als zusterkerk door de synode verder uitgewerkt.

De wijze waarop de samenwerking tussen de IPB en de Drentse Zendingsdeputaten in het grootschalige evangelisatieproject in Rio Grande do Sul is aangepakt, maakt grote indruk.

De IRV in Venezuela ontwikkelt zich steeds meer tot een missionair gereformeerd kerkverband. De theologische opleiding zal geleidelijk meer voor eigen verantwoording worden genomen.

De relatie tussen de IRV en de onlangs geïnstitueerde IRK op Curaçao ontwikkelt zich prima in de bi-nationale classis. Bij positieve evaluatie van een eerste periode zal een Venezolaanse predikant in de IRK worden bevestigd.

Tenslotte keren we terug naar Europa. Binnen de IRE kerken in Spanje is de wens groot de Here in gehoorzaamheid te dienen. Zij zoeken naar verbetering van hun onderlinge kerkelijke afspraken. Zij hebben oog voor de nationale en internationale oecumene met gereformeerde en presbyteriaanse kerken. Door geografische afstanden en moeite met het vervullen van de ambten is functioneren als kerkverband niet eenvoudig.

Er is weer een actuele basis voor contacten met de confessioneel-presbyteriaanse ICPP in Portugal. Deputaten beraden zich op de mogelijkheden van een meer officiële relatie en de invulling daarvan.

5.5 Diversen

Volledigheid in het internationale netwerk?

De vraag naar meer of minder contacten moet voortdurend worden gesteld. Die vraag werd al gesteld in onze eigen kerken op de synode van Leeuwarden (1990). Door zusterkerken wordt die vraag ook vaak gesteld. Onlangs nog op GS Smithers 2007 van de CanRC. Afhankelijk van de draagkracht van het kerkverband en de commissie(s) die het kerkverband heeft voor interkerkelijke contacten worden keuzes gemaakt. Het is een van de redenen waarom, bijvoorbeeld, de OPC nog niet heeft gereageerd op ons aanbod van een zusterkerkrelatie. Wij kunnen ons voorstellen dat deze vraag ook binnen de GK leeft. Daarom willen wij, evenals in 2004, hier iets over schrijven.

Deputaten BBK streven niet naar volledigheid in het internationale netwerk. Om een voorbeeld te geven: o.i. komen niet alle lidkerken van de ICRC in aanmerking voor een zusterkerkrelatie. Deputaten BBK hebben als beleid dat een relatie zinvol moet zijn. De relatie moet betekenis hebben voor minstens één van de partijen en het liefst wederkerig zijn. Wederkerigheid is echter niet altijd haalbaar.

De beleidsnotitie BBK van 2002 heeft als uitgangspunt dat de kerk een geloofsstuk is. Zo wordt de kerk omschreven in het apostolicum: ik geloof een heilige, algemene, christelijke kerk. En de catechismus zet die toon voort in HC Zondag 21: Ik geloof dat de Zoon van God uit het hele menselijke geslacht en door de eeuwen heen zich een gemeente vergadert die tot het eeuwige leven is uitverkoren.

De grootte van de kerk zal zolang we in deze wereld leven nooit te overzien zijn. Er is in deze wereld niet een bepaald netwerk aanwijsbaar dat samenvalt met 'de kerk'. Toch komen in HC Zondag 21 wel concrete netwerken in beeld, en wel omdat daar beleden wordt dat de vergadering van de kerk gerealiseerd wordt in de eenheid van het ware geloof, en als geloofsovertuiging uitgesproken wordt dat we van die kerk een levend lid zijn en eeuwig mogen blijven. Levend lidmaatschap vraagt om beoefening van de gemeenschap der heiligen. En daaruit volgt dat we lid zullen zijn van een gemeente die aantoonbaar geregeerd wordt door Christus' Woord en Geest. Gemeenten vormen kerkverbanden en kerkverbanden gaan zusterkerkrelaties aan. Ook ontmoeten ze elkaar in internationale conferenties. Het geloofsstuk van de kerk dringt dus tot kerkelijke organisatie.

Aan kerkelijke organisaties zoals gemeenten en kerkverbanden wordt vaak de naam 'kerk' gegeven. Maar iedereen zal beseffen dat daarmee over de kerk niet alles is gezegd. Christus vergadert zijn gemeente en werkt daarbij door zijn Geest in ware gelovigen, ook als ze in 'valse kerken' zitten en daarmee handelen tegen het gebod van God (NGB art. 28).

Het woord 'kerk' kan dus zowel gebruikt worden voor het werk van Christus dat zo groots is dat wij het nooit kunnen overzien, als voor zichtbare organisaties zoals plaatselijke gemeenten of kerkverbanden.

Het woord 'zusterkerkrelatie' is niet voor deze tweërlei benadering vatbaar. Dit is een kerkrechtelijke aanduiding voor een relatie tussen kerkverbanden die overeenstemming hebben bereikt over het aanvaarden van elkaars leden en het laten voorgaan van elkaars predikanten, omdat ze op grond van Schrift en belijdenis elkaar hebben erkend als kerk van Christus.

Bij de organisatie van de kerk komt het volgens de gereformeerde belijdenis aan op de juiste hantering van de Woordbediening, van de sacramenten en van de tucht. Bij het aangaan van zusterkerkrelaties en toelating tot de ICRC spelen dezelfde kenmerken een rol.

Iedere gemeente, maar ook ieder kerkverband, heeft een verantwoordelijkheid inzake kansel en tafel. Hoe dichter men bij elkaar leeft, hoe gemakkelijker de regels toepasbaar zijn. Als gelovigen over grotere afstand heen elkaar ontmoeten, wordt vaak gevoeld dat 'de kerk' niet te vangen is in de organisatie alleen.

Buitenlandse predikanten uit zusterkerken kunnen volgens de bestaande regels zonder meer voorgaan. Predikanten uit niet-zusterkerken volgens dezelfde regel niet. Maar het is goed een uitzondering te maken als een plaatselijke kerk een speciale relatie heeft met een buitenlandse gemeente, en daarom de predikant ervan uit wil nodigen om voor te gaan. Deze kerk moet dan wel verantwoording hierover afleggen tegenover het kerkverband op classisniveau. Een voorbeeld hiervan is het positief advies dat het deputaatschap BBK heeft gegeven aan de GK te Terneuzen en de classis Axel m.b.t. toelating tot het voorgaan in Engelstalige diensten van ds. Nachtegale, predikant binnen de PCAm en als zendeling actief te Gent (zie verder de notitie 'Afzonderlijke plaatselijke kerk', GS Amersfoort-Centrum 2005, bijlage 11, 7.8).

Het eigenlijke werk

Deputaten BBK hebben als hoofdtaak het onderhouden van relaties met gereformeerde kerken in de wereld. Het is daarbij volgens deputaten BBK van belang dat er een inhoudelijke gedachtewisseling plaats vindt met zusterkerken over belangrijke agendapunten van de synodes. Dat is een openheid die wij voorstaan. Dit gebeurt deels per brief- en mailwisseling, maar ook door deelname aan gesprekken in een synodecommissie of in een plenaire vergadering ter synode. Daarbij dragen deputaten niet hun eigen standpunten uit, maar standpunten ingenomen door de GK in synodale besluiten.

Als het gaat om de gezonde leer worden belangrijke grenzen gevormd door het al dan niet belijden van de Drie-eenheid en het absolute gezag van de Schrift. Maar binnen het grote scala aan schriftgetrouwe kerken in de wereld is er nauwkeurigheid nodig: hoe hanteert men de doop, hoe kijkt men aan tegen de zogenoemde geestesgaven? Voor wie de kinderdoop bestrijdt is deelname aan de gereformeerde oecumene zeer problematisch. Samengevat: staat men achter de gereformeerde leer zoals bijvoorbeeld vastgelegd in de Drie Formulieren van Eenheid en de Westminster Standards?

Gaat het om kerkregering dan liggen de grenzen bij afwijzing van hiërarchie enerzijds en independentisme anderzijds. Een pauselijk geregeerde kerk valt buiten de bijbelse lijnen voor de kerk, een kerk zonder een solide binding aan de belijdenis en zonder billijke tucht ook.

ICRC

BBK heeft bij de ICRC bepleit dat met ingang van de volgende ICRC reiskosten voor arme zusterkerken naar regionale zendingsconferenties betaald zullen worden uit de algemene middelen van de ICRC, het fonds voor de zending. Hier is echter geen gevolg aan gegeven.

Overleg met deputaten Correspondentie Buitenlandse Kerken van de CGK

De GS Amersfoort-Centrum 2005 besloot tot geregeld overleg met de deputaten CBK van de CGK en daarmee maakte ze een lijn officieel die al eerder was ingezet. In 2006 heeft overleg plaatsgevonden, een tweede vergadering staat gepland voor februari 2008. Het gaat vooral om informatie-uitwisseling en afstemming. Deputaten Correspondentie Buitenlandse Kerken van de CGK waren ook uitgenodigd voor de zitting van de synode van 2005 waarop de buitenlandse contacten besproken werden. Dit hebben zij zeer op prijs gesteld. Deputaten BBK waren ook uitgenodigd voor de GS van de CGK in 2007. Inzake Schotland (FCS/FCC) en Zuid-Afrika (GKSA) is het 'inter-deputatenoverleg' het meest intensief. Waar het Schotland betreft streven deputaten CBK en BBK er naar om als één man op te treden: daartoe wordt een correspondentie gevoerd die door zowel de secretaris van CBK als de secretaris van BBK ondertekend wordt. Er wordt ook samengewerkt bij de voorbereiding van voorstellen voor de ICRC.

Voorlichting en Publiciteit

Voor inlichtingen en concrete vragen is het bureau een veel geraadpleegde vraagbaak. Aan de achterban in Nederland werd over de contacten met kerken in het buitenland voorlichting gegeven in een bbk-stand op de DVN-dag van 5 juni 2006 in Dalfsen.

Er werden op instigatie van sectie 2 diverse artikelen geschreven en vertaald voor kerkelijke bladen als De Reformatie en de regionale gereformeerde kerkbladen.

Vanaf 2005 is de website www.bbk.gkv.nl in ontwikkeling en deze blijkt duidelijk in een grote behoefte te voorzien. Ze functioneert als middel van voorlichting en contactoefening in de kerken en in het buitenland, en als publicatieforum voor uitgaven en teksten van belang voor onze buitenlandse zusterkerken.

Deputaten BBK achten voorlichting middels een stand op de DVN-dag niet erg efficiënt omdat deputaten BBK niet echt 'projecten' hebben om te presenteren. Deputaten beraden zich momenteel op alternatieven. In 2008 zullen deputaten BBK niet deelnemen aan de DVN-dag.

Theologische Universiteit Kampen

Deputaten BBK zouden graag zien dat de Theologische Universiteit Kampen (ThUK) gaat participeren in een op te richten samenwerkingsverband van theologische opleidingsinstituten binnen de EuCRC. Volgens deputaten BBK moet het een prioriteit zijn van de ThUK om te internationaliseren.

Het in opdracht van de GS Amersfoort-Centrum 2005 in leven geroepen overleg met de ThUK wordt als noodzakelijk ervaren.

6. BELANGRIJKSTE CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Speerpunt van het beleid van deputaten BBK is wederkerigheid. Het doel van een kerkelijke relatie moet zijn als zusterkerken van elkaar te leren, elkaar te bemoedigen en samen te bouwen aan Christus' kerk in de wereld, in gehoorzaamheid aan het Hoofd van de kerk.

Een belangrijk aspect daarbij is dat de relatie zinvol moet zijn. Optimale wederkerigheid is niet altijd mogelijk. Daarom wordt er, in het streven naar wederkerigheid, ook gelet op de vraag of de relatie naar verwachting niet pro forma zal blijven.

Zo kunnen contacten ontstaan en zich ontwikkelen naar relaties, maar het is ook mogelijk dat contacten afbrokkelen en verbroken worden.

Een belangrijke lijn in het huidige beleid is die van concentratie en regionalisering. In toenemende mate concentreren deputaten BBK zich op contacten en relaties met kerken die historisch nauw met ons verbonden zijn (via emigratie of zending), met wie we in de praktijk van zending of evangelieverkondiging samenwerken, of die geografisch als onze naaste "buren" mogen worden beschouwd. Dit brengt reliëf in de vele relaties. Wij stellen voor op deze koers verder te werken.

De GS Amersfoort-Centrum 2005 formuleerde – op voorstel van deputaten BBK – een nieuwe algemene opdracht m.b.t. het bevorderen van kerkelijke eenheid in een bepaalde regio. Dit ter vervanging van allerlei specifieke opdrachten met dezelfde strekking per contact of relatie. Dit heeft goed gewerkt. Daarom kan deze opdracht onzes inziens worden toegevoegd aan de regels voor zusterkerkrelaties die we sinds de GS Ommen 1993 gebruiken.

Voor het nastreven van kerkelijke eenheid is betrokkenheid bij gereformeerde oecumenische aangelegenheden belangrijk. Deputaten BBK stellen daarom voor om te blijven participeren in de International Conference of Reformed Churches, die de GK overigens zelf in 1982 hebben helpen oprichten. Verder adviseren wij aan de European Conference of Reformed Churches te blijven deelnemen en uitbouw van deze vorm van Europese samenwerking te bevorderen.

Voorts wordt voorgesteld om de zusterkerkrelatie met 29 kerken voort te zetten, te blijven werken aan de totstandkoming van een zusterkerkrelatie met 3 kerken, en een zusterkerkrelatie aan te gaan met de Reformed Church in Eastern Africa (Kenia). T.o.v. de GS Amersfoort-Centrum 2005 lijkt de lijst met contacten fors uitgebreid te zijn. Dat is echter schijn. Deputaten BBK maken deze keer niet alleen via hun rapportage maar ook in hun voorstellen aan de synode duidelijk welke contacten onderhouden worden, en voor welke contacten ze de goedkeuring van de synode vragen. Om die reden worden er 28 contacten aan u voorgelegd. Er wordt tevens voorgesteld om 2 contacten stop te zetten.

Verder hebben deputaten BBK zich nadrukkelijk bezonnen op de positie van 'buitenlandse' afgevaardigden op onze generale synode. Daaruit zijn – mede in overleg met kerkrechtadviseur prof. dr. Te Velde en deputaten VGS – een aantal voorstellen voortgekomen die nadere invulling willen

geven aan de 'buitenlandweek'. Vanwege de vergadertechnische gevolgen dringen deputaten BBK erop aan dat besluiten hierover zo vroeg mogelijk genomen zullen worden. Om die reden gaan deze voorstellen in het volgende hoofdstuk voorop.

Ook stellen wij voor het eventueel vertalen van rapporten en Acta enigszins te reguleren. Sinds de GS Leusden 1999 gebeurt dit vrijwillig en op ad hoc basis. Gebleken is dat vertalen in een behoefte voorziet, zeker naarmate wij meer contacten en relaties krijgen die de Nederlandse taal niet machtig zijn.

Tenslotte stellen deputaten BBK voor een aantal uitvoerende opdrachten te continueren.

De GS Amersfoort-Centrum 2005 bracht het aantal deputaten terug van 24 naar 18. Met deze samenstelling kan het deputaatschap in het algemeen redelijk uit de voeten. Wel is in de praktijk gebleken dat het huidige aantal van 6 secundus-deputaten (2 per regiosectie) niet voldoende is. Daarom zullen we in voor de periode 2008-2011 ter benoeming 18 primi voordragen en 9 secundi.

De nauwe contacten met deputaten ZHT (DVN) en het samen op werken met het deputaatschap Buitenlandse Kerken van de Christelijke Gereformeerde Kerken worden zeer gewaardeerd.

7. CONCEPTBESLUITEN

7.1 Regel 7 voor zusterkerkrelaties

Materiaal:

1. GS Ommen 1993, art. 68, besluit 1;
2. rapport deputaten BBK, notitie: Deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een generale synode van de GK

Besluit:

in regel 7 van de *Regels voor een Zusterkerkrelatie* (GS Ommen 1993, Acta art. 68, *Besluit 1*) de woorden "als adviseurs" te vervangen door "met adviserende stem".

Gronden:

1. De term 'adviseurs' is gereserveerd voor hoogleraren en andere deskundigen die de synode op deskundige wijze adviseren m.b.t. een zaak (Huishoudelijke regeling voor Generale Synoden, art. 3). De uitdrukking "met adviserende stem" geeft aan dat iemand wel spreekrecht maar geen stemrecht heeft ter synode.
2. In het verleden is altijd gesproken van een 'adviserende stem' m.b.t. buitenlandse afgevaardigden (vgl. F. L. Bos, *De Orde der Kerk*, artikel 86, punt a.).

7.2 Deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een GS van de GK

Materiaal:

1. rapport deputaten BBK, Notitie: *Deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een generale synode van de GK*;
2. rapport deputaten VGS.

Besluit:

de 'buitenlandweek' van GS Zwolle-Zuid 2008 te laten plaatsvinden van 28-31 mei en deze de volgende invulling te geven:

Woensdag	Ochtend	Conferentie onder leiding van BBK: wie zijn de GK, hoe zijn onze contacten internationaal en waar staan we momenteel
	Middag	Conferentie onder leiding van BBK waar de deputaatschappen hun werk kunnen (laten) presenteren, zoveel mogelijk synodeleden zijn hier ook bij aanwezig
	Avond	Plenair vergaderen: behandeling van voorstellen m.b.t. zusterkerken
Donderdag	Ochtend	Facultatieve conferentie: vraaggestuurd
	Middag	Gelegenheid voor ontmoeting en ontspanning
	Avond	Plenair vergaderen: behandeling van voorstellen m.b.t. zusterkerken
Vrijdag	Ochtend	Plenair vergaderen: behandeling van zaken die onder regel 6 vallen en/of zaken die voor buitenlandse kerken relevant zijn <i>Regel 6 luidt: In geval van wijzigingen van of aanvullingen op de belijdenis, kerkorde of liturgische formulieren, die inhoudelijk van confessionele aard zijn, zal op het voornemen hiertoe bij de zusterkerken bijzondere aandacht worden gevestigd, zodat zo veel mogelijk overleg voor de definitieve besluitvorming kan plaatsvinden.</i>
	Middag	Plenair vergaderen: behandeling van zaken die onder regel 6 vallen en/of zaken die voor buitenlandse kerken relevant zijn
	Avond	Plenair vergaderen: behandeling van zaken die onder regel 6 vallen en/of zaken die voor buitenlandse kerken relevant zijn
Zaterdag	Ochtend	Plenair vergaderen: behandeling van zaken die onder regel 6 vallen en/of zaken die voor buitenlandse kerken relevant zijn
	Middag	Vertrek of ontspanning
	Avond	Vertrek of ontspanning

* *Vetgedrukte dagdelen zijn officiële zittingen van de synode. Deputaten BBK zullen de inhoud van de 'conferenties' verzorgen.*

Gronden:

1. regel 7 voor zusterkerkrelaties (GS Ommen 1993, art. 68, *Besluit 1*) schrijft voor dat afgevaardigden van zusterkerken "zitting nemen als adviseurs/met adviserende stem, zoveel dit mogelijk is." ;
2. dit past goed bij de uitvoeringsbepalingen zoals ingediend door deputaten BBK bij GS Zwolle-Zuid 2008 (Bijlage V).

7.3 Vertaling van besluiten**Materiaal:**

1. GS Ommen 1993, art. 68, *Besluit 1*;
2. rapport deputaten BBK, Notitie 'Deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een generale synode van de GK'.

Besluit:

aan art. 10 van de Huishoudelijke regeling voor generale synoden toe te voegen het volgende: "De synode besluit welke besluiten vertaling behoeven (in samenvatting of in geheel) t.b.v. interkerkelijke contacten. Het moderamen zorgt dat de vertaling tot stand komt."

Gronden:

1. het vertalen van besluiten t.b.v. andere kerken heeft tot nu toe op een ad hoc basis plaatsgevonden. Het nut van de vertalingen is inmiddels duidelijk gebleken. Daarom is het regelen hiervan gewenst;
2. dit is een gevolg van de uitvoeringsbepalingen zoals ingediend door deputaten BBK bij GS Zwolle-Zuid 2008 (Bijlage V), opgesteld na overleg met deputaten VGS en deputaten GSP.

7.4 Onderhouden van zusterkerkrelaties

Materiaal:

rapport deputaten BBK.

Besluit:

deputaten BBK op te dragen de relatie met de hieronder genoemde 29 zusterkerken te onderhouden overeenkomstig de daartoe aangenomen regels (GS Ommen 1993, art. 68.1-2) teneinde van elkaar te leren, elkaar te ondersteunen en samen Christus' naam te prijzen.

1. De African Evangelical Presbyterian Church (in Kenia) (AEPC)
2. De Canadian Reformed Churches (CanRC)
3. De Église Réformée Confessante au Congo (ERCC)
4. De Evangelical Presbyterian Church (Ireland) (EPC)
5. De Evangelical Presbyterian Church in England and Wales (EPCEW)
6. De Evangelical Reformed Churches in the Union of Russia (ERCUR)
7. De Free Church of Scotland (continuing) (FCC)
8. De Free Church of Scotland (FCS)
9. De Free Reformed Churches of Australia (FRCA)
10. De Gereja Gereja Reformasi Calvinis (GGRC)
11. De Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-NTT)
12. De Iglesia Reformada en Venezuela (IRV)
13. De Igrejas Reformadas do Brasil (IRB)
14. De Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA)
15. De Presbyterian Church of Korea (Kosin) (PCK-K)
16. De Presbyterian Free Church Council (Kalimpong) (PFCC)
17. De Presbyterian Free Church of Central India (PFC(CI))
18. De Reformed Church in Japan (RCJ)
19. De Reformed Church in the United States (RCUS)
20. De Reformed Church of East Africa (in Kenia) (RCEA) – zie voorstel 9.7
21. De Reformed Churches of New Zealand (RCNZ)
22. De Reformed Presbyterian Church in Ireland (RPCI)
23. De Reformed Presbyterian Church of India (RPCI)
24. De Reformed Presbyterian Church of North East India (RPCNEI)
25. De Reformed Presbyterian Church Taiwan (RPCT)
26. Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA)
27. Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Africa (VGKSA)
28. Nongu u Kristu u Ken Sudan nen Tiv (in Nigeria) (NKST).

Grond:

uit het materiaal blijkt dat de genoemde relaties voldoen aan de doelen die daarvoor gesteld zijn.

7.5 Werken aan totstandkoming van zusterkerkrelaties

Materiaal:

rapport deputaten BBK.

Besluit:

deputaten BBK op te dragen te werken aan het tot stand komen van een zusterkerkrelatie met de hieronder genoemde drie kerken overeenkomstig de daartoe aangenomen regels (GS Ommen 1993, art. 68.1-2) teneinde van elkaar te leren, elkaar te ondersteunen en samen Christus' naam te prijzen:

1. De Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-KalBar)
2. De Orthodox Presbyterian Church (OPC)
3. De United Reformed Churches (URCNA)

Grond:

uit het materiaal blijkt dat de genoemde relaties blijven voldoen aan de voorwaarden voor een zusterkerkrelatie en dat het te begrijpen is dat de relatie nog niet tot stand is gekomen.

7.6 Contacten in het buitenland

Materiaal:

rapport deputaten BBK.

Besluit:

deputaten BBK op te dragen contact te onderhouden met de volgende kerken en instellingen waarover nu gerapporteerd is, alsmede verdere lidkerken van de ICRC, teneinde van elkaar te leren, elkaar te ondersteunen en samen Christus' naam te prijzen waar we elkaar ontmoeten.

1. Baltic Reformed Theological Seminary en Gereformeerde gemeenschappen in de Baltische Staten
2. De Bat Tsion Commissie voor Israel (BTC)
3. De Christian Reformed Church of the Philippines (CRCP)
4. De Church of Central Africa Presbyterian – Harare Synod in Zimbabwe (CCAP)
5. De Église Réformée Confessante au Bénin (ERCB)
6. De Evangelical Reformed Churches of Singapore (ERCS: First en Covenant)
7. De Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-Papua)
8. De Iglesias Reformadas de España (IRE)
9. De Igreja Crista Presbiteriana de Portugal (ICPP)
10. De Igreja Presbiteriana do Brasil (IPB)
11. De Independent Reformed Church of Korea (IRCK)
12. De Kar El Dobarah Evangelical Church (te Caïro in Egypte)
13. De Presbyterian Church in America (PCAm)
14. De Presbyterian Church of Korea (Hapshin) (PCK (Hapshin))
15. De Presbyterian Church of Uganda (PCU)
16. De Presbyterian Theological Seminary (Dehra Dun, India) (PTS)
17. De Reformed Free Church of the Phillipines (RFCP)
18. De Reformed Presbyterian Fellowship in Myanmar (RPFM)
19. De South Indian Reformed Churches (SIRC)
20. Église Réformée du Québec (ERQ)
21. Églises Réformées Évangéliques Indépendantes en France (EREI)
22. Evangelisch Reformierte Kirche Westminster Bekentnisse (ERKWB) (Oostenrijk en Zwitserland)
23. Evangelisk-Reformerta Kyrkan in Sverige (ERKS) (Zweden)
24. Gereformeerde en Presbyteriaanse contacten in Pakistan
25. Gereformeerde Kerk te Gent ; Christelijke Gereformeerde Kerk te Antwerpen-Deurne (België)

26. Hongaarse Gereformeerde Kerken (HGK), Reformed Presbyterian Church in Central and Eastern Europe (RPCCEE) en andere gereformeerde groeperingen (Hongaars taalgebied)
27. Minsk Reformed Church (Wit-Rusland)
28. Ukraine Evangelical Reformed (of Presbyterian) Church (Oekraïne)

Grond:

uit het materiaal volgt dat het zinvol is met de genoemde kerken en instellingen contact te onderhouden.

7.7 Aangaan zusterkerkrelatie met de Reformed Church of East-Africa (in Kenia) (RCEA)

Materiaal:

rapport deputaten BBK.

Besluit:

met de Reformed Church of East Africa (RCEA) een zusterkerkrelatie aan te gaan.

Gronden:

1. De RCEA vertoont de kenmerken van een kerk van de Heer Jezus Christus en voldoet aan de criteria voor een zusterkerkrelatie; dit is bevestigd in verscheidene contacten met deze kerken door de jaren heen;
2. De RCEA heeft het verzoek tot een zusterkerkrelatie aan de GK gedaan en is op zoek naar relaties met gereformeerde kerken, om elkaar te kunnen ondersteunen en van elkaar te leren.

7.8 Stopzetten van contacten

Materiaal:

rapport Deputaten BBK.

Besluit:

1. De Lanka Reformed Church (LRC) te verwijderen van de lijst van contacten
2. De Dutch Reformed Church (DRC) (Sri Lanka) te verwijderen van de lijst van contacten
3. De Igrejas Evangelicas Reformadas no Brasil (IERB) te verwijderen van de lijst van contacten

Gronden:

1. er is geen sprake van een echte relatie met de LRC;
2. De DRC heeft niet gereageerd op ons verzoek om het contact te versterken;
3. De IERB is een zusterkerk van de CGKN en de IER is meer georiënteerd op contacten in Brazilië, contact met de GK is weinig zinvol.

7.9 Publiciteit

Materiaal:

rapport Deputaten BBK.

Besluit:

deputaten op te dragen het bestaande beleid voort te zetten.

Gronden:

1. het is belangrijk dat kerken, en broeders en zusters op de hoogte gebracht worden van Christus' kerkvergaderend werk in het buitenland, en dat buitenlandse kerken en kerkleden kunnen meeleven met de Gereformeerde Kerken in Nederland;
2. de informatie die daarvoor van belang is, dient zo toegankelijk mogelijk te zijn en te worden verspreid via zoveel mogelijk verschillende kanalen: het geschreven woord (brochures, landelijke tijdschriften, plaatselijke kerkbladen, internet), het gesproken woord en beeldmateriaal.

7.10 Bureau

Materiaal:

rapport deputaten BBK.

Besluit:

deputaten op te dragen om hun werk te doen met gebruikmaking van het BBK-bureau en voor deze werkzaamheden gebruik te maken van de faciliteiten van "De Verre Naasten".

Grond:

secretariële ondersteuning via het bureau is nodig om de taken zoals beschreven in het rapport uit te kunnen voeren.

7.11 CGK

Materiaal:

deputaten BBK rapport, hoofdstuk 5.5

Besluit:

deputaten op te dragen overleg te voeren met en samen te werken met deputaten Buitenlandse Kerken van de Christelijke Gereformeerde Kerken.

Grond:

samenwerking met de deputaten BK van de CGK versterkt de beoefening van de gereformeerde oecumene, zoals uit het rapport blijkt (opmerking: sinds 2007 is de toevoeging 'correspondentie' vervallen in de naam van het deputaatschap van de CGK).

7.12 International Conference of Reformed Churches (ICRC)

Materiaal:

rapport deputaten BBK.

Besluit:

- a. dat deputaten BBK te allen tijde zusterkerken mogen ondersteunen bij een aanvraag tot lidmaatschap van de ICRC
- b. dat deputaten BBK te allen tijde andere contacten mogen ondersteunen bij een aanvraag tot lidmaatschap van de ICRC met verantwoording achteraf aan de Generale Synode
- c. expliciet goedkeuring achteraf te geven aan deputaten BBK voor het in naam van de GK voordragen van de volgende kerken als leden voor de ICRC op de conferentie die in 2005 plaatsvond of in 2009 zal plaatsvinden:
 - de Iglesias Reformadas de España (IRE)
 - de Nongo u Kristu u ken Sudan hen Tiv (NKST)

Gronden:

1. De ICRC dient gepromoot te worden als mondiaal ontmoetingsplatform voor gereformeerde kerken;
2. zusterkerken van de GK zijn bij de GK bekend genoeg om gesponsord te worden;
3. contacten van de GK zijn soms bij de GK voldoende bekend om gesponsord te worden;
4. de ICRC stelt er prijs op dat er goedkeuring is voor een sponsor van de breedste vergadering van een lidkerk

7.13 European Conference of Reformed Churches (EuCRC)

Materiaal:

rapport deputaten BBK.

Besluit:

deputaten BBK op te dragen aan de EuCRC een vervolg te geven in de richting genoemd in het rapport.

Gronden:

1. Interkerkelijke samenwerking is geboden om wereldwijd de naam van Christus hoog te houden;
2. De EuCRC lijkt een geschikte modus om dit vorm te geven binnen Europa.

BIJLAGEN**BIJLAGE I****Rapport sectie 2 (Voorlichting en publicatie)****Inhoud:**

1.	Inleiding	pag. 28
2.	Voorlichting in Nederland	28
3.	Voorlichting buiten Nederland	29
4.	Website bbk.gkv.nl	29

1. Inleiding

Synodeopdracht Amersfoort-Centrum 2005: *“goede voorlichting te geven over buitenlandse kerken aan de Gereformeerde Kerken en goede voorlichting over de GK aan buitenlandse kerken”* met als grond: *“goede voorlichting is nodig voor de beoefening van de relatie”*.

Sectie 2 bestond in de periode 2005-2008 uit mevr. Ensing-Maatkamp (zij moest in de loop van 2007 stoppen met haar werk als deputaat BBK), dhr. Th.J. Karelse en ds. R. ter Beek. Deze sectie werkt sinds 2005 met een communicatie-plan. Daarin is de synodeopdracht vertaald in de volgende doelen:

1. het bevorderen van de betrokkenheid van kerken en kerkleden bij het kerkelijk leven in het buitenland en bij het werk van deputaten betrekkingen buitenlandse kerken;
2. de contactoefening met buitenlandse kerken ondersteunen door betrouwbare voorlichting over ontwikkelingen in de Gereformeerde Kerken in Nederland;
3. het kerkelijk leven wereldwijd helpen opbouwen door uitwisselen en doorgeven van nuttige informatie en voorlichting.

Met deze doelen corresponderen de volgende middelen:

Informatievoorziening aan de Gereformeerde Kerken en hun leden over het werk van deputaten betrekkingen buitenlandse kerken en over de zusterkerken en kerkelijke contacten buiten Nederland;

1. Voorlichting in de Engelse taal aan kerkelijke contacten in het buitenland over het kerkelijk leven in Nederland;
2. Uitwisseling van informatie en voorlichting in de Engelse taal tot opbouw van het kerkelijk leven wereldwijd.

In de paragrafen 1. Voorlichting in Nederland; 2. Voorlichting buiten Nederland; 3. Website bbk.gkv.nl wordt verteld hoe aan deze doelen en met deze middelen is gewerkt.

2. Voorlichting in Nederland

De voorlichting aan de kerken en kerkleden in Nederland heeft verschillende gezichten. Om te beginnen is er de informatie op maat die door het bureau wordt gegeven aan kerkenraden en kerkleden over gereformeerd kerkelijk leven in het buitenland, vaak ten behoeve van broeders en zusters die korte of langere tijd in het buitenland gaan wonen. Hiervan is veel gebruik gemaakt, via website, e-mail, telefoon en brief. Tegelijk merken we ook dat veel kerkenraden en kerkleden geen idee hebben van het grote kerkelijke netwerk dat de kerken via BBK onderhouden.

Een tweede poot is de presentatie van het BBK-werk op grote publieksdagen binnen onze kerken. Plannen om deze vorm van voorlichting te stroomlijnen en uit te breiden zijn niet van de grond gekomen. In 2006 is acte de présence gegeven op een DVN-Dag. De BBK-presentatie op de DVN-Dag lijkt niet erg effectief.

Een derde poot is het publiceren in de Nederlandse kerkelijke pers van door deputaten geschreven artikelen over het kerkelijke leven in het buitenland, of van in het Nederlands vertaalde artikelen van schrijvers uit de zusterkerken. Dat heeft een vrij constante stroom heel diverse voorlichting opgeleverd via De Reformatie, Tot aan de einden der aarde (tegenwoordig: Naast), de beide regionale kerkbladen en de plaatselijke kerkbladen. Het ligt in de bedoeling van deze artikelen een database aan te leggen op www.bbk.gkv.nl.

Een enkele keer is de plaatselijke kerken via e-mail gevraagd om meelevens en voorbede, bijv. toen een aantal jongeren uit onze zusterkerk in Zuid-Korea betrokken raakte in een gijzeling in Afghanistan.

3. Voorlichting buiten Nederland

Voor de voorlichting in het buitenland geven deputaten BBK het Engelse kwartaalblad *Lux Mundi* uit. De vier nummers komen uit in maart, juni, september en december. De inhoud bestaat uit artikelen over het kerkelijk leven in Nederland, een schriftstudie, vertalingen van actuele artikelen uit de gereformeerde pers, besprekingen van boeken en studies die van belang zijn voor de gereformeerde leven en denken en updates met nieuws en aankondigingen.

In de verslagperiode heeft de publicatie ongestoord kunnen doorgaan. Onder leiding van deputaat ds. R. ter Beek functioneerden de vrijwilligers ds. J.M. Batteau (Den Haag), ds. P.P.H. Waterval (Krimpen aan den IJssel, later Amersfoort-Hoogland), predikanten die goed thuis zijn in de Engelse taal; br. P.G.B. de Vries (Doorwerth, eindredactie, en verzending buitenland) en zr. Sue Wierenga-Tucker (Amersfoort; redactrice Engelse taal) als redactieteam. De internet-publicatie, de abonnee-administratie en de verzending naar de binnenlandse abonnees werd verzorgd door het bureau. De abonnementsprijs voor Nederlandse abonnees was altijd een symbolisch bedrag maar is met ingang van 2006 verhoogd tot ongeveer de kostprijs (€ 17,50).

In jaargang 24 (2005) verschenen vier nummers met in totaal 112 bladzijden. Als bijlage bij het maartnummer verscheen de brochure *Not beyond what is written. Do the Reformed Churches in the Netherlands not hold to Scripture and Confession?*. Deze publicatie is ook daarnaast beschikbaar gesteld (in hard copy en als download, in het Engels en in het Nederlands) en breed verspreid met de bedoeling feiten en gegevens te verschaffen die van belang zijn voor een eerlijke beoordeling van wat in de Gereformeerde Kerken speelde over de zondag, over huwelijk en echtscheiding, en over liturgische vragen. In jaargang 25 (2006) verschenen vier nummers met in totaal 103 bladzijden. Met ingang van deze jaargang verscheen *Lux Mundi* met een nieuw omslag en vernieuwde lay-out uit de koker van br. A.J. van Veelen (Haarlem). Het vierde nummer (december 2006) was een speciaal jubileumnummer. Ds. G. van Rongen, homo oecumenicus en redacteur van het eerste uur, had er een herdenkingsartikel voor geschreven, maar er moest ook een In Memoriam voor hem worden opgenomen, omdat hij op 27 oktober 2006 in Secret Harbour, Australië, was overleden. We herdenken hem ook hier met grote dankbaarheid. Ook jaargang 26 (2007) zal rond de 100 bladzijden bevatten. Het juninummer was helemaal gewijd aan de eerste Europese Conferentie van Gereformeerde Kerken, in maart 2007 belegd in Soest door de Europese lidkerken van de ICRC. Dit nummer is niet alleen aan de abonnees, maar ook aan de bezoekers van deze conferentie gestuurd.

4. Website bbk.gkv.nl

Aanvankelijk was de website van BBK volledig ingekapseld door de algemene site www.gkv.nl zowel wat betreft de voorkant (website lay-out) als de achterkant (onderhoudsomgeving backstage). Eind 2004 is opdracht gegeven tot het opzetten van de site www.bbk.gkv.nl met eigen lay-out. Voor het onderhoud van de website bleef de backstage van www.gkv.nl in gebruik. De website is nu sinds 2005 operationeel.

In de loop van 2005 is een begin gemaakt met publicatie van de inhoud van *Lux Mundi* op de website onder een aparte *Lux Mundi*-knop. Daar kunnen de volledige nummers vanaf 2002 als pdf-bestand worden gedownload; inclusief de meest actuele. Daarnaast is het overzicht te vinden van de inhoud van alle jaargangen. Op de website staan praktische gegevens over de zusterkerken en de overige buitenlandse relaties, maar ook een groot aantal in het Engels vertaalde documenten ten behoeve van de zusterkerken. Te denken is hier aan de belangrijke rapporten en besluiten van de generale synodes van Zuidhorn en Amersfoort-Centrum, maar ook allerhande informatie over de GK, de gehanteerde belijdenisgeschriften, de geschiedenis, etc.

De deputaten BBK wilden een extranet voor elektronische uitwisseling en gezamenlijke productie van documenten. Toen duidelijk werd dat mogelijke medegebruikers uit andere deputaatschappen en organisaties daaraan geen prioriteit gaven en de kosten alleen voor BBK zouden worden gemaakt is daarvan afgezien.

Uit reacties uit binnen- en buitenland blijkt dat de site een gewaardeerde rol vervult, en wel:

1. als middel van voorlichting en contact in de kerken en in het buitenland;
2. als publicatieforum voor uitgaven en teksten van belang voor onze buitenlandse zusterkerken. Om het gebruik goed te analyseren worden sinds enige tijd webstatistieken bijgehouden van de raadplegingen naar geografisch gebied, naar route (gkv-site, zoekmachines e.d.).

BIJLAGE II

Rapport sectie 3 (Canada, Verenigde Staten en Europa m.u.v. Portugal en Spanje)

Inhoud:

1.	Werkterrein	pag. 30
2.	Vergaderingen	31
3.	Reizen	31
4.	Canadian Reformed Churches (CanRC): www.canrc.org	31
5.	Reformed Church in the United States (RCUS): www.rcus.org	33
6.	Orthodox Presbyterian Church (OPC): www.opc.org	34
7.	United Reformed Churches in North America (URCNA): www.urchna.org	35
8.	Presbyterian Church in America (PCAm): www.pcanet.org	36
9.	Église Réformée du Québec (ERQ): www.erg.qc.ca	37
10.	Reformed Presbyterian Church in Ireland (RPCI): www.rpc.org	38
11.	Evangelical Presbyterian Church (Ireland) (EPC): www.epc.org.uk	38
12.	Evangelical Presbyterian Church in England and Wales (EPCEW): www.epcew.org.uk	38
13.	Free Church of Scotland (FCS): www.freechurch.org	39
14.	Free Church of Scotland (continuing) (FCC): www.freekirkcontinuing.co.uk	39
15.	Evangelical Reformed Churches in the Union of Russia (ERCUR)	40
16.	Andere contacten	41
	16.1 Frankrijk	41
	16.2 België	41
	16.3 Duitsland	42
	16.4 Oostenrijk-Zwitserland	42
	16.5 Zweden	42
	16.6 Wit-Rusland en Oekraïne	43
	16.7 Baltische Staten	43
	16.8 Polen	43
	16.9 Hongaarsstalig gebied	43
17.	European Conference of Reformed Churches (EuCRC)	44

1. Werkterrein

De sectie draagt verantwoordelijkheid voor de contacten in Canada en de Verenigde Staten, en in heel Europa m.u.v. Spanje en Portugal. In deze vorm is de huidige sectie 3 een samengaan van de oude (vóór GS Amersfoort-Centrum 2005) secties III en VIII.

Binnen dit gebied vallen de volgende zusterkerken: CanRC, RCUS, OPC, URCNA, RPCI, EPC, EPCEW, FCS, FCC en ERCUR. Verder zijn er contacten in: België (Gent), Frankrijk (EREI, faculteit Aix-en-Provence), Oostenrijk-Zwitserland (ERKWB), Duitsland (Evangelische Bekennende Gemeinden, ART), Zweden (ERKS, via Haren), Letland en Litouwen (BTRS), Polen, Wit-Rusland (via Barneveld), Hongarije (verscheidene), Oekraïne (via Hatterm).

Het werk binnen de sectie was in de praktijk verdeeld als volgt:

- Noord-Amerika: Janssen en Wezeman
- Engels- en Franstalig Europa: Ter Beek en Kwakkel
- Scandinavië en Duitstalig Europa: Van Wijnen en Kwakkel
- Centraal en Oost-Europa: Van Wijnen en Kuipers

2. Vergaderingen

In de regel vergaderde de sectie eenmaal tussen de AV's. Er zijn 10 vergaderingen geweest, te weten op: 05-07-05, 05-10-05, 05-01-06, 23-05-06, 01-09-06, 12-10-06, 12-01-07, 19-04-07, 22-06-07, en 30-08-07. Tussen indiening van dit rapport en aanvang van de generale synode zullen er waarschijnlijk nog 2 vergaderingen zijn.

Tussen de vergaderingen door worden diverse zaken via e-mail afgehandeld. Indien noodzakelijk wordt vastlegging hiervan gedaan in de notulen van de eerstvolgende vergadering.

Er is één bijzondere vergadering geweest met de Stichting Fundament over afstemming van beleid en uitwisseling van informatie m.b.t. Hongaarsstalig gebied.

3. Reizen

Datum	Kerk	Door
2006	RPCI	D. de Vos
Mrt 2006	EPCEW	G. Kwakkel en D. de Vos
Mei 2006	FCS	R. ter Beek
Mei 2006	FCC	G. Kwakkel
Nov 2005	ERKS	R. van Wijnen en G. Kwakkel
Juni 2006	PCAm	R.C. Janssen en K. Wezeman
Juni 2006	OPC	R.C. Janssen en K. Wezeman
Nov 2006	ERCUR	W. Kuipers en J. Lenting
Mrt 2007	EuCRC**	R. ter Beek en W. Kuipers
Mei 2007	CanRC	R.C. Janssen en J. Plug
Juli 2007	URCNA	R C. Janssen

***Tijdens de EuCRC was er gelegenheid om afvaardigingen te ontmoeten van onze zusterkerken in Europa.*

Het is een aantal keren voorgekomen dat leden van sectie 3 weliswaar niet op reis waren voor BBK, maar tijdens een buitenlandse reis één en ander gedaan hebben in opdracht van BBK. Dit geldt m.n. voor Zweden en Oost-Europa.

4. Canadian Reformed Churches (CanRC): www.canrc.org

Korte omschrijving

De CanRC is als kerkverband begonnen in 1950 met de vorming van een 'Classis Canada' door een viertal gemeenten en één huiskgemeente, voornamelijk van 'vrijgemaakte' emigranten, die meenden zich niet te kunnen aansluiten bij de Christian Reformed Churches of de Protestant Reformed Churches. In 1951 voegden twee Protestant Reformed Churches zich bij het kerkverband.

Vanaf haar begin is de CanRC zusterkerk geweest van de GK.

Per 31-12-2006 bestond het kerkverband uit 53 kerken en 16.165 leden (9.202 belijdend). De kerken zijn actief in zending zowel in het buitenland (Brazilië, Papoea Nieuw Guinea) als onder ethnische minderheden (Chinezen, Indianen); er is ook veel inzet voor evangelisatiewerk. De CanRC bevindt zich in een proces van organisatorische eenwording met de URCNA.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de CanRC onderhouden.

Contact

Als deputaten BBK hebben wij te maken gehad met drie commissies van de CanRC: de CRCA (Committee for Relations with Churches Abroad), de CCA (Committee for Contact with Churches in the Americas), en de CPEU (Committee for the Promotion of Ecclesiastical Unity).

De communicatie met de CRCA verliep in deze periode beter dan in de periode tussen de GS Zuidhorn 2002-2003 en de GS Amersfoort-Centrum 2005, al was de communicatie nog niet optimaal. We verwachten dat dit in de toekomst beter zal zijn. Ook een factor in het spel is het beperkte mandaat dat de Canadese deputaten hadden m.b.t. de GK. De GS Smithers 2007 heeft de CRCA een wat breder mandaat gegeven. Wij verwachten dat de CanRC deputaten in de toekomst sneller

kunnen reageren op ontwikkelingen binnen de GK. De communicatie met de CCCA en CPEU – voor zover van toepassing – is open en hartelijk geweest.

Aandachtspunten

Zaken die veel aandacht vragen binnen het kerkverband en ter synode aan de orde zijn geweest zijn de theologische opleiding, de samensprekingen met de URCNA, en interkerkelijke relaties in het algemeen. Aan de GS Smithers 2007 is door een plaatselijke kerk gevraagd om een studie van het vrouwenstemrecht (ooit door GS Smithville 1980 behandeld, maar blijkbaar niet afgehandeld): de desbetreffende kerk is benoemd tot studiedeputaatschap en zal rapporteren aan de e.v. synode. Verder heeft de GS Smithers 2007 28 extra gezangen vrijgegeven in eerste lezing. Daarmee komt het totaal aantal vrijgegeven gezangen binnen de CanRC op 93.

Interkerkelijke relaties

De CanRC staan bekend als een emigrantenkerk. De meeste CanRCleden zijn losgeweekt van hun Nederlandse wortels (veelal -niet uitsluitend- GK). De CanRC zijn kerken die zich nu sterk oriënteren op het Noord-Amerikaanse kerkelijk landschap. Dit blijkt volgens ons onder andere uit het volgende:

1. De GS Smithers 2007 besloot het lidmaatschap van de North American Presbyterian And Reformed Council (NAPARC) aan te vragen. NAPARC is qua model gelijkend op de ICRC, maar dan specifiek voor Canada en de VS. De meeste lidkerken van NAPARC zijn ook lid van de ICRC.
2. De GS Smithers 2007 besloot voort te gaan met de samensprekingen met de URCNA om te komen tot organisatorische eenwording. De besluiten in dezen zijn unaniem door de synode genomen, hetgeen nadrukkelijk genoemd wordt in de acta.
3. De CanRC kennen maar liefst drie deputaatschappen voor interkerkelijke relaties. Op de GS Smithers 2007 heeft een herindeling van taakgebieden plaatsgevonden en zijn nieuwe namen gekozen:
 - a. de CCU (Committee for Church Unity) voor samensprekingen met de URCNA;
 - b. de CCCNA (Committee for Contact with Churches in North America) voor interkerkelijke relaties in Canada en de VS;
 - c. de CRCA (Committee for Relations with Churches Abroad) voor interkerkelijke relaties buiten Canada en de VS;
4. De CanRC proberen zich zoveel mogelijk te concentreren op de contacten in Noord-Amerika en zij steken daar veel energie in. Een uitzondering wordt gemaakt voor kerken met wie er nauwe historische banden zijn (FRCA, GK, VGKSA) of die cultureel nauw verbonden zijn met Canada (RCNZ). De FCS lijkt ook een uitzondering te zijn, maar de FCS heeft een presbytery in Canada en geldt daarom eigenlijk ook als een Noord-Amerikaanse kerk.

De GS Smithers 2007 moest veel besluiten m.b.t. interkerkelijke relaties. We zetten hier haar besluiten op een rij. De kerken voorzien van een *, zijn zusterkerken van de GK.

In multilaterale verbanden is besloten om lid te blijven van de ICRC en lidmaatschap aan te vragen bij NAPARC. Besloten is om de relatie voort te zetten met de: OPC*, URCNA*, RCUS*, VGKSA*, IRB*, GK, FRCA*, PCK-K* en FCS*. Besloten is om een relatie aan te gaan met de ERQ en RCNZ*. Het contact met de FRCNA wordt pas weer opgepakt als de FRCNA dat zelf wil. Of contact met de OCRC wenselijk is wordt aan de OCRC voorgelegd. Onderzocht wordt of een relatie met de RPCNA wenselijk is. Besloten werd om voorlopig geen relatie aan te gaan met de GGRC-NTT* en GGRI-NTT*, en definitief geen relatie aan te gaan met de PCEA*, de GKN(h) en de FCC*. Besloten werd ook om geen contact te zoeken met de KPCA, de URCM, de IRCK, en de IPB.

Naar aanleiding hiervan een paar opmerkingen.

De RCNZ hebben nu een zusterkerkrelatie met de GK en de CanRC, maar (nog) niet met de FRCA, die geografisch gezien het dichtstbij zijn.

Samensprekingen met de FRCNA zijn gestrand op onderwerpen als bevindelijkheid en toeëigening des heils. De FRCNA is een 'dochterkerk' van de CGKN en vaart een zeer behoudende koers.

Net als de GK merken de CanRC dat het moeilijk is contact te onderhouden met de PCK-K. De CanRC stellen voor dat de GK, FRCA en CanRC nauw samenwerken in het contact onderhouden met de PCK-K, en per toerbeurt de General Assemblies van de PCK-K bezoeken.

M.b.t. de FCC besloten de CanRC dat de GS Chatham 2004 ten onrechte heeft gesteld dat men destijds de zusterkerkrelatie 'voortzette'.

De GKN(h) is 'schismatism' (scheurmakerij) voorgehouden. Wel zal er een vorm van contact zijn met de GKN(h).

M.b.t. de samensprekingen tussen de CanRC en URCNA noemen we een aantal punten die van belang zijn voor deputaten BBK om namens de GK te volgen. Allereerst geldt dit voor de Proposed Joint Church Order: een kerkorde voor het toekomstige kerkverband van CanRC en URCNA (zie regel 6). In de PJCO zoals die aan de kerken is voorgesteld staat bijvoorbeeld een regeling rondom toegang tot het avondmaal die afwijkt van de onze; ook is er onenigheid over het zangbeleid in de plaatselijke kerken. Verder is het van belang om te zien hoe de CanRC en de URCNA zich opstellen in het proces: gaat het om eenheid op grond van de Gereformeerde belijdenis of zijn er ook andere zaken in het spel. Wellicht kunnen onze kerken leren van het proces waarin de CanRC en de URCNA zich bevinden t.b.v. de samensprekingen met andere kerken. Op plaatselijk niveau is de eenheid namelijk al in de meeste plaatsen zo ver gevorderd dat wederzijds predikanten elkaars classes bezoeken en zelfs participeren bij, bijvoorbeeld, kerkelijke examens (in onze terminologie: BSO en TLO), dat kandidaten beroepbaar zijn binnen zowel CanRC als URCNA, en dat kanselruil zo 'normaal' is dat het goed mogelijk is dat men gedurende een langere periode in een CanRC een URCNA voorganger heeft of omgekeerd.

Als deputaten zijn wij onder de indruk van de passie, fijngevoeligheid en nauwgezetheid waarmee de CanRC omgaan met hun interkerkelijke relaties. Waar het gaat om onze relaties in Noord-Amerika proberen wij als deputaten zoveel mogelijk te werken in het kielzog van de CCCA (nu CCCNA) en de CPEU (nu CCU). Waar het gaat om relaties elders in de wereld werken wij zoveel mogelijk samen. Een concreet voorbeeld hiervan is het onderhouden van de relatie met de PCK-K.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de CanRC trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen zij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de CanRC te onderhouden.

5. Reformed Church in the United States (RCUS): www.rcus.org

Korte omschrijving

De RCUS is als kerkverband gesticht in 1725 door gereformeerden van Duitse oorsprong. Toen in 1933-34 de RCUS besloot samen te gaan met de Evangelical Synod of North America in de Evangelical and Reformed Church besloot de Classis Eureka niet mee te gaan. Zij bleef de RCUS. De RCUS is een zusterkerk van de GK sinds 1990. Per 31-12-2005 bestond het kerkverband uit 49 kerken en 4.113 leden (3.319 belijdend). Het kerkverband is actief in zending in het buitenland (Congo) en in evangelisatie.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 150: (De synode besluit) in de opdracht die de Generale Synode van Zuidhorn 2002-2003 gaf ten aanzien van de RCUS de bijzondere opdracht (nr. 4) 'in gesprek te blijven over relevante thema's, de nodige informatie te geven over vraagpunten en desgevraagd te participeren in de discussie over de position papers', te laten vervallen.

Art. 164: (de synode besluit) de zusterkerkrelatie met de RCUS onderhouden

Contact

Als deputaten BBK hebben wij vooral contact gehad met het Interchurch Relations Committee (IRC). Ter GS Amersfoort-Centrum 2005 verraste de RCUS-afgevaardigde br. Heerema, de GK met een nogal scherpe toespraak die de indruk wekte dat de GK schriftkritisch zou zijn. Destijds heeft de voorzitter van de synode gereageerd op de toespraak waarbij hij deze indruk weersprak.

Tijdens het bezoek aan de 259th Synod is ons duidelijk gemaakt dat de toespraak van br. Heerema niet van te voren was goedgekeurd en dat men ook niet precies de inhoud ervan kende (de toespraak was in het Nederlands, een taal die de meesten binnen de RCUS niet machtig zijn). De IRC heeft zich richting deputaten BBK verontschuldigd voor wat plaats vond.

Het contact met de IRC – en de RCUS in het algemeen – is overigens beperkt, de RCUS is een klein kerkverband en onze wegen kruisen enkel in Congo.

Aandachtspunten

Zoals veel kerkverbanden in Noord-Amerika kent de RCUS een praktijk van het aanvaarden van zogenaamde 'Position Papers'. Deze position papers, zo verzekert men ons, dienen niet gezien te worden als confessionele geschriften. Het valt uw deputaten echter op dat deze position papers wel identificerend werken voor het kerkverband. De status van deze papers blijft ons – en ook de CCCNA van de CanRC – onduidelijk. Op aandringen van de CanRC hebben de RCUS hun position paper over de "Eenheid van de Kerk" aangepast aan de inhoud van de Drie Formulieren van Eenheid (het was oorspronkelijk geschreven in de terminologie van de Westminster Standards).

De RCUS heeft in een position paper over de "Rechtvaardiging" van leer stelling genomen tegen de leer van Dr. Shepherd, de zg. "New Perspective on Paul", en de "Federal Vision". Het is deputaten niet duidelijk hoe dit position paper te taxeren; wij hebben begrepen dat de CCCNA van de CanRC zich hier over zal buigen.

Omdat kandidaten voor het predikantschap opgeleid worden aan verscheidene niet-kerkelijk-gebonden seminaries bestaat een breed scala aan opvattingen binnen de RCUS. Binnen de RCUS bestaat de indruk dat hierdoor de eenheid van het kerkverband onder spanning staat. Een probleem is dat enkele seminaries die zich als orthodox-gereformeerd presenteren voor het gevoel van sommigen binnen de RCUS onvoldoende 'gereformeerd' zijn. Om die reden is de RCUS begonnen meer toezicht te houden op de vorming van haar toekomstige predikanten.

Interkerkelijke relaties

De RCUS heeft zusterkerkrelaties met de CanRC, OPC, GK, RPCNA, en ERCC. Ze is lid van NAPARC en de ICRC.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de RCUS trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de RCUS te onderhouden.

6. Orthodox Presbyterian Church (OPC): www.opc.org*Korte omschrijving*

De OPC heeft haar wortels in de American Presbyterian Church, ontstaan in 1706. Haar geschiedenis ligt vooral in het Noorden van de Verenigde Staten (tijdens de burgeroorlog scheurden veel kerkverbanden langs het oorlogsfront). In 1936 onttrokken kerken zich aan de Presbyterian Church in the United States of America omdat daar vrijzinnige leer werd getolereerd. Deze onttrokken kerken staan sinds 1939 bekend als de OPC. Twee pogingen tot vereniging met de PCAm (historisch gezien het zuidelijk equivalent van de OPC) en andere kerkverbanden in de jaren 1980 mislukten. Dat werd de eerste keer tegengehouden door de PCAm, de tweede keer door de OPC. Er bestaat een open – zij het wat koele – relatie tussen de OPC en PCAm.

Tot het aanbieden van een zusterkerkrelatie aan de OPC is besloten door de GS Zuidhorn 2002-2003.

Per 31-12-2006 bestond het kerkverband uit 255 kerken en 28.486 leden (20.388 belijdend). De OPC is betrokken bij zendingswerk in veel buitenlandse gebieden, waaronder het Midden-Oosten (MERF), Rusland, China, Noord-Korea, Ethiopië, Oeganda, en Suriname alsmede onder ethnische minderheden (met name Spaanstaligen); er wordt ook veel gedaan aan evangelisatie.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de OPC onderhouden.

Uitvoering

Als deputaten BBK onderhouden wij het contact met de Committee for Ecumenicity and Interchurch Relations (CEIR) van de OPC.

De GS Zuidhorn 2002-2003 besloot de OPC een zusterkerkrelatie aan te bieden. Dit was een reactie op een verzoek van de OPC tot 'kerkelijk contact', al jaren eerder gedaan. De reden waarom het tot 2002 duurde voordat de GK ingingen op dit verzoek heeft te maken met de CanRC – die besloten in 2001 tot een zusterkerkrelatie.

Het is opmerkelijk dat de OPC tot nu toe nog niet is ingegaan op het aanbod van een zusterkerkrelatie. Dit heeft vooral te maken met twee zaken. Ten eerste, de CEIR is niet groot en heeft veel contacten te onderhouden. Prioriteiten van de CEIR liggen momenteel vooral in Noord-

Amerika. Ten tweede, er is in de aanloop naar de GS Amersfoort-Centrum 2005 overleg geweest met leden van de CEIR over de populaire versie van het rapport Huwelijk en Echtscheiding. Binnen de CEIR leeft de vrees dat de GK zich op hetzelfde pad begeven als de GKN(s) in het verleden heeft gedaan. In het verleden werd binnen de GKN(s) veel goedgepraat en de CEIR (en dus OPC) is wantrouwig geworden. De CEIR geeft toe dat de GK veel opener zijn als de OPC kritische vragen stelt.

DV. zal in januari 2008 een ontmoeting plaatsvinden in Nederland tussen de CEIR en deputaten BBK, en eventueel andere partijen.

Overigens is het contact tussen BBK en de CEIR heel hartelijk en goed: de CEIR maakt dankbaar gebruik van het BBK bureau waar het interkerkelijke contacten buiten Noord-Amerika betreft.

Aandachtspunten

De OPC is heel bewust een oecumenisch gezinde kerk en tevens duidelijk confessioneel omlind. Zoals andere Amerikaanse kerken heeft ook de OPC een praktijk van het opstellen van position papers. De General Assembly van 2006 aanvaardde een position paper over de "Rechtvaardiging", waarin naar de leer van de rechtvaardiging werd gekeken zoals geleerd door de "New Perspective on Paul" en door "Federal Vision". Om aan te geven hoe dit de GK raakt: tijdens de bespreking werd ondermeer de vraag gesteld of K. Schilder wel predikant zou kunnen zijn binnen de OPC (daar kwam geen antwoord op). Zowel bij de CCCNA van de CanRC als bij BBK bestaan vragen rondom de status van dit document en welke impact het heeft op een zusterkerkrelatie. Ds. Batteau is door BBK gevraagd om het document van de OPC te bestuderen. Ook binnen de CanRC wordt bijzondere aandacht aan dit document besteed.

Interkerkelijke relaties

De OPC is lid van de ICRC en van NAPARC. Zij onderhoudt zusterkerkrelaties met de volgende kerken: ARPC, CanRC, CGK, EPC(I), FCS, PCK-K, PCAm, RPCI, RCJ, RCNZ, RCUS, RPCNA, en de URCNA, en zoekt nader contact met de AEPC, PCUganda, GK en NKST.

In veel opzichten lijkt de OPC binnen de bloedgroep van presbyteriaanse kerken in Noord-Amerika nog het meest op de GK binnen de bloedgroep van gereformeerde kerken in Nederland. Wel vernemen deputaten BBK van deputaten ZHT - via DVN - dat op missionair gebied het zendingsbeleid verschillend is. Pogingen tot samenwerking met de OPC op dat gebied zijn tot nu toe niet geslaagd.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de OPC trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen te blijven werken aan de totstandkoming van een zusterkerkrelatie met de OPC.

7. United Reformed Churches in North America (URCNA): www.urchna.org

Korte omschrijving

In 1854 is wat uiteindelijk de Christian Reformed Church in North America zou worden tot stand gekomen, na een breuk binnen de Reformed Church in America. De meeste oorspronkelijke CRCNA-leden waren Nederlandse emigranten met een kerkelijke achtergrond in de Afscheiding van 1834.

Eind jaren tachtig en begin jaren negentig trad een groot aantal gemeenten uit de CRCNA, als gevolg van verschil van inzicht m.b.t. het onderwerp vrouw in het ambt en liturgische kwesties. Deze kerken zijn in 1996 samen gegaan in de URCNA. Elk jaar treden er nog kerken uit de CRCNA. Deze sluiten zich in het algemeen aan bij de URCNA (soms ook PCAm of OPC). Er zijn ook evangelische kerken die meer gereformeerd worden en zich aansluiten bij de URCNA.

of het aanbieden van een zusterkerkrelatie aan de URCNA is besloten door GS Amersfoort-Centrum 2005.

Per 15 maart 2007 bestond het kerkverband uit 98 kerken en 21.639 leden (14.092 belijdend). De URCNA is op verschillende fronten via plaatselijke kerken betrokken bij buitenlandse zending, missionaire activiteiten onder ethnische minderheden en evangelisatie. De URCNA bevindt zich in een proces van organisatorische eenwording met de CanRC.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 149: 1. (De synode besluit) een zusterkerkrelatie aan te gaan met de URCNA; en 2. deputaten op te dragen de zusterkerkrelatie tot stand te brengen en hierover contact op te nemen met de huidige zusterkerken in Noord-Amerika;

Art. 164: (De synode besluit) de zusterkerkrelatie met de URCNA onderhouden.

Contact

Als deputaten BBK hebben wij te maken gehad met twee committees van de URCNA: de CECCA (Committee for Ecumenical Contact with Churches Abroad) en de CERCU (Committee for Ecumenical Relations and Church Unity); de CECCA is voor buiten Noord-Amerika en de CERCU is voor intern in Noord-Amerika (vgl. ons deputaten BBK en deputaten KE).

Het contact met de CECCA – en, waar van toepassing, de CERCU – is altijd erg open en hartelijk geweest.

Aandachtspunten

Evenals als de OPC en de RCUS lijkt de URCNA ook het fenomeen 'Position Papers' in te voeren. Federal Vision is een kwestie die vooral de URCNA raakt. Federal Vision heeft gedeeltelijk haar oorsprong bij ex-leden en ex-predikanten van de URCNA. GS Schererville 2007 heeft een studiecmissie in leven geroepen om een rapport te schrijven over Federal Vision. Dezelfde synode heeft overigens ook een studiecmissie in het leven geroepen om een rapport te schrijven over welke eisen m.b.t. de leer gesteld mogen worden aan kandidaatleden van een URCNA – in dit debat wordt veel verwezen naar een besluit van de PS Zuid-Holland te Gouda 1620 over de Remonstranten en het besluit van de GS Den Haag 1914, art. 138, n.a.v. de vraag hoe te handelen met iemand die de kinderdoop niet onderschrijft.

De gemeenschappelijke achtergrond van de URCNA en de GK blijkt op veel gebieden: URCNA ambtsdragers maken dankbaar gebruik van kennis en diensten die in onze kerken voorhanden zijn. Ook wordt er hartelijk samengewerkt in sommige zendingsactiviteiten (bijv. Oekraïne).

Interkerkelijke relaties

De URCNA is een jong maar wel vrij groot kerkverband, groter dan, bijvoorbeeld, de CanRC. Daar de URCNA niet als kerkverband uit de CRCNA is getreden, heeft men niet automatisch alle contacten van de CRCNA aangehouden. In plaats daarvan is men de kerkelijke contacten weer vanaf het begin gaan opbouwen. Op oecumenisch vlak is de URCNA lid van de ICRC en NAPARC (de CRCNA is in de jaren negentig uit NAPARC gezet). Binnen Noord-Amerika heb de URCNA de CanRC, OPC en RCUS als zusterkerken; ook er is er een nauwe samenwerking met de Orthodox Christian Reformed Churches, een kerkverband van ooit 12, nu 5 kerken dat in de jaren 1970 uit de CRCNA is gegaan vanwege verschil van inzicht m.b.t. de scheppingsleer. Buiten Noord-Amerika onderhouden de URCNA contact met de GKSA, de RCNZ en de GK om te komen tot een zusterkerkrelatie. Eénderde van de URCNA kerken bevindt zich in Canada, tweederde in de Verenigde Staten. Dit betekent voor de relatie CanRC-URCNA dat er binnen de URCNA meer animo is voor kerkelijke eenwording bij de Canadese kerken dan bij de VS-kerken.

Beoordeling en voorstel

De URCNA hebben gereageerd op ons aanbod tot een zusterkerkrelatie met een 'phase 1 relationship' (contact), om vervolgens te kunnen toewerken naar een zusterkerkrelatie.

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de URCNA trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen te blijven werken aan het tot stand komen van een zusterkerkrelatie met de URCNA.

8. Presbyterian Church in America (PCAm): www.pcanet.org

Korte omschrijving

Net als de OPC heeft de PCAm haar wortels in de American Presbyterian Church, gesticht in 1706. Haar geschiedenis ligt vooral in het Zuiden van de Verenigde Staten. In 1972 onttrokken kerken zich aan de Presbyterian Church in the United States omdat daar vrijzinnige leer werd getolereerd: zo ontstond de PCAm. In 1982 werd een poging gedaan tot vereniging van de PCAm, de Reformed Presbyterian and Evangelical Church en de OPC. Eenwording met de OPC werd door de PCAm afgewezen, de RPEC ging wel op in de PCAm. Verder kent de PCAm ook een groot aantal Koreaanse kerken.

In de tachtiger jaren zijn pogingen gedaan door deputaten BBK om contact te leggen met de PCAm. Daar is toen niets uitgekomen. Omdat werkers uit onze kerken in toenemende mate te maken krijgen met leden van de PCAm in het zendingswerk (bijvoorbeeld in Oekraïne) - en we elkaar ook tegenkomen in Spanje, Portugal, België, Engeland en Wales, Schotland en Scandinavië – gaven deputaten BBK aan in hun rapport aan de GS Amerfoort-Centrum 2005 nader onderzoek te willen doen naar de mogelijkheid en wenselijkheid van officieel contact met de PCAm.

Precieze statistieken voor de PCAm hebben wij niet. Het kerkverband bestaat uit ongeveer 80 presbyteries met bijna 400.000 leden.

Het kerkverband is erg missionair ingesteld en is sterk betrokken bij zending op veel plaatsen in de wereld.

Contact

In 2005 zijn deputaten naar de General Assembly van de PCAm geweest en hebben een ontmoeting gehad met de Interchurch Relations Committee (IRC - equivalent van deputaten BBK en KE gecombineerd) en Mission to the World (MtW te vergelijken met deputaten ZHT). De IRC deelde mee geen interkerkelijke relaties te onderhouden met kerken buiten Noord-Amerika. Contact met leden uit deze kerken buiten Noord-Amerika lopen via MtW.

De FCS heeft daarom een convenant opgesteld met MtW.

Deputaten BBK hebben over de PCAm niet alleen contact gehad met de PCAm, maar ook met de OPC, RCUS, CanRC, FCS, EPCEW, en IPB, kerkverbanden die allen op de één of andere manier te maken hebben met de PCAm.

N.a.v. het bovenstaande hebben deputaten BBK ervoor gezorgd dat MtW en ZHT/DVN met elkaar in contact kwamen.

Aandachtspunten

De PCAm is een grote kerk. Als men informeert in Noord-Amerika – zowel bij PCAm predikanten als bij predikanten van de URCNA of OPC – krijgt men de indruk dat de PCAm een federatie is van vrij zelfstandige presbyteries, die ieder een eigen confessioneel beleid mogen voeren. “Een schip met veel dekken, waar men op het ene dek niet weet wat men elders doet.”

Binnen de PCAm bestaat veel tolerantie op het gebied van, bijvoorbeeld, vormgeving aan de eredienst. Binding aan de belijdenis is een heikel punt binnen de PCAm. In 2003 besloot de PCAm dat presbyteries mogen bepalen of iets wel of niet binnen de kaders van de belijdenis (Westminster traditie) valt. Dat heeft ertoe geleid dat presbyteries verschillende confessionele kleuren hebben en dat predikanten, bij het overgaan van de ene naar de andere presbytery, een colloquium doctum moeten ondergaan (zoals bij ons gebruikelijk als een predikant uit een zusterkerk overkomt naar de GK. De ‘grote’ zaak binnen de PCAm is momenteel de kwestie van Federal Vision: terwijl de OPC, RCUS en URCNA deze leer veroordelen heeft een presbytery van de PCAm uitgesproken dat deze niet strijdig is met de belijdenis.

Interkerkelijke relaties

De PCAm gaat een eigen weg als het aankomt op interkerkelijke relaties. Ze is lid van NAPARC en van de WRF. Waarom de PCAm nooit geprobeerd heeft lid te worden van de ICRC blijft onduidelijk. De PCAm ziet alle lidkerken van NAPARC automatisch als zusterkerken. Dit houdt in dat zij meent een zusterkerkrelatie te hebben met de OPC, ARPC, RCPNA, KAPC, RCUS, ERQ, en URCNA. De FRCNA en CanRC willen ook lid worden van NAPARC, daarmee zouden ook zij zusterkerken zijn van de PCAm.

Voor kerken buiten Noord-Amerika verloopt het contact dus via MtW. Als het gaat om MtW-Europa is het contact hartelijk en goed. Zo heeft MtW zich laten vertegenwoordigen op de EuCRC.

Tevens hebben deputaten BBK via DVN van deputaten ZHT vernomen dat het zendingsbeleid van de PCAm grotendeels spoort met het beleid van de GK. Al is de PCAm geen ICRC-lid, deputaten BBK staan zeer positief tegenover een vorm van praktische samenwerking met de PCAm.

Beoordeling en voorstel

Deputaten stellen voor dat de synode besluit de Presbyterian Church in America op te nemen in de lijst van contacten.

9. Église Réformée du Québec (ERQ): www.erq.qc.ca

Korte omschrijving

De ERQ heeft niet echt een bepaalde ‘bron’, anders dan de oorspronkelijke bron van het gereformeerde geloof binnen Frankrijk (Hugenoten). In de jaren 1970 kwam er belangstelling voor kerkstichting in Quebec vanuit de CRCNA, de PCCan en PCAm. In 1978 werd de Alliance Réformée Évangélique opgericht en in 1984 werd dit meer gestructureerd in het Conseil des Églises Réformées du Québec. De PCCan haakte op dit moment af, omdat de CERQ in haar optiek te confessioneel belijnd was. In 1988 werd het kerkverband de ERQ gesticht.

Er is vanuit de GK belangstelling geweest voor de mogelijkheid en wenselijkheid van contact met de ERQ. De ERQ bestaat momenteel uit 6 kerken.

Contact

Er is geen formeel contact geweest tussen deputaten BBK en de ERQ, behalve dat er een ontmoeting is geweest met een ERQ predikant op de generale synode van de CanRC. Wel worden door de ERQ soms artikelen uit Lux Mundi overgenomen.

Aandachtspunten

Geen.

Interkerkelijke relaties

De ERQ is onlangs lid geworden van NAPARC en WRF. De ERQ heeft een goede relatie met de OPC, PCAm, URCNA en CanRC. Met name het contact met de CanRC is de laatste tijd intensiever geworden.

Beoordeling en voorstel

De ERQ is een klein kerkverband en is een zusterkerk van de CanRC. O.i. is het daarom niet zinvol voor de GK om zelf een zusterkerkrelatie na te streven met de ERQ. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit de ERQ op te nemen in de lijst van contacten.

10. Reformed Presbyterian Church in Ireland (RPCI): www.rpc.org

Rapportage volgt in het aanvullend rapport.

11. Evangelical Presbyterian Church (Ireland) (EPC): www.epc.org.uk

Rapportage volgt in het aanvullend rapport.

12. Evangelical Presbyterian Church in England and Wales (EPCEW): www.epcew.org.uk

Korte omschrijving

De EPCEW is in 1995 gevormd als een presbytery van vijf gemeenten. Momenteel bestaat het kerkverband uit negen gemeenten, waarvan twee in Cardiff. De gemeenten zijn niet omvangrijk, maar beschikken over verschillende theologisch uitstekende voorgangers en ouderlingen en zijn zeer actief. De confessionele basis wordt gevormd door de Westminster Confessie. De EPCEW is een zusterkerk van de GK sinds 1999.

Contact

De EPCEW houdt één keer per jaar een presbytery meeting waarin afgevaardigden van zusterkerken verwacht worden. Op 4 maart 2006 hebben de deputaten Kwakkel en De Vos (eerder primus, nu secundus) een dergelijke presbytery meeting bezocht, in Cambridge. Voor De Vos was het zijn laatste officiële bezoek aan de EPCEW. Deputaten waren onder de indruk van de serieuze manier waarop twee kandidaat-voorgangers door de presbytery geëxamineerd werden. Daarnaast waren afgevaardigden van de EPCEW aanwezig tijdens de ICRC in Pretoria 2005 en tijdens de EuCRC in Soest 2007. Het contact verloopt steeds in een zeer hartelijke sfeer.

Aandachtspunten

Vanuit de GK wordt ook contact onderhouden met twee gemeenten in hetzelfde gebied die geen deel uitmaken van de EPCEW, namelijk de Reformed Presbyterian Church van Cardiff-Ely en de Reformed Church te Norwich. Amersfoort-Oost onderhoudt contact met Ely en Assen-West met Norwich. Binnen de EPCEW leven vragen rond de confessionele positie van de voorganger van Norwich, bij wie men een neiging tot amyraldisme bespeurt (kort gezegd: een afwijking van de gereformeerde leer zoals verwoord in de Dordtse Leerregels, enigszins in de lijn van de zgn. School van Saumur uit de 17e eeuw). Dit punt is voor deputaten moeilijk te beoordelen. Het liefst zouden deputaten zien dat Ely en Norwich zich verenigden met de EPCEW, maar concrete stappen in die richting vallen op dit moment niet te verwachten.

Interkerkelijke relaties

De EPCEW onderhoudt relaties met de EPC, RPCI, FCS, FCC, GK, OPC, PCAm (via MtW), de Associate Presbyterian Churches (in Schotland, Canada en Nieuw-Zeeland), de Associate Reformed Presbyterian Church (in Canada en de VS), de IRE en de International Presbyterian Church van Ealing (die deel uitmaakt van een klein, voornamelijk Koreaans-sprekend kerkverband in het Verenigd Koninkrijk). De EPCEW is lid van de ICRC en van Affinity, vroeger aangeduid als de British Evangelical Council, waarbij veertien denominaties en groepen kerken in het Verenigd Koninkrijk zijn aangesloten.

Beoordeling en voorstel

De EPCEW is een klein kerkverband van duidelijk gereformeerde signatuur. Het contact verloopt goed en wordt van beide kanten als zinvol ervaren. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de EPCEW te onderhouden.

13. Free Church of Scotland (FCS): www.freechurch.org

Rapportage volgt in het aanvullend rapport.

14. Free Church of Scotland (continuïng) (FCC): www.freekirkcontinuïng.co.uk*Korte omschrijving*

De Scottish Kirk (gereformeerd) is ontstaan in 1560. In 1843 ontstond na een breuk in de Scottish Kirk de FCS. Een grote meerderheid van de FCS verenigde zich in 1900 met andere kerken tot de United Free Church, de kerken die buiten deze vereniging bleven zetten de FCS voort. De FCC is ontstaan in 2000, na een scheuring in de FCS. Er zijn een kleine drieduizend leden in ongeveer 30 gemeenten.

Het contact met de FCC vloeit voort uit het contact met de FCS. De GS Amersfoort-Centrum 2005 besloot om de zusterkerkrelatie met de FCC voort te zetten, zonder daarbij te bepalen of de FCS of de FCC de continuïng is van de FCS van voor het uiteengaan.

Contact

Deputaten hebben zich laten vertegenwoordigen op de General Assembly van de FCC in Edinburgh in mei 2006. Onze afgevaardigde heeft een toelichting gegeven op het besluit van de GS Amersfoort-Centrum 2005 om de zusterkerkrelatie zowel met de FCS als met de FCC voort te zetten. De Assembly bleek blij te zijn met dit besluit. Daarnaast is dankbaarheid uitgesproken over het beëindigen van de juridische procedure tegen de FCS en is een oproep gedaan om de eenheid te herstellen.

Naast de persoonlijke aanwezigheid op de General Assembly van 2006 was er enkele malen contact via brief of e-mail. In alle gevallen was er goed overleg met de Christelijke Gereformeerde deputaten en spraken beide deputaatschappen met één stem. Verder ontmoetten de afgevaardigden naar de ICRC in Pretoria in oktober 2005 een vier man sterke delegatie van de FCC en was er gelegenheid tot contact tijdens de EuCRC in Soest in maart 2007.

Aandachtspunten

De ICRC van Philadelphia 2001 besloot dat de FCS lid bleef van de ICRC, terwijl de FCC aangemoedigd werd in Pretoria 2005 het lidmaatschap aan te vragen. Pretoria 2005 wees de aanvraag van de FCC af, omdat een kerk die voor de wereldlijke rechter tegen een andere lidkerk procedeert niet als lid kan worden toegelaten. Na de ICRC van 2005 heeft de FCC de rechtszaak stopgezet, zij het meer om financiële dan om principiële redenen. De overgrote meerderheid van de General Assembly van 2006 stemde hiermee in. Na de stopzetting van het proces heeft de FCS een voorstel gedaan over hoe men op weg zou kunnen gaan naar herstel en hereniging. Omdat dit voorstel de indruk wekt dat nauwelijks tegemoet gekomen wordt aan de FCC, was het voor de FCC onaanvaardbaar. In het voorjaar van 2007 is de FCS een nieuwe procedure gestart met betrekking tot de toegang van de gebouwen. Op het moment van schrijven van dit rapport waren deputaten nog bezig hierover nadere opheldering te krijgen.

Deputaten hebben wel meer duidelijkheid gekregen over wat de Schotse broeders beweegt tot het voeren van processen voor de wereldlijke rechter. Op de achtergrond hiervan staat het zogenaamde "Establishmentarian Principle", dat verwoord is in de oorspronkelijke versie van de Westminster confessie, maar niet meer geldt in bijvoorbeeld de OPC. De broeders van de FCC toonden zich

achteraf verbaasd over het feit dat de ICRC Pretoria 2005 hiermee geen rekening had gehouden. Dat kan de ICRC overigens niet kwalijk genomen worden, omdat de afgevaardigden van de FCC de vergadering hier niet duidelijk over geïnformeerd hebben. Daarnaast moet in rekening gebracht worden dat het verlies van de gebouwen en andere goederen ingrijpende consequenties heeft voor zowel de FCS als de FCC. Beide kerkverbanden zijn klein en hebben hun bezit hard nodig voor de voortzetting van hun kerkelijk leven. Geen van beide gegevens vormt voor deputaten reden om afstand te nemen van het besluit van Pretoria of om een ander standpunt in te nemen ten aanzien van het voeren van gerechtelijke procedures. Wel kan inzicht in deze zaken bij toekomstige contacten bevorderlijk zijn voor het wederzijds begrip.

Interkerkelijke relaties

Tijdens de General Assembly van 2006 werd de vergadering toegesproken door afgevaardigden van de EPCEW & Affinity (British Evangelical Council), de CGKN, de Australian Free Church, de GKSA, de Associated Presbyterian Churches, de EPC(I), de OPC, de Free Church of England (Evangelical Connection), de PCAus, de GK en de ERKS. Enkele andere kerken hadden een brief gestuurd. De FCC onderhouden dus vele contacten, maar de formele status van elk van die contacten is moeilijk te bepalen.

Beoordeling en voorstel

De door de GS Amersfoort-Centrum 2005 ondersteunde motieven om de zusterkerkrelatie met zowel de FCS als de FCC voort te zetten gelden onverkort. Dit is de aangewezen weg om bij te dragen aan het herstel van de eenheid, zulks in nauw overleg met met de Christelijke Gereformeerde deputaten. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de FCC te onderhouden.

15. Evangelical Reformed Churches in the Union of Russia (ERCUR)

Korte omschrijving

In 1991 vormde zich een kleine groep gereformeerden in Tver. In 1992 ontstond een kleine gemeente in Moskou. De beide gemeenten zijn een kerkverband aangegaan onder de naam Evangelical Reformed Churches Union of Russia (ERCUR). De beide gemeenten werden regelmatig bezocht vanuit de Oekraïnecommissie van de Gelderse kerken.

In de daaropvolgende jaren werden aan de Union een aantal kerken toegevoegd te weten: Omsk, Kazan en St. Petersburg.

De voormannen Lotsmanov en Kashirsky bezochten ons land en volgden de cursus van de IRTT. Ze zijn opgeleid aan een baptistisch Bible College. De belijdenisgeschriften zijn de Heidelbergse Catechismus, de Westminster Confessie en de Dordtse Leerregels. Vanaf het begin toonde men grote belangstelling voor het werk van Calvijn en de betekenis daarvan voor het actuele kerkelijke leven.

De Generale Synode te Leusden 1999 besloot een zusterkerkrelatie aan te gaan met de ERCUR. Per januari 2007 bestaat de ERCUR uit 5 kerken en ong. 120 leden.

Contact

De laatste paar jaar is er regelmatig contact per e-mail. De president van de Union br. Makheev bezocht de GS Amersfoort-Centrum 2005.

Eind 2006 hebben de broeders Lenting (DVN) en Kuipers (BBK) een bezoek aan Moskou en Tver gebracht om te adviseren in een gerezen conflict binnen de ERCUR.

Veel correspondentie volgde over en weer over een te volgen weg van verzoening.

In juni 2007 bezocht een predikant uit Moskou ons land en bracht verslag uit van de situatie op dat moment.

Aandachtspunten

Binnen de ERCUR zijn in de achterliggende drie jaar onderlinge conflicten gerezen. In september 2006 heeft de synode de gemeente van Tver en St. Petersburg buiten de Union geplaatst.

Beschuldigingen over en weer staan het helen van de breuk tot nu toe in de weg.

De ERCUR bestond voor de breuk uit de kerken te Moskou, Tver, Kazan, Omsk en St. Petersburg. In Moskou is er contact met twee Koreaanse predikanten die beiden een eigen gemeente hebben en

aansluiting zoeken bij de ERCUR. Deze predikanten spelen een grote rol in de bemiddeling tussen beide partijen.

Eind 2006 hebben twee afgevaardigden namens BBK geadviseerd in het conflict.

Alle partijen in geding werden uitvoerig gehoord. Voorzover we als buitenstaanders kunnen beoordelen is het conflict te herleiden tot een strijd om de macht en spelen persoonlijke belangen een rol.

Een predikant uit hun eigen midden kon de waarneming van buitenaf bevestigen. In juni 2007 is een synode bijeen geweest waar de gemeenten van Tver, Kazan en St. Petersburg waren. Hier werd besloten om voor een proeftijd van een jaar twee kleine Koreaanse gemeenten uit Moskou toe te laten. Deze kleine gemeenten zijn ontstaan uit het zendingswerk van onze zusterkerk de PCK-K. We hopen en bidden dat de Here een weg zal openen tot volledige verzoening ook met Omsk en Moskou (ds. Lotsmanov).

Interkerkelijke relaties

Er zijn weinig contacten met andere kerken. De kerken in Rusland staan erg op zichzelf.

Men is geen lid van de Wereldraad van Kerken of de WARC. Er zijn enkele persoonlijke contacten met presbyterianen in Amerika.

Beoordeling en voorstel

De ontstane moeiten hebben geen leerstellige achtergrond maar zijn te herleiden tot persoonlijke mis-communicatie en machtsstreven. De structuur van het kerkelijk leven wordt niet ten onrechte aangewezen als medeveroorzaker van het conflict.

Deputaten BBK zijn daarom voornemens om de zusterkerken aan te moedigen zich met elkaar te verzoenen. Ten tijde van deze rapportage is er nog geen sprake van een echte breuk waaruit twee kerkverbanden zouden zijn ontstaan,

Wij stellen daarom voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de ERCUR te onderhouden.

16. Andere contacten

16.1 Frankrijk

Het contact met Frankrijk was, evenals in voorgaande perioden, van informele aard en concentreerde zich op de Union des Églises Réformées Évangéliques, nader: op de EREI-gemeenten te Parijs en Gardanne. De gemeente van Parijs-Centrum heeft onlangs moeten besluiten zichzelf op te heffen.

De redenen hiervan waren het geringe aantal leden en het feit dat na het verlies van de vergadergelegenheid geen nieuwe geschikte localiteit gevonden kon worden. In de région parisienne bestaan nu alleen nog EREI-gemeenten in Massy en in St. Quentin-en-Yvelines. Voor wat betreft Gardanne werd contact onderhouden met het binnen onze kerken opererende Comité Gardanne. Deputaten blijven geïnformeerd over de ontwikkelingen in Frankrijk via het kerkblad van de EREI, Nuance, en via het periodiek verschijnende Bulletin d'Information en de Liaison van de EREI, waarin met name informatie over het werk van de regionale en nationale synodes te vinden is. Daarnaast wonen zij in de regel het jaarlijkse Frans Beraad bij, een platform waar de 'gereformeerde gezindte' elkaar ontmoet en informeert over elkaars activiteiten. Deputaten waren niet in de gelegenheid acte de présence te geven op het Colloque biblique, de opvolger van de Pastorale de Dijon, dat doorgaans in de week na Pasen gehouden wordt en waarin voorgangers van verschillende gereformeerde en baptistische gemeenten met elkaar confereren op de grondslag van de Dordtse Leerregels. Intensivering van het contact kan wel verwacht worden dankzij de toetreding van deputaat G. Kwakkel als lid met adviserende stem tot het algemeen bestuur van de theologische faculteit in Aix-en-Provence, namens de Nederlandse acterban die 'Aix' ondersteunt.

Deputaten willen de ontwikkelingen in Frankrijk op de boven geschetste manier blijven volgen.

16.2 België

In België verloopt het contact vooral via het evangelisatiewerk van de classis Axel in Gent en omstreken. Contact is ook gelegd met ds. Nachtegalee – met zijn gezin gastlid van de GK te Gent – die namens de PCAm zendingswerk doet onder moslims in Gent en omstreken en verantwoordelijk is namens de PCAm voor zendingswerk onder moslims in heel Europa.

16.3 Duitsland

Evenmin als in Frankrijk zijn er in Duitsland gereformeerde kerken waarmee BBK officiële contacten onderhoudt. De afgelopen jaren concentreerde de aandacht van deputaten zich op en rond de Akademie für Reformatorische Theologie in Marburg. Docenten van de ART zijn actief in de Rat der Bekennenden Evangelischen Gemeinden. Bij deze RBEG zijn op dit moment zes gemeenten aangesloten, waarvan de oudste (Neuwied) in 1995 is ontstaan. Deze gemeenten streven naar een duidelijke verkondiging van Gods onfeilbaar Woord, in de lijn van Luther en Calvijn. Zij zijn tamelijk zelfstandig en vormen dus niet echt een kerkverband (zie verder www.rbeg.de).

In de afgelopen jaren rees tussen de docenten van de ART een conflict, wat er toe leidde dat één van de drie docenten, Dr. Bernhard Kaiser, de instelling verliet. Kaiser presenteert zich nu door middel van een nieuwe organisatie, het Institut für Reformatorische Theologie. De ART is najaar 2006 naar Hannover verplaatst. Het aantal studenten is nog steeds klein.

De crisis binnen de ART was voor deputaten reden om met betrekking tot Duitsland pas op de plaats te maken en eerst de ontwikkelingen af te wachten. De toch al moeizaam verlopende uitvoering van het plan om een gemeente binnen ons kerkverband te stimuleren om een predikant naar Duitsland te sturen voor gemeenteopbouwwerk heeft daarom geen vervolg gekregen.

Deputaten willen in het najaar van 2007 zich verder laten informeren over vormen van gereformeerd kerkelijk leven in Duitsland. Als dit nieuwe informatie oplevert, zullen zij die doorgeven in het aanvullende rapport.

16.4 Oostenrijk-Zwitserland

In de rapportage van deputaten op de GS van Amersfoort-Centrum 2005 is het volgende gesteld: "Deputaten willen in samenwerking met de SSRO omzien naar een gemeente die contact onderhoudt met Neuhofen. Via de SSRO en Krimpen en door middel van persoonlijk bezoek willen ze op de hoogte blijven van de ontwikkelingen ten aanzien van de jonge Evangelisch-Reformierte Kirche Westminster Bekenntnisses in Oostenrijk. Deputaten zien het als taak de ontwikkeling van een gereformeerd kerkverband in Oostenrijk te bevorderen, waarmee op termijn contact kan worden onderhouden in de vorm van een zusterkerkrelatie."

Uitvoering

In overleg met de SSRO is eerst afgezien van het zoeken van een Nederlandse gemeente die contact onderhoudt met Neuhofen; het leek verstandig eerst de ontwikkelingen af te wachten ten aanzien van het beroepen van een predikant. Afgesproken is dat SSRO erop zal letten óf en zo ja hōe een partnergemeente de gemeente in Neuhofen van dienst kan zijn.

Met belangstelling volgen deputaten de ontwikkelingen t.a.v. een nieuwe preekplaats in Wenen, waarvoor –met ondersteuning van de PCAm- een predikant is aangetrokken.

Ten aanzien van de gemeenten in Rankweil en Winterthur (Zw.) is sprake van een verblijvende ontwikkeling en groei. De contacten tussen de gemeenten en hun predikanten (R.Mayer, T.Reiner) enerzijds en SSRO, partnergemeente Krimpen en BBK anderzijds blijven hartelijk.

Deputaten willen dit goede contact voortzetten en het omzetten in een zusterkerkrelatie zodra er sprake is van een kerkverband met kerken en kerkenraden binnen de ERKWB.

16.5 Zweden

In de rapportage van deputaten op de GS van Amersfoort-Centrum 2005 werd meegedeeld: "Deputaten willen het contact voortzetten, via e-mail en regelmatige bezoeken, en de Zweedse broederschap, indien mogelijk, assisteren."

Uitvoering

Sinds die tijd is het contact versterkt en verdiept. Op zondag 20 november 2005 werd ds. D. Bergmark als predikant bevestigd in Tranås, en werd de Evangelie-Gereformeerde Kerk in Zweden (ERKS) geïnstitueerd. Er worden pogingen gedaan om in andere Zweedse plaatsen (o.a. Stockholm) te komen tot het stichten van nieuwe preekplaatsen en gemeenten. Deputaten hebben in overleg met de ERKS een gemeente in Nederland bereid gevonden om als partnergemeente van Tranås te fungeren, de gemeente in Haren (Gr.).

De contacten met de ERKS worden regelmatig onderhouden, soms wordt advies gegeven bij vragen over kerkinstituering en kerkrecht.

Deputaten willen het contact voortzetten in de hoop dat de ERKS mag groeien in geloof en in aantal, zodat onder Gods zegen nieuwe gemeenten kunnen worden gesticht. Alle mogelijke medewerking willen wij van onze kant geven.

16.6 Wit-Rusland en Oekraïne

Deputaten worden voortdurend op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in Wit-Rusland en Oekraïne. Er zijn goede contacten met de Oekraïne-Commissie in Hattem en de Belarus-commissie in Barneveld. Zowel in Wit-Rusland als in Oekraïne groeit de kerk langzaam. Naast de kerk in Minsk is er een gemeente in Mogilev, een grote stad in het Oosten.

De positie van het seminarie in Kiev krijgt een steeds meer missionair karakter doordat studenten uit andere denominaties de weg naar de opleiding weten te vinden. Aan het seminarie wordt samengewerkt met de PCAm; ook gastdocenten uit andere kerken (waaronder de URCNA) geven er les.

Ten aanzien van de Subkarpaten-Karpatalja in Oekraïne (Hongaarstalig gebied) kan worden gezegd dat er zich een scheuring heeft voorgedaan in de Hongaars Gereformeerde Kerk. We hebben er geen zicht op hoe zich het een en ander zal ontwikkelen.

16.7 De Baltische Staten

In Letland bestaan een Gereformeerd Seminarie (Baltic Reformed Theological Seminary) en twee gereformeerde kerken; in Litouwen is een gereformeerd kerkverband van ongeveer 14 kerken. Met de broeders uit Litouwen en Letland zijn tijdens de EuCRC afspraken gemaakt voor versterking van de contacten.

16.8 Polen

De broeders uit Polen geven hun voorkeur aan contacten met de Confederation of Reformed Evangelical Churches (CREC) in Amerika. Enkel van hen zijn daar opgeleid en ze hebben ervoor gekozen hun kerken aan te laten sluiten bij het kerkverband aldaar. Deputaten vinden het jammer dat ze niet zozeer georiënteerd zijn op Europa. (De CREC is ontstaan in 1998. In haar zijn verenigd gereformeerden en gereformeerd-baptisten.)

16.9 Hongaarstalig gebied

Men heeft binnen de Hongaars Gereformeerde Kerk waardering voor het werk van Stichting Fundament. We hebben een gesprek gehad met Stichting Fundament om onze positie naar elkaar toe te verduidelijken. We hebben gemerkt tijdens een gesprek in Debreczen dat er binnen de HGK geen enkel begrip is voor de RPCCEE (verbonden aan het seminarie te Miskolc). Men hoopt zelfs dat we als gereformeerde kerken in Nederland onze handen aftrekken van de RPCCEE.

Er is sinds de GS van Amersfoort-Centrum 2005 weinig verandering te melden omtrent de RPCCEE. In augustus 2005 is er een bezoek gebracht. De gemeenten, voornamelijk in Roemenië, groeien nauwelijks. Er is geen uitzicht op terugkeer naar de moederkerk. Men ziet alleen maar de vrijzinnigheid toenemen, ook elke vraag naar een gesprek wordt afgewezen. Daarnaast hebben we een vertegenwoordiger van de RPCCEE gesproken tijdens de EuCRC, waarvoor ze waren uitgenodigd.

In Hongarije hebben deputaten een verkennend gesprek gehad met ds. Szilas Szilay van de Magyar Calvinist Egyház in Budapest. Deze predikant geeft leiding aan twee kleine gemeenten, één in Budapest en één op ruim tachtig kilometer afstand van Budapest. Deze kerk is ontstaan als een afsplitsing van de Hongaarse volkskerk. Men heeft verscheidene bezwaren tegen de vrijzinnigheid van de volkskerk.

Beoordeling en voorstel

Deputaten stellen voor de hier bovengenoemde contacten (16.1 – 16.9) op deze wijze voort te zetten.

17. European Conference of Reformed Churches (EuCRC)

Korte omschrijving

Op de GS van Amersfoort-Centrum 2005 kreeg BBK opdracht de kerkelijke eenheid met zusterkerken in de eigen regio te bevorderen (Acta, art. 159). In de bespreking werd hierbij terecht 'opgemerkt dat dit ook een opdracht voor onszelf inhoudt. Hoe staat het met onze aandacht voor de kerken in Europa? Deputaten geven aan dat ze graag met rugdekking van de synode actief in Europa aan het werk willen gaan.'

In sectie 3 kregen R. ter Beek en W. Kuipers de opdracht om samen met Th.J. Karelse uit sectie 5 (verantwoordelijk voor de contacten in Spanje en Portugal) initiatief te nemen tot een Europese conferentie. In de wandelgangen van de ICRC te Pretoria 2005 (waar de Spaanse IRE als lid zijn toegelaten) zijn de toen zeven Europese lidkerken gepolst: de CGK, de EPCEW, deEPC(I), de FCS, de GK, de IRE en de RPCI. Toen algemene instemming bleek, is in de loop van 2006 met mensen uit de EPCEW, de FCS en de CGK een samenroepende commissie in het leven geroepen om in 2007 een Europese conferentie samen te roepen.

Deze conferentie is maart 2007 gehouden in Soest. De *Minutes* van de EuCRC en de *Notes of the Business Meetings* zijn onder de deelnemers en onder de Europese contacten verspreid met het juni-nummer van Lux Mundi dat verder geheel gevuld was met teksten en verslagen van de Conferentie.

De conclusie mag zijn dat de eerste conferentie in een grote behoefte bleek te voorzien, en als positief en opbouwend is ervaren. De EuCRC biedt een uitgelezen gelegenheid om samenwerking te zoeken op het gebied van evangelisatie buiten de eigen landsgrenzen, theologiebeoefening en theologische scholing. Daarnaast geeft ze mogelijkheden om kleinere en soms geïsoleerd levende kerken van gereformeerd belijden elders in Europa steun te bieden. D.m.v. een regelmatig te houden conferentie kan een netwerk van gereformeerde belijders in Europees verband worden opgebouwd. Graag willen deputaten BBK samen met de CGK en de andere ICRC-lidkerken in Europa plannen uitwerken om aan de EuCRC een vervolg te geven in 2008 (weer in Soest) en in 2010. De FCS heeft aangeboden in 2010 - 100 jaar na de eerste Wereldzendingconferentie - de conferentie te ontvangen in Edinburgh. Deze conferentie zal geheel in het teken moeten staan van missionair kerkzijn en kerkplanting in Europa.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK hebben een zeer positief oordeel over de EuCRC. Daarom stellen zij voor dat de synode besluit:

deputaten BBK op te dragen aan de EuCRC een vervolg te geven in de aangegeven richting.

Gronden:

1. samenwerking tussen gereformeerde kerken in een zich steeds meer verenigend Europa is geboden om in dit werelddeel de naam van Christus hoog te houden;
2. de EuCRC is door alle zeven Europese ICRC-leden verwelkomd als een geschikte modus om dit vorm te geven.

BIJLAGE III**Rapport sectie 4 (Azië en Oceanië)****Inhoud:**

1.	Werkterrein	pag. 45
2.	Vergaderingen	46
3.	Reizen	46
4.	Free Reformed Churches of Australia (FRCA)	46
5.	Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA)	47
6.	Christian Reformed Church of the Philippines (CRCP)	48
7.	Reformed Free Church of the Philippines (RFCP)	48
8.	India	49
8.1	Reformed Presbyterian Church of India (RPCI)	49
9.	Reformed Presbyterian Church of North East India (RPCNEI)	50
10.	Presbyterian Free Church (in Central India) (PFC(CI)), vh Free Church of Central India (FCCI)	50
11.	Presbyterian Free Church Council (Kalimpong) (PFCC)	51
12.	South Indian Reformed Churches (SIRC)	52
13.	Presbyterian Theological Seminary (Dehra Dun, India) (PTS)	52
14.	Gereja Gereja Reformasi Calvinis (GGRC)	53
15.	Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-Kalbar)	53
16.	Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-Papua)	54
17.	Bat Tzion Commissie voor Israel (BTC)	55
18.	Reformed Church of Japan (RCJ)	55
19.	Presbyterian Church of Korea (Kosin) (PCK-K)	56
20.	Independent Reformed Church of Korea (IRCK)	57
21.	Presbyterian Church of Korea (Hapshin) (PCK-H)	57
22.	Kerkelijke contacten in Myanmar (Birma)	58
23.	Reformed Church of New Zealand (RCNZ)	59
24.	Gereformeerde en Presbyteriaanse contacten Pakistan	60
25.	Evangelical Reformed Churches of Singapore (ERCS)	60
26.	Dutch Reformed Church of Sri Lanka (DRC) nu Christian Reformed Church	61
27.	Lanka Reformed Church (LRC)	62
28.	Taiwan Reformed Presbyterian Church (TRPC)	62

1. Werkterrein

Sectie 4 onderhoudt de contacten met kerken in Azië en Oceanië nadat sectie I (Indonesië, Australië en Nieuw-Zeeland) en sectie II (Verre Oosten) zijn samengevoegd. Hiertoe behoren de volgende zusterkerken: FRCA, PCEA, RPCI, RPCNEI, PFC(CI), PFCCK, GGRI-NTT, RCJ, PCK, RCNZ, TRPC.

Kerkelijke contacten zijn er in de Filippijnen (CRCP en RFCP), in India (SIRC en PTS), in Indonesië (GGRC-NTT en GGRI-Kalbar), in Myanmar (RPCFM, Fellowship van Reformed and Presbyterian Churches), in Singapore (de Evangelical Reformed Churches) en in Sri Lanka (DRC en LRC).

Ook het Aziatische deel van het Midden-Oosten valt onder het werkterrein, zodat contact wordt gehouden met de Bat Tzion Commissie van Ommen-West. Van de activiteiten van de MERF worden we via de nieuwsbrief op de hoogte gehouden.

Bij de verdeling van het werk zijn zoveel mogelijk de oude sectielijnen aangehouden:

- Australië/Nieuw-Zeeland en Indonesië: mevr. Ensing-Maatkamp, ds. Groen en ds. Plug
- Azië: dhr. Bolt, ds. v.d. Lugt, en mevr. Nederveen-v. Veelen.

Omdat ds. v.d. Lugt zijn werk als deputaat moest neerleggen, is vanaf januari 2006 secundus dhr. Bronsema in zijn plaats gekomen.

Mevr. Ensing-Maatkamp heeft het werk als deputaat moeten opgeven in juni 2007. Vervanging is uitgesteld tot de benoeming van nieuwe deputaten door de synode.

2. Vergaderingen

De sectie vergadert als regel één keer per twee maanden met uitzondering van de vakantietijd. Vergaderdata: 21-07-05, 21-09-05, 11-11-05, 13-01-06, 03-03-06, 28-04-06, 16-06-06, 08-09-06, 10-11-06, 09-02-07, 23-04-07, 29-06-07, 07-09-07. De regiocoördinator (later contactpersoon) van DVN mevr. de Vries heeft zoveel mogelijk de vergaderingen bezocht, waardoor goede uitwisseling van informatie kon plaatsvinden.

Met DVN en S. Shahzad heeft in december 2005 overleg plaatsgevonden over een factfindingsmissie naar Pakistan. Een afvaardiging van de Bat Tsion Commissie uit Ommen-West heeft uitleg gegeven over de stand van zaken in maart 2006. Het rapport van het werkbezoek aan Israël (in september 2006) werd ons toegezonden. In september 2006 hebben enkele leden de Indonesiëraad bijgewoond en een presentatie gegeven over het werk van BBK. In april 2007 is met DVN gesproken over participatie in een bezoek ter bemiddeling bij de HEF (PFCC).

3. Reizen

Datum	Kerk	Door
Febr. '05	Myanmar	B. Bolt en A.S. v.d. Lugt
Aug. '05	FRCA	J. Plug
Sept. '05	RCNZ	J. Plug en D. v.d. Zwaag (CGK)
Sept. '05	GGRI-NTT en GGRC	J.P.D. Groen
Sept./okt.'05	SIRC	M. Oosterhuis en C.J. Smallenbroek
Okt.'05	PFCK, RPCNEI en PTS	A.S. v.d. Lugt en C J.Haak
Jan.'06	GGRI-NTT	J.A. Boersema
Aug.'06	FRCA	J. Plug en P. Niemeijer
Nov./dec.'06	PCK(K), PCK(H), IRCK en TRPC	B. Bolt en H.S. Nederveen
Mei '07	ERCS en PCEA	J. Bronsema en H.S. Nederveen
Juli '07	GGRI-NTT	J.A. Boersema
Okt '07	PFCC en PTS	B. Bolt en M.H. Oosterhuis

4. Free Reformed Churches of Australia (FRCA)

De FRCA is een kerkverband met ongeveer 3800 leden. De historische wortels van deze kerken liggen in de GK, als gevolg van na-oorlogse emigratie. De drie oorspronkelijke gemeenten: Armadale (1951) en Albany (1952) in West-Australië en Launceston (1953) in Tasmanië zijn sindsdien uitgegroeid tot 13 gemeenten, over twee classes verdeeld. Confessioneel staan deze kerken in de gereformeerde traditie; ze onderschrijven de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels. Ze zijn geen lid (meer) van de ICRC en onderhouden zusterkerkrelaties met de GK, de CanRC, de VGKSA, de PCK-K en de GGRI. Plaatselijke kerken zijn actief op verschillende zendingsterreinen in Azië, waaronder Papoea-Nieuw-Guinea, Indonesië, en India.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de FRCA onderhouden.

Uitvoering

In juli 2006 is een bezoek gebracht aan de synode van de FRCA. Mede-afgevaardigde was ds. P. Niemeijer, gewezen voorzitter van de GS Amersfoort-Centrum 2005. Zijn inbreng gaf ons de gelegenheid om ontwikkelingen en kerkelijke besluiten in de GK in een helder licht te zetten, want die ontwikkelingen en besluiten leiden binnen de FRCA tot zeer diepe meningsverschillen. De kerken van de nieuwe vrijmaking genieten bij een significant deel van de FRCA hoog aanzien. En er lag een verzoek van deze kerken, de GKN(h), tot wat zij 'continuering van kerkelijke contacten' noemden. Ook lag er een voorstel van één gemeente van de FRCA om de relatie met de GK 'onder spanning' te verklaren, en aan te dringen op bekering.

In de bespreking en de besluitvorming werd steeds duidelijker dat de synode weliswaar bepaalde zorgen behield, maar veel meer begrip kreeg voor de context, en de besluiten van de GK geen kerkscheidende zaken achtte. Laatstgenoemd voorstel werd dan ook na een korte behandeling afgewezen. De besluitvorming met betrekking tot het verzoek van de GKN(h) lijkt enigszins een compromis geweest te zijn, maar moet o.i. gezien worden als een afwijzing van de claims van de GKN(h). De synode betreurt dat sommige leden zich hebben afgescheiden van de GK om de GKN(h) te vormen. De synode stelt een definitief oordeel over de rechtmatigheid van de afscheiding uit tot na verder onderzoek door deputaten, maar draagt deputaten ook op om de eer en goede naam van de zusterkerken te verdedigen. De synode kan op dit moment niet de GKN(h) erkennen als de wettige voortzetting van de Gereformeerde Kerken. De synode wijst het verzoek om een zusterkerkrelatie met de GKN(h) aan te gaan af. De synode onderhoudt officieel contact met de GKN(h) met als doel te werken aan verzoening tussen hen en de GK, op de basis van waarheid en liefde.

T.a.v. de RCNZ besloot de synode dat de zusterkerkrelatie van de RCNZ met de CRCA een belemmering is om een zusterkerkrelatie aan te gaan, maar vanuit de positieve beoordeling van de RCNZ als kerken van Jezus Christus, praktische samenwerking te bevorderen in zaken zoals het aanvaarden van elkaars leden, zending, en theologisch en ander onderwijs.

T.a.v. de PCEA besloot de synode vanwege gebrek aan vorderingen af te zien van verdere acties richting kerkelijke eenheid.

Ook lijkt er, ondanks aanmoediging onzerzijds, op dit ogenblik weinig perspectief te zijn voor hernieuwde deelname aan de ICRC.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de FRCA trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de FRCA te onderhouden.

5. Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA)

De PCEA is een kerkverband van ongeveer 1000 leden. De historische wortels van deze kerken liggen in de Church of Scotland. Toen daar in 1843 de Free Church ontstond leidde dat in Australië drie jaar later tot de uittreding van drie predikanten en één ouderling, die met vier gemeenten (Maitland, Paramatta, Bowenfels en Hunter) het kerkverband vormden. Na onstuimige groei kwam in de 20 jaren die daarop volgden hereniging tot stand, maar daarin ging weer een aantal predikanten met hun gemeenten (met name op het platteland) niet mee. Erkenning door de FCS van dit smaldeel bleef uit tot na 1900, maar sindsdien zijn de banden hartelijk en nauw. Inmiddels bestaat de PCEA uit 14 gemeenten (of: pastoral charges) met een kleine tiental predikanten. De PCEA kenmerkt zich door een strakke binding aan de Presbyteriaanse belijdenissen en een strikte liturgische opvatting waarbij 'exclusive psalmody' gezichtsbepalend is. Zendingsactiviteiten worden onder andere ontplooid onder Aboriginals in Australië en op Fiji. De PCEA is lid van de ICRC en onderhoudt fraternal relations met de Reformed Presbyterian Church of Australia, de FCS/FCC, de RPCEI, de GK, en de RCNZ.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de PCEA onderhouden.

Uitvoering

In mei 2007 is een bezoek gebracht aan de synode van de PCEA.

In de PCEA-kerken is nog duidelijk merkbaar dat hun wortels liggen in de FCS. Dat zij ook open staan voor inbreng van anderen blijkt uit het feit dat de deputaten van zusterkerken die aanwezig zijn op de synode, worden benoemd als adviseur zonder stemrecht. Dit geldt niet voor een vrouwelijke deputaat, die mag slechts als waarnemer de vergaderingen bijwonen.

Het gesprek met het Inter-church Relations Committee kwam door tijdsgebrek niet tot zijn recht, waardoor niet goed doorgesproken kon worden over de zaken die hun en onze kerken bezig houden. Toch was de intentie aanwezig om elkaar te vertellen van de zorgen en problemen, maar ook van de kansen en mogelijkheden in een wederzijdse relatie waarin we elkaar kunnen helpen te blijven in het spoor van Christus.

Er is behoefte aan vrijwilligers voor het werk onder Aboriginals voor kerkopbouw, onderwijs, maatschappelijk werk en gezondheidszorg. De gemeente in Melbourne (Geelong) kan een stagiair gebruiken voor het kerkopbouwwerk onder de asielzoekers.

De PCEA-synode heeft met spijt kennis genomen van het besluit van de FRCA-synode van 2006 de contacten te verbreken. Aanbevolen wordt te blijven zoeken naar mogelijkheden de contacten tussen de FRCA en de PCEA te herstellen. Een goed middel voor het bevorderen van de contacten tussen de kerken kan zijn het stimuleren van een regionale ICRC-conferentie (via de RCNZ) gefocust op zending en hulpverlening in de regio.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de PCEA trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de PCEA te onderhouden.

6. Christian Reformed Church of the Philippines (CRCP)

De CRCP is een kerkverband dat ontstaan is door de zending van de CRCNA. Begin jaren zestig zijn ze op het eiland Negros gestart met hun zendingswerk. In de jaren zeventig zijn ze begonnen met kerkplanting op Luzon, Metro Manila.

Inmiddels is het aantal leden gegroeid tot ca. 6500 en het aantal kerken tot 56. Daarvan zijn 21 kerken in wording, die m.n. ten aanzien van het onderhouden van een eigen predikant nog niet selfsupporting zijn.

De CRCP kerken hebben de Drie Formulieren van Eenheid als belijdenissen en leven samen volgens een gereformeerde kerkorde.

Eens in de twee jaar wordt een synode gehouden van alle kerken. Het kerkverband richt zich op drie hoofdtaken/-diensten, met de volgende commissies:

- a. Missions Board: geeft lokale kerken financiële hulp en training bij kerkplanting (op dit moment 10 kerken).
- b. National Diaconal Agency: bezig met microfinancieringsprogramma voor kerkleden en anderen (ongeveer 2500 deelnemers). Helpt ook kerken of classes bij hun dienst aan de samenleving. Eén classis is betrokken bij onderwijs over drugs, een andere helpt slechtzienden bij het zoeken naar werk.
- c. Leadership Development Committee: deze commissie is belast met de training voor verschillende groepen, op dit moment geeft ze prioriteit aan jeugd en ouderlingen.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 156 en 165: Het contact met de CRCP onderhouden "voor nadere kennismaking met dit kerkverband". "Samen met de RFCP bekijken of nauwer contact en samenwerking tussen deze twee kerkverbanden mogelijk zijn."

Uitvoering

Het beleid was erop gericht het contact met de CRCP te blijven onderhouden. In de eerste plaats om nader onderzoek te kunnen doen naar dit kerkverband en verder omdat dit kerkverband mogelijk kan dienen voor aansluiting van de RFCP. In persoonlijke contacten met leden van het moderamen van deze kerken is door ons gevraagd of de CRCP iets zou kunnen betekenen voor ons contact met de RFCP. In enkele brieven is door ons hieraan herinnerd. Hierop kwam echter geen reactie. Kennelijk hebben persoonlijke contacten meer betekenis dan correspondentie. Er was in de verslagperiode echter geen concrete reden om een bezoek te brengen aan de Filippijnen. Voorstel is om nog enige tijd de mogelijkheid en de behoefte aan nauwere contacten af te wachten.

Beoordeling en voorstel

Nadere kennismaking met de CRCP blijft gewenst, mede om te zien of nauwer contact en samenwerking tussen de RFCP en de CRCP mogelijk is. Daarom stellen deputaten voor de CRCP te handhaven op de lijst van contacten.

7. Reformed Free Church of the Philippines (RFCP)

Eind jaren tachtig ontstonden na studie in gereformeerde literatuur door enkele baptistische predikanten in de Filippijnen enkele gereformeerde gemeenten onder de naam Free Reformed Church of the Philippines. Door bezoeken vanuit Nederland ontstonden er intensieve contacten met deze gemeenten en de GS Leeuwarden 1990 besloot tot het aangaan van een zusterkerkrelatie. Enkele jaren later ontstonden er tussen enkele predikanten van de RFCP meningsverschillen met een kerkscheuring tot gevolg. Drie van de zes gemeenten vormden de Reformed Free Church of the

Philippines. BBK onderhield met beide kerkverbandjes op dezelfde wijze contacten. Dit was erg tegen de zin van de FRCP. Van lieverlee onttrok de FRCP zich aan elke vorm van samenwerking en contact. De GS Leusden 1999 constateerde dat van daadwerkelijk contact geen sprake meer was en beschouwde daarom de zusterkerkrelatie als beëindigd. Wel bleven van onze kant contacten met de RFCP. Na het uiteenvallen van dit kerkverband werden de contacten minimaal.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de RFCP onderhouden.

Uitvoering

Er zijn weinig contacten met deze kerken. De RFC te Inayauan heeft DVN verzocht om financiële hulp bij aankoop van het stuk grond waarop hun kerk, pastorie en school zijn gebouwd. Ook werd door DVN steun verleend aan de kerk te Bata voor bouwwerkzaamheden aan de kerk en voor uitbreiding van de klaslokalen van de kleuterschool.

Ouderling Elvis Olivares heeft ons via DVN van enige informatie voorzien over de RFCP. Verder is geen actie van onze kant ondernomen.

Beoordeling en voorstel

De RFCP komt voort uit een zusterkerk van de GK. Contact is zinvol om te zien of nauwer contact en samenwerking tussen de RFCP en de CRCP mogelijk is. Daarom stellen deputaten voor de RFCP te handhaven op de lijst van contacten.

8. India

India is een enorm land (95x Nederland) en in verschillende streken zijn de afgelopen jaren contacten gelegd met gereformeerde kerken of groepen. Opvallend is steeds de geweldige inzet die de christenen hebben voor zending, evangelisatie en christelijke dienstverlening. Steeds weer zijn bezoekers uit Nederland onder de indruk van hun geloof en de doorwerking daarvan in hun hele leven.

De kerken in India werken samen in het PTS in Dehra Dun.

De gereformeerde en presbyteriaanse kerken in India proberen elkaar te steunen. In 2003 werd hiervoor de RPF opgericht, die jaarlijks een conferentie houdt.

8.1 Reformed Presbyterian Church of India (RPCI)

De RPCI is ontstaan door het samengaan van de Bible Presbyterian Church en de Reformed Presbyterian Church. Deze laatste was door het werk van Amerikaanse zendelingen in India in de 19e eeuw ontstaan. De BPC was in de VS ontstaan door een afscheiding van de OPC in 1937 (o.l.v. Carl McIntire).

In 1969 gingen de twee kleine kerken in Noord-India samen verder als Reformed Presbyterian Church of Northern India. Hoewel klein in aantal, is er een actief kerkelijk leven met op verschillende plaatsen evangelisatieposten. Men heeft de Westminster Standards als belijdenis. Sinds 1996 is er een zusterkerkrelatie met deze kerken.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de RPCI onderhouden.

Uitvoering

We worden door middel van de zgn. Prayer letters door ds. Solanki op de hoogte gehouden van de kerkelijke ontwikkelingen. In de stad Delhi zijn acht evangelisatieposten. Een bezoek werd tijdens deze verslagperiode niet gebracht. Er is contact geweest met de secretaris van de RPF, om te onderzoeken of het bijwonen van de jaarlijkse vergadering van de RPF een alternatief zou kunnen zijn voor het onderhouden van de contacten met de kerken in India. Hierover is nog correspondentie gaande.

Door DVN wordt aan deze kerk steun gegeven voor het evangelisatiewerk.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de RPCI trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de RPCI te onderhouden.

9. Reformed Presbyterian Church of North East India (RPCNEI)

Van het bestaan van de RPCNEI waren we ons al sinds het begin van de negentiger jaren bewust door haar participatie in het PTS te Dehra Dun en haar relatie met de RPCI. Bijzonder probleem voor het leggen en onderhouden van contacten was het feit dat de deelstaat Manipur, in het noordoosten van India, waar de RPCNEI in hoofdzaak gezocht moeten worden, niet vrij toegankelijk was. Het is een gebied waar naar verhouding vrij veel christenen wonen. In de kerken die door presbyteriaanse zending in Manipur waren ontstaan, trad afval op en drong valse leer binnen. In nauw contact met de Reformed Presbyterian Church, North India Synod (RPCNI) te Dehra Dun werd in 1979 de eerste gemeente van de RPCNEI geïnstitueerd. Deze kerken kenmerken zich door een grote missionaire ijver.

In 1998 is aan de RPCNEI voor het eerst een bezoek gebracht. De GS Leusden 1999 heeft het verzoek van de RPCNEI om een zusterkerkrelatie gehonoreerd.

Er zijn ook afspraken gemaakt over een hulpprogramma, bestemd voor de kerkleden van de RCPNEI, met als doel deze leden beter in staat te stellen hun verantwoordelijkheden voor gezin, kerk en maatschappij te kunnen uitvoeren. In 2004 voegden zich 10 RPChurches in Tripura bij dit kerkverband dat nu bestaat uit ca 8500 leden en 49 gemeenten.

De RPCNEI is lid van de RPF.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de RPCNEI onderhouden.

Uitvoering

Ook aan deze kerken is geen bezoek gebracht. Dezelfde gedragslijn als vermeld bij de RPCI werd gevolgd.

Er is de afgelopen jaren intensieve hulp verleend door DVN. De gemeenten in Assam en Manipur hebben erg geleden onder rattenplagen en natuurrampen.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de RPCNEI trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de RPCNEI te onderhouden.

10. Presbyterian Free Church (in Central India) (PFC(CI)), voorheen Free Church of Central India (FCCI)

De PFC(CI) is gevestigd in de Indiase deelstaat Madhya Pradesh. Christenen vormen in deze deelstaat een zeer kleine minderheid.

De PFC(CI) is voortgekomen uit het zendingswerk van de Free Church of Scotland. Sinds het gedwongen vertrek van alle buitenlandse zendelingen uit India vormen deze kerken een zelfstandig presbyteriaans kerkverband. Op 6 juni 2007 vond in Madhya Pradesh registratie plaats onder de naam van Presbyterian Free Church.

De Westminster Standards zijn de belijdenisgeschriften van deze kerken.

Er is veel armoede, zowel binnen als buiten de kerken; evangelisatie en praktische hulp (b.v. door het bieden van opleidingsmogelijkheden of medische hulp) gaan hand in hand.

Het aantal plaatselijke kerken bedraagt vier, met in totaal ongeveer 500 leden. Er zijn vier predikanten.

De kerken werken met een aantal gereformeerde/presbyteriaanse kerken samen in het PTS te Dehra Dun voor de opleiding van hun voorgangers.

Er is een zusterkerkrelatie met de FCS; ook ontvangt men financiële ondersteuning van deze kerken.

Sinds de GS Leusden 1999 onderhouden de GK met deze kerken een zusterkerkrelatie. Ze bieden ondersteuning in de vorm van het beschikbaar stellen van beurzen voor studenten aan het PTS.

De PFC(CI) werd als FCCI reeds lid van de ICRC.

Men is deelnemer in de RPF in India.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de FCCI onderhouden.

Uitvoering

Ook aan deze kerken is geen bezoek gebracht. Dezelfde gedragslijn als vermeld bij de RPCI werd gevolgd. Wel zijn we op de hoogte van de intensieve contacten die de FCS (vroegere zendende kerk) met de PFCCI onderhouden.

De kerken hebben zich in 2007 officieel laten registreren bij de overheid en hebben hun naam gewijzigd van Free Church of Central India in Presbyterian Free Church.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de PFC(CI) trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de PFC(CI) te onderhouden.

11. Presbyterian Free Church Council (Kalimpong) (PFCC)

De PFC is één van de kerken met een vertegenwoordiger die het PTS in Dehra Dun mee bestuurt en er o.a. haar voorgangers van betreft. De eerste contacten zijn via het PTS-bestuur ontstaan. De presbyteriaanse kerken in het uiterste Noorden van India zijn de vrucht van het zendingswerk van de Church of Scotland, sinds 1870. Nadat de zending zich in 1948 uit India heeft moeten terug trekken, heeft zich in India een brede oecumenische ontwikkeling voorgedaan. Als gevolg daarvan hebben verschillende christelijke kerken in Noord-India zich in 1970 verenigd in de Church of North India. In deze verenigde kerk werd een episcopale vorm van kerkregering aanvaard. Hiertegen groeide op allerlei plaatsen oppositie die successievelijk in verschillende gebieden van India geresulteerd heeft in afscheidingen en vorming van nieuwe kerkverbanden. Een van de eerste daarvan deed zich voor in Kalimpong.

In 1972 heeft de Presbyterian Church van Kalimpong zich losgemaakt uit de Church of North India en is als onafhankelijke kerk blijven voortbestaan onder de naam Presbyterian Free Church of Kalimpong. Door uitbreiding van het aantal leden zijn in de plaats Kalimpong naast de 'central church' nog vier zelfstandige kerken geïnstitueerd. Met elkaar hebben die een presbytery gevormd die council wordt genoemd. Later zijn als vrucht van het werk van het Himalaya Evangelical Fellowship (HEF) in de districten Kalimpong en Darjeeling, maar ook buiten North West Bengalen, in de Indiase deelstaat Sikkim -en nog later ook buiten India in Bhutan en in Nepal- kerken ontstaan die behoren bij deze council.

De PFCC telt nu 22 gemeenten, 35 nog niet geïnstitueerde groepen met negen predikanten, 30 fulltime en 12 parttime evangelisten. Zij zijn aangesloten bij de RPF in India.

In mei 2005 kwam tijdens de GS in Amersfoort-Centrum 2005 een zusterkerkrelatie met de Gereformeerde Kerken tot stand.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 151: 1. een zusterkerkrelatie aan te gaan met de PFCC; en 2. deputaten op te dragen de zusterkerkrelatie tot stand te brengen

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de PFCC onderhouden.

Uitvoering

Door middel van correspondentie en bezoek is gewerkt aan het tot stand brengen en onderhouden van de zusterkerkrelatie.

In maart 2006 werd door IRTT docenten een cursus gegeven aan de kerkelijk leiders van de PFCC en werd tevens het vormgeven van de zusterkerkrelatie besproken.

De PFCC heeft een zeer actief zendingsprogramma in het gebied Noordwest-Bengalen en Oost-Nepal onder de naam Himalayan Evangelical Fellowship dat o.a. door DVN wordt ondersteund.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan is de PFCC trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de PFCC te onderhouden.

12. South Indian Reformed Churches (SIRC)

In de provincie Tamil Nadu werd in 1993 de eerste SIRC-kerk gesticht in Bagalur door een voormalig baptistenpredikant, Rev. Abraham, die mee door zijn contacten met leden van de GK meer en meer overtuigd raakte van het gereformeerde geloof, inclusief de kinderdoop. Inmiddels zijn er 3 kleine kerken: in Bagalur, Salem en Bangalore.

Men geeft aan evangelisatie hoge prioriteit alhoewel men meer en meer met officiële discriminatie en zeer vijandige oppositie te maken krijgt in dit Hindoeïstische gebied.

Er is hier sprake van grote armoede, binnen zowel als buiten de kerk. Men onderhoudt christelijke scholen. Er worden cursussen georganiseerd met als doel de kerken op te bouwen in het gereformeerde geloof.

Men is deelnemer in de RPF in India. Contacten met de GK worden namens BBK onderhouden door de kerken van Ede en Wageningen.

Het PTS in Dehra Dun wordt gebruikt voor de theologische opleiding, naast lokale bijbelscholen, aangevuld met gereformeerde bijscholing.

Besluit GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact onderhouden met de SIRC.

Uitvoering

Via de kerken van Ede/Wageningen wordt steun gegeven aan de ontwikkeling van gereformeerd kerkelijk leven en vorming van een kerkverband in Zuid-India, met speciaal aandachtspunt de kerkelijke samenwerking en eenheid tussen de kerken in Bangalore, Chennai (Madras) en Kerala. De kerken van Ede/Wageningen brengen jaarlijks een bezoek en geven een IRTT-cursus.

Naast de bestaande contacten met Rev. Abraham is er ook contact gelegd met Rev. G. Jacob uit Chennai, die voor een promotiestudie in Pretoria voor drie jaar in Zuid-Afrika woont.

De correspondentie wordt gevoerd in samenwerking met Ede/Wageningen.

In dec. 2006 heeft Rev. Paulraj JY van de Protestant Reformed Christian Fellowship of Vellore contact gezocht met BBK. Vanwege zijn vraag om hulp bij de verbreiding van het gereformeerde geloof in India, is hij verwezen naar de SIRC, de Reformed Presbyterian Fellowship in India en de PTS. Ook Ede/Wageningen heeft contact met hem opgenomen.

Beoordeling en voorstel

Er is nauw contact tussen de SIRC en de kerken te Ede/Wageningen terwijl deputaten BBK ook andere contacten hebben in India. Daarom stellen deputaten voor de SIRC te handhaven op de lijst van contacten.

13. Presbyterian Theological Seminary (Dehra Dun, India) (PTS)

Alhoewel niet een officiële opleiding van de Indiase Reformed Presbyterian Churches, heeft de PTS in Dehra Dun een centrale plaats in het kerkelijk leven. Het heeft een toeleveringsgebied dat zich uitstrekt tot in Nepal in het noorden en Myanmar (Birma) in het oosten. Degenen die aan het seminarie zijn afgestudeerd (BA degree) gaan aan het werk in hun thuiskerken, in zending en evangelisatie, maar ook in de kindertehuizen. Door DVN worden via de kerken aan studenten aan de PTS studiebeurzen verleend.

Ds. P. Houtman is vanuit onze kerken uitgezonden als (leen-)docent aan deze opleiding. Ook vanuit de PCAm en de URCNA is er sprake van leen-docenten.

Uitvoering

De contacten met de PTS lopen voornamelijk via DVN, maar zijn ook van belang voor BBK, omdat de PTS een belangrijke rol vervult in de Reformed Presbyterian Churches in India.

Daarom wordt bij een reis naar het noorden van India vaak een bezoek aan de PTS gebracht voor overleg met Dr. Chacko (principal) en Rev. Roshyama (directeur).

In oktober 2005 hebben wij hen advies gevraagd over een voorstel van Mr. Newbegin (oud-directeur van Red een Kind India) voor planting van de gereformeerde kerk onder pasbekeerden in Noordwest-India. Na een factfindingsmissie vanuit de RPCI werd een positief advies uitgebracht aan DVN om hulp te bieden als hierom wordt gevraagd door de RPCI. Desondanks hebben deze gemeenten ervoor gekozen zich aan te sluiten bij de Church of North India.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK hebben veel contacten in India, en in die contacten speelt de PTS een bijzondere rol. Daarom stellen deputaten voor de PTS te handhaven op de lijst van contacten.

14. Gereja Gereja Reformasi Calvinis (GGRC)

De GGRC vormen een kerkverband van naar schatting zo'n 1000 leden. De gemeenten bevinden zich op de eilanden Timor en Rote. Eind jaren 80 vond er een afsplitsing plaats van de GMIT (de dominerende kerk op Timor). De afgescheiden groep maakte gebruik van de theologische opleiding van de GGRI-NTT in Waimarang op Sumba. Daaruit ontstonden contacten met de GGRI-NTT, en ook met de GK. BBK gaf personele steun in de persoon van ds. H. Knigge, met het oog op hun verdere kerkelijke ontwikkeling. Dit leidde in deze groep tot een nieuwe splitsing. Het deel dat contact bleef houden met ds. Knigge ontwikkelde zich steeds verder in gereformeerde richting. In 2002 ging de GK een zusterkerkrelatie aan met deze kerk, die na een aantal naamsveranderingen nu GGRC heet. De GGRC en de GGRI-NTT erkennen elkaar vanaf 1993 als zusterkerken.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de GGRC onderhouden.

Uitvoering

Ten tijde van de GS Amersfoort-Centrum 2005 was er al enige tijd sprake van een conflict in de GGRC dat geleid had tot een scheuring, waarbij ds. Eli Fangidae en ds. Yonson Dethan elkaar wederzijds beschuldigen van allerlei zaken, en daarbij hun recht proberen te halen bij de wereldlijke rechter. Beide predikanten pretenderen de rechtmatige voortzetting te zijn van de kerken waarmee wij een zusterkerkrelatie zijn aangegaan; daarbij handhaaft de groep van ds. Eli Fangidae de oude naam GGRM (GGR Musyafir), terwijl die van ds. Yonson Dethan de nieuwe naam GGRC (GGR Calvinis) voert. De naamswisseling is één van de conflictpunten waarover wordt geprocedeerd. Momenteel is de situatie zo, dat de GGRC in hoger beroep in het ongelijk is gesteld, wat betekent dat deze kerken naar het oordeel van de rechter ten onrechte deze naam voeren en in feite onrechtmatig bezit hebben genomen wat rechtens de GGRM (vertegenwoordigd door ds. Eli Fangidae) toekomt. Hiertegen heeft ds. Yonson Dethan cassatie aangevraagd. Nadere briefwisseling met beide predikanten heeft niets opgeleverd. Op aandrang van onze kant om de onderlinge vrede te zoeken en te herstellen, wordt van beide kanten gereageerd met een verdediging van het eigen standpunt.

Toen de synode van de GGRI-NTT 2005/2006 een commissie benoemde om bemiddeling in dit conflict aan te bieden, heeft BBK haar steun betuigd aan dit initiatief en verder geen eigen initiatieven meer ondernomen, in afwachting van wat deze bemiddelingspoging zou opleveren. Resultaat bleef uit, deels ook door weinig activiteit van de bedoelde commissie.

De synode van de GGRI-NTT 2007 heeft toen het mandaat van deze commissie verlengd. Privé hebben zowel ds. Yonson Dethan als ds. Eli Fangidae gezegd dat ze voor bemiddeling open staan, maar officieel is er richting GGRI-NTT door de GGRC noch door de GGRM op het bemiddelingsvoorstel gereageerd.

Over deze situatie is contact geweest met de CRCA van de CanRC, en met andere betrokkenen (o.m. ds. Souman van de CanRC te Smithville, van waaruit ook zendingscontacten op Timor zijn). De laatste gehouden Synode van Canada heeft besloten nog geen zusterkerkrelatie aan te gaan met de GGRC, en ook niet met de GGRI-NTT.

Op de uitnodiging voor de synode GGRC 2007 is door ons gereageerd met een brief, waarin we opnieuw hebben aangedrongen op hereniging met de GGRM.

Beoordeling en voorstel

In dit stadium is het niet mogelijk om een keuze te maken tussen de GGRC of GGRM. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de GGRC/GGRM te onderhouden.

15. Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-KalBar)

De GGRI-KalBar zijn een kerkverband van bijna 20 kerken met totaal ongeveer 4200 leden. De gemeenten bevinden zich in het noord-westelijke deel van Kalimantan. De historische wortels van deze kerken liggen in de zending van de GK (Drachten). In Sentagi draait een theologische opleiding voor de eigen kerken. Het werk van de zending is momenteel in de afbouwfase.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 152: 1. een zusterkerkrelatie aan te gaan met de GGRC-KalBar; en 2 deputaten op te dragen de zusterkerkrelatie tot stand te brengen.

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de GGRC-KalBar onderhouden.

Uitvoering

Met de Friese zendingsdeputaten is overleg gevoerd om in goede onderlinge verstandhouding in contact te treden met de GGRI-KalBar. Aan de FZD is duidelijk gemaakt dat overdracht van werkzaamheden van de FZD aan BBK niet aan de orde is. BBK neemt niets over van FZD en bemoeit zich op geen enkele manier met haar werkzaamheden en beleid. Tevens zijn in dat overleg de voordelen benoemd van het reeds op dit moment aangaan van een relatie met de GGRI-KalBar:

1) de GGRI-KalBar hoeft niet bang te zijn dat na vertrek van FZD het contact met de kerken in Nederland wegvalt; 2) GGRI-KalBar krijgt een positie, gelijkwaardig aan die van de GGRI-NTT; 3) er komt de mogelijkheid van introductie in de ICRC voor contacten in de regio.

In overleg met de FZD is vervolgens besloten tot een presentatie van BBK op de Synode GGRI-KalBar 2007. Omdat ds. Groen voor Litindo in die tijd op Kalimantan is en ook voor Litindo (een deel van) deze synode zal bijwonen, hoeft hiervoor geen aparte reis gemaakt te worden, met alle verwachtingen die daardoor binnen de GGRI-KalBar mogelijk gewekt zouden worden. Tijdens die presentatie zal de opdracht van de GS Amersfoort-Centrum 2005 worden toegelicht, waarbij benadrukt zal worden dat BBK geen nieuwe hulpverlenende instantie is naast de FZD en dat BBK geen beroepsinstantie is bij eventueel conflict met de FZD.

Bij positieve reactie is dan de zusterkerkrelatie met de GGRI-KalBar in feite gerealiseerd. In overleg met de FZD is afgesproken om die relatie 'slapend' te houden zolang de FZD haar reguliere werkzaamheden op Kalimantan nog niet heeft afgerond. Dat houdt in: 1) beperkt briefcontact (meeleven, groeten); 2) geen uitnodiging voor bijwonen de GS Zwolle-Zuid 2008. Ook zal BBK zich niet bemoeien met het beleid van de FZD en de GGRI-KalBar. Vanaf het moment dat de FZD zich van Kalimantan terugtrekt (naar verwachting ca. 2010) zal het tussen zusterkerken normale contact worden geëffectueerd. Naar verwachting zal de GGRI-KalBar dan kunnen worden uitgenodigd voor de GS in 2011.

Voorstel

Het contact met de GGRI-Kalbar volgens het uitgezette traject te onderhouden en verder te realiseren.

16. Gereja Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-Papua)

De GGRI-Papua zijn een kerkverband van 17 zelfstandige kerken en 21 gemeenten waar nog geen ambten zijn ingesteld. Zij tellen totaal ongeveer 8000 leden. Op enkele gemeenten aan de kust na ligt het gebied van de GGRI-Papua diep in het binnenland van dit Indonesische deel van het eiland Nieuw-Guinea. De historische wortels liggen in de zending van de GK, die daar 50 jaar geleden begon te werken. Ook de CanRC stuurden zendelingen. In Boma heeft vanaf eind jaren 70 een theologische opleiding gedraaid. Nu is daar een dependance van SETIA (de theologische opleiding in Jakarta waaraan door de Groninger Zendingsdeputaten steun wordt gegeven). De GGRI-Papua maken momenteel een moeilijke tijd door; sommige predikanten laten het afweten, aan de andere kant zijn er ook gemeenten die hun predikanten of evangelisten aan hun lot overlaten. De laatste jaren is er herhaaldelijk indringend overleg geweest tussen DVN en de leiders van de GGRI-Papua. Gelukkig is er telkens nog weer een basis gevonden om verder te gaan met elkaar.

Opdracht GS Amersfoort-C

Geen speciale opdracht gegeven

Uitvoering

Gehoord de berichten over de nog altijd wankelende basis voor samenwerking tussen CvO-P en GGRI-Papua vanwege de geestelijke en organisatorische zwakte van deze kerken, heeft BBK geen aanleiding gevonden om in deze periode initiatieven te ontplooiën om in nader contact te treden met deze kerken.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK onderhouden reeds drie contacten in Indonesië. Vanuit onze kerken is er verder nauw contact met de GGRI-Papua via CvO-Papua. Het ligt voor de hand dat in de toekomst de GGRI-Papua een zusterkerk van de GK zal zijn. Daarom stellen deputaten voor de GGRI-Papua te plaatsen op de lijst van contacten.

17. Bat Tsion Commissie voor Israel (BTC)*Besluit synode Amersfoort-C*

Art. 154.

1. Niet langer te streven naar een zusterkerkrelatie met de Bat Tsion 'gemeente';
2. deputaten BBK op te dragen contact te blijven onderhouden met de Bat Tsion Commissie van de kerk van Ommen-West ten einde
 - a. op de hoogte te blijven van de door haar beoefende contacten met Israël en deze te stimuleren, met het oog op de uitbreiding en verdieping van de evangelieverkondiging aldaar;
 - b. de Bat Tsion Commissie met advies terzijde te staan.

Uitvoering

De Bat Tsion Commissie van de kerk van Ommen-West heeft ons op de hoogte gehouden van haar activiteiten. We ontvingen een uitvoerig rapport over een werkbezoek aan Israël. Daarin wordt het werk van Tony Simon beschreven. Een energieke evangelist. Hij noemt zichzelf Reformed Baptist. Naast zijn evangelisatieactiviteiten dient hij twee gemeenten als voorganger, de Kol Bemidwar gemeente in Jeruzalem en een gemeente in Qiryat Gat. De contacten staan op een goed geestelijk niveau. De kerkenraad van Ommen-West besloot een "kerkelijke relatie" aan te gaan met de Kol Bemidwar gemeente in Jeruzalem. De classis Ommen is hierover geïnformeerd.

Beoordeling en voorstel

Daar er contact is vanuit een GK met de Bat Tsion gemeente, en er mogelijk andere contacten in Israel gelegd kunnen worden, is het van belang dat deputaten BBK op de hoogte hiervan blijven. Daarom stellen deputaten voor de BTC te plaatsen op de lijst van contacten.

18. Reformed Church of Japan (RCJ)

In 1859 gingen de eerste zendelingen uit Amerika naar Japan. De door hen gestichte kerken zijn nu vooral aangesloten bij de Wereldraad van Kerken. De RCJ is geïnstitueerd in 1946.

Met de RCJ is in 1981 een voorlopige relatie van kerkelijk contact aangegaan; sinds 1996 bestaat een correspondence relationship (die wij van onze kant een zusterkerkrelatie noemen). Sinds 1999 heet deze relatie fraternal relationship. Het kerkelijk en geestelijk leven in de RCJ is goed ontwikkeld. Christen zijn in Japan betekent een welbewuste keuze. Het betekent ook bereidheid om te investeren en te offeren. Gebed, bijbelstudie en gemeenschapsoefening zijn een aantal trefwoorden, waarmee het leven van de gemeente zich laat typeren. De RCJ groeit gestaag door zendingswerk in eigen land.

De RCJ telt 9.000 zielen en 150 gemeenten.

Behalve de officiële theologische opleiding in Kobe, is er ook in Tokyo nog een opleiding, het Tokyo Reformed Theological Institute.

Plaats in de samenleving: van de Japanse bevolking is 1% christen. Toch is 10% van de scholen christelijk. Dit wijst op de aantrekkingskracht die het christendom met name bij intellectuelen heeft. De RCJ telt een groot aantal buitenlandse relaties. Daaronder zijn de 'mission cooperation relationships' met de NGKSA, de PCUS, de OPC, de CRCNA en de PCK-K. Daarnaast zijn er de fraternal relations met de CGK, de NGK, de GK en de CRCP. Tenslotte is er een verkennend contact met de CRC in Myanmar(Birma).

De RCJ is lid van de REC en oriënteert zich op het lidmaatschap van de ICRC.

In Japan zelf bestaat bescheiden correspondentie met de Church of Christ in Japan, waaruit de RCJ na de oorlog is ontstaan, verder met de Japan Presbyterian Church en de conservatieve Reformed Presbyterian Church in North America, Japan presbytery, ook wel covenantal church genoemd.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de RCJ onderhouden.

Uitvoering

Er is in verslagperiode geen bezoek gebracht en er is nauwelijks correspondentie geweest. Wel werd van de RCJ een uitnodiging ontvangen voor hun General Assembly. Hierop is schriftelijk gereageerd. De internationale vergadering van de REC in Utrecht is bezocht door Prof. Y. Ichikawa, corresponding secretary liaison committee. Wij waren daarvan niet op de hoogte en men nam ook geen contact met ons op.

Na ontvangst van een exemplaar van The Geneva Psalter in de Japanse taal, hebben wij als dank een reactie gestuurd en tevens aangegeven het te betreuren dat er niet van de gelegenheid gebruik was gemaakt om elkaar te ontmoeten.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de RCJ trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de RCJ te onderhouden.

19. Presbyterian Church of Korea (Kosin) (PCK-K)*Korte omschrijving*

In de 19e eeuw hebben vooral Amerikaanse presbyteriaanse zendelingen de kerk gesticht in Korea. De Kosin-kerk is na de Tweede Wereldoorlog ontstaan uit de grote presbyteriaanse kerk, onder leiding van enkele predikanten, die geweigerd hebben mee te doen aan de Japanse keizerverering. In 2002 werd het 50-jarig bestaan gevierd. Er zijn meer dan 1500 gemeenten met in totaal 230.000 leden.

Sinds 1970 bestaat er een zusterkerkrelatie met de PCK-K, ook wel "Kosin" of "Korea-pa" genoemd. Deze kerken hebben als belijdenis de Westminster Standards en een presbyteriaanse KO.

De Kosin-kerken zijn lid van de ICRC en onderhouden een zusterkerkrelatie met de GK en de CGK, de OPC in de USA, de RCJ in Japan, de CanRC, de FRCA en de GKSA.

Het Korea Theological Seminary in Chon-ahn (voorheen in Pusan) is de kerkelijke instelling van deze kerken.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de PCK-K onderhouden.

Uitvoering

Van 21-23 november 2006 werd een bezoek gebracht aan de PCK-K.

Ruim voor het bezoek werd het bezoekprogramma opgesteld door prof. Hae Moo Yoo, de contactpersoon van de PCK-K. Doordat hij plotseling niet meer beschikbaar was, is het bezoek niet uit de verf gekomen. Het gesprek met de hem vervangende deputaten heeft weinig concrete resultaten opgeleverd. Zij staan positief tegenover het voorstel over het uitwisselen van studenten, al zien zij problemen in verband met de taal. Het voorstel om docenten te sturen naar ons land om ons te bekwamen in het missionair en diaconaal gemeente-zijn zal worden besproken.

Tijdens het bezoek aan een plaatselijke kerk en een gesprek met Rev. K.K. Lim hebben wij veel informatie ontvangen. Duidelijk is geworden dat deze kerken soms met dezelfde problemen te maken hebben als wij (o.a. secularisatie en materialisme door toegenomen welvaart, het vasthouden van de jeugd). Wij namen kennis van hun ijver voor de verbreiding van het evangelie in het buitenland en hun inzet als missionaire gemeente in woord en daad. We constateerden dat men een andere inhoud geeft aan de term 'missionary' dan wij. Ook mensen die voor niet-kerkelijke taken worden uitgezonden, worden missionary genoemd. Onze visie, dat men in een 'zendingsgebied' weinig oog heeft voor reeds aanwezige kerken, is tijdens dit bezoek niet gewijzigd.

We bevelen aan om het onderzoek naar de wederkerige afhankelijkheid in de relatie voorlopig schriftelijk voort te zetten, met als doel vorm te geven aan een evenwichtige zusterkerkrelatie. Tijdens de gijzelneming van 23 Koreaanse gemeenteleden van de zusterkerk in Saemmul zijn namens onze kerken brieven gestuurd om ons meelevens te tonen. Namens BBK is aan alle kerken gevraagd voorbede te doen op zondag 19 augustus 2007.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de PCK-K trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de PCK-K te onderhouden.

20. Independent Reformed Church of Korea (IRCK)*Nieuw kerkelijk contact*

In november 2006 is tijdens een reis naar Zuid-Korea ook een bezoek gebracht aan de IRCK. Aanleiding hiervoor was het rapport van prof. B. Kamphuis (dec. 2005). Hij beschrijft deze kerken als een zeer actieve kerkgemeenschap, die veel energie steekt in het kerkelijk onderwijs aan de kinderen op grond van de verbondsgedachte, met een grote liefde voor de gereformeerde belijdenis en honger naar het woord van God. De IRCK heeft al twee keer waarnemers naar de ICRC gestuurd.

Tijdens het bezoek hebben we een goede indruk kunnen krijgen van het kerkelijk leven en de manier waarop zij gereformeerde kerk willen zijn. In de jaren 60 ontstond er in de Koreaanse kerken nogal verwarring over de oecumenische bewegingen in die kerken. Financiële banden met buitenlandse kerken zouden hieraan debet zijn. Reden voor de 'founding minister' Dr. Hong Chung Kim om in 1964 de IRCK op te richten. Independent slaat vooral op financiële onafhankelijkheid. Er zijn vijf gemeenten gesticht die geleid worden door vijf predikanten. Slechts in één gemeente zijn ouderlingen aangesteld. Het totaal aantal leden is 560, waarvan 350 belijdende leden. De grote inzet en offervaardigheid zijn indrukwekkend.

Men heeft weinig contacten met andere kerken in Korea. Hun bestaansrecht ontleent men vooral aan het feit dat in de presbyteriaanse kerken onvoldoende aandacht wordt besteed aan de gereformeerde belijdenisgeschriften.

De IRCK wil graag gereformeerde kerk zijn en het gereformeerde geloof verbreiden in Korea. De ijver in het bestuderen van de gereformeerde leer is opvallend. Men wil graag delen in onze kennis, ook door het volgen van de IRTT-cursussen.

Voor een zusterkerkrelatie is het nog te vroeg. Naar reformatorische regel is er nog geen kerkverband zolang nog maar één gemeente ouderlingen heeft bevestigd en een kerkenraad heeft gevormd.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor de IRCK op de lijst van contacten te plaatsen.

21. Presbyterian Church of Korea (Hapshin) (PCK-H)*Nieuw kerkelijk contact*

In oktober 2005 heeft prof. B. Kamphuis een bezoek gebracht aan het Hapdong Seminary, de theologische opleiding van de PCK-H. In zijn rapport maakte hij melding van een heel plezierige atmosfeer en een grote geestelijke verwantschap. Dat was aanleiding voor een bezoek in november 2006 aan het seminarie en enkele Hapshin-kerken.

Het seminarie is ontstaan in 1979 uit een afsplitsing van de Hapdong-kerk, omdat een aantal professoren grote moeite had met kerkpolitieke praktijken. Men had niet de intentie om een nieuwe denominatie te stichten, maar de studenten volgden de afgezette professoren. De daaruit voortgekomen kerken staan bekend als 'Hapshin'. Om aan te geven dat men in de lijn van de vroegere Hapdong-kerk wilde blijven staan, koos men die naam voor het seminarie.

Er zijn 700 gemeenten en ca 300.000 leden. De kerkelijke belijdenis is de Westminster Confession en de Westminster Church Order wordt aangehouden. Steeds meer predikanten gebruiken de Catechismus voor de catechisaties. Het avondmaal wordt vaak maar twee keer per jaar gevierd, in sommige kerken vier keer per jaar. Men hanteert de kinderdoop.

Deze kerken hebben een sterke drang tot missionair werk met wel 1400 zendelingen verspreid over de wereld. De meeste kerken in Korea worden kleiner, maar de Hapshin-kerken groeien.

In China is de grootste kerk (3000 leden) gesticht door afgestudeerden van het seminarie. In Noord-Korea heeft men contacten met ondergrondse christenen. Elke gemeente probeert in zijn omgeving diaconaal betrokken te zijn.

Er werd grote nadruk gelegd op de behoefte om met onze kerken contacten aan te gaan vanwege de gereformeerde leer. Aan IRTT is hun adres doorgegeven voor de meicursus. Men vroeg of er ook

studenten van hun seminarie bij ons in Kampen mogen studeren. Uitwisseling op niveau van professoren en studenten wordt op prijs gesteld. Dat is aan de TU in Kampen doorgegeven. We hebben een heel plezierige atmosfeer en een grote geestelijke verwantschap ervaren.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor de PCK-H op de lijst van contacten te plaatsen.

22. Kerkelijke contacten in Myanmar (Birma)

Korte omschrijving

Het land telt 50 miljoen inwoners en is met 678.500 km² 16 x Nederland. Grootste stad is Yangon (Rangoon) met 5 miljoen inwoners. Sinds 1962 verkeert het land in economische malaise. In 1990 weigerden de militairen de verkiezingen geldig te verklaren. In september 2007 ontstonden er onder leiding van boeddhistische monniken opnieuw opstanden tegen het militaire bewind. Door de internationale gemeenschap wordt Myanmar (Birma) als een paria op het wereldtoneel beschouwd. Het Boeddhisme is de hoofdgodsdiens; verder zijn er animisten, moslims en hindoes. Christenen, inclusief rooms-katholieken, maken 6 % van de bevolking uit.

Sinds het eind van de jaren 90 is er correspondentie met enkele gereformeerde en presbyteriaanse kerken en was er een ontmoeting met kerkelijke leiders op de Regional Asian Pacific zendingsconferentie in Thailand. Dit leidde tot het plan om een oriënterend bezoek te brengen aan Myanmar (Birma). In februari 2005 hebben twee leden van BBK dat bezoek gebracht, samen met een afgevaardigde van de RCNZ (deze zusterkerk heeft al langer contact met de kerken in Myanmar (Birma) en bezocht hen ook al in 2003).

De Dordse Kerkerode is in veel gevallen de basis voor de kerkelijke organisatie. Het ontstaan en de ontwikkeling van deze kerken is van recente datum. Begin jaren 80 in de vorige eeuw werden voorgangers, die studeerden in Korea, Amerika of India, gegrepen door de calvinistische en gereformeerde levensbeschouwing (Five Points of Calvinism). Teruggekeerd in Myanmar (Birma) ontstonden zo o.a. de Christian Reformed Church of Myanmar en de Evangelical Presbyterian Church in Myanmar. Naast het a-millennialisme is ook de pre-millennialistische en post-millennialistische visie bij verschillende van de 22 kerken aanwezig.

Door dominant leiderschap en drang naar buitenlandse sponsors scheurden veel kerken, wat leidde tot het grote aantal van nu. Er is weinig onderling contact; een aantal kerken vormt samen de Reformed & Presbyterian Churches Fellowship, waarbij het a-millennialisme de verbindende factor is. Slechts een klein aantal probeert het beleid van self-supporting, self-governing en self-propagating in praktijk te brengen.

Enkele kerken hebben het verlangen om met de GK een zusterkerkrelatie aan te gaan en opgenomen te worden in de kring van de ICRC.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 155 en 165: in overleg met de RCNZ en ZHT door middel van correspondentie en bezoeken onderzoeken met welke kerken in Myanmar en op welke wijze een relatie gewenst is.

Uitvoering

Met de RCNZ werd een gezamenlijk bezoek gebracht in het voorjaar van 2005. Er werden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van verschillende gereformeerde en presbyteriaanse kerken/kerkverbandjes.

We hielden een driedaags seminar voor ongeveer 80 deelnemers die 13 kerken vertegenwoordigden. Onderwerpen waren: gereformeerde leer, de ambten in de kerk en diaconaat. Het was een vreugde met deze broederschap te zoeken naar relevante manieren om het Evangelie te verspreiden in een boeddhistisch dictatoriaal geregeerd land. De betrokkenheid van de aanwezigen tijdens het seminar was een bewijs voor hun interesse voor het gereformeerde geloof in Myanmar (Birma).

Spoedig na ons bezoek kwamen vragen van verschillende kerken om het aangaan van een zusterkerkrelatie. Tot nu toe is daarop niet positief gereageerd, gelet op de grote verdeeldheid tussen de lokale kerken. Het is niet relevant hieruit een keuze te maken, noch is het doenlijk om met alle (ca. 20) kerken een relatie aan te gaan. Tijdens de ICRC-conferentie in Pretoria is hetzelfde beleid gevoerd.

Belangrijkste aanbevelingen die werden gedaan:

- kijk voor economische en sociale hulp eerst naar bestaande NGO's in het land zelf.
 - voor oecumenische samenwerking met de kerken in Myanmar (Birma) zal er steeds overleg zijn tussen GK, RCNZ en ERCS in Singapore.
 - omdat er goede ervaring is opgedaan met een seminar voor alle kerken, zullen we dit ook in de toekomst proberen te organiseren i.p.v. assistentie te geven aan één kerk.
 - het vertalen en uitgeven van gereformeerde lectuur en literatuur in de Birmese taal heeft de hoogste prioriteit. Op verzoeken in die richting zal positief worden gereageerd.
 - verzoeken van lokale kerken om financiële ondersteuning voor predikantsalarissen enz. zullen worden afgewezen.
 - op verzoeken voor trainingen als boven genoemd, zal positief worden gereageerd.
- Inmiddels is er door een aantal kerken een Reformed & Presbyterian Churches Fellowship in Myanmar opgericht. De IRTT (trainingsafdeling van DVN) heeft in september 2007 een seminar gehouden voor de kerken die zijn aangesloten bij de RPCFM.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor contact te houden met de gereformeerde kerken in Myanmar (Birma) middels de RPCF(M), en deze organisatie dus op de lijst van contacten te plaatsen.

23. Reformed Churches of New Zealand (RCNZ)

Korte omschrijving

De RCNZ is een kerkverband van ongeveer 3300 leden. De historische wortels van deze kerken zijn divers: deels in de bredere gereformeerde gezindte in Nederland, als gevolg van na-oorlogse emigratie, deels in orthodox presbyteriaanse kerken die al langere tijd in Nieuw-Zeeland bestaan. De 3 oorspronkelijke gemeenten Auckland, Wellington en Christchurch (allen 1953) zijn sindsdien uitgegroeid tot 18 gemeenten, over drie presbyteries verdeeld. Confessioneel staan deze kerken in de gereformeerde en presbyteriaanse traditie; ze onderschrijven niet alleen de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels, maar ook de Westminster Confession of Faith. Ze zijn lid van de ICRC en onderhouden zusterkerkrelaties met de CRCA, de PCEA, de OPC, de CanRC, de GKSA, de CGK en de GK.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de RCNZ onderhouden.

Uitvoering

In september 2005 is een bezoek gebracht aan de synode van de RCNZ.

De betrokkenheid op Nederland is in de RCNZ beduidend minder dan in de FRCA. De GK worden gezien als een verre zuster met wie een hartelijke relatie wordt onderhouden, die in de dagelijkse praktijk weinig invloed heeft op het functioneren van de RCNZ. Eigenlijk is dat -naar onze indruk - de sfeer waarin alle kerkelijke relaties worden onderhouden (naast de GK: OPC, PCEA, CGK, GKSA, CRCA). Dit geldt zelfs de relatie met de CRCA, waaruit toch de meeste van de predikanten gerekruteerd worden en waar de kerkelijke opleiding grotendeels plaatsvindt. Men is op de CRCA betrokken en weet ook een kritische toon te treffen waar dat nodig is, maar men gaat er tegelijkertijd ontspannen mee om. Wat dáár gebeurt, gebeurt dáár, lijkt de houding te zijn, daar hoeven wij niet anders van te worden. Men laat zich dan ook niet opjatten door de aandrang van de FRCA om korte metten te maken met de CRCA.

En die aandrang is er wel. In de gesprekken met wederzijdse deputaten hebben wij de mogelijkheid verkend van een dan maar minder vergaande relatie tussen de FRCA en de RCNZ, maar de bereidheid daartoe is bij de RCNZ niet aanwezig. Dat is de keerzijde van de ontspannenheid m.b.t. kerkelijke relaties: men wringt zich niet in bochten om een moeizame relatie van de grond te krijgen. Voor wat betreft de relatie met de GK: de synode wees een voorstel af om nader onderzoek te doen naar de oorzaken van de nieuwe vrijmaking, maar besloot wel een afvaardiging te sturen naar de eerstvolgende synode van de GK.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de RCNZ trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de RCNZ te onderhouden.

24. Gereformeerde en Presbyteriaanse contacten Pakistan

Korte omschrijving

Pakistan is een islamitische republiek. De christenen vormen met nog geen 2% een minderheidsgroep op een totale bevolking van ongeveer 150.000.000. Zij zien hun geschiedenis terug gaan op de apostel Thomas, die volgens overlevering het evangelie bracht op het Indiase continent. Grote denominaties onder de Pakistani zijn de rooms-katholieken, de anglicanen en de presbyterianen. De laatstgenoemden zijn voortgekomen uit zendingswerk vanuit Amerika in de 19e eeuw, o.m. de ARCP, een lidkerk van de ICRC.

Officieel is er in Pakistan vrijheid om religie te belijden, te praktiseren en te propageren. Maar er is sterke overheidscontrole in christelijke instituten en op de activiteiten van buitenlandse zendelingen. Op bepaalde punten hebben christenen het zwaar te verduren en via een organisatie als Open Doors bereiken steeds opnieuw verhalen van onderdrukking en onrecht de westerse wereld: vooral de wet op het belasteren van de profeet Mohammed of de Islam wordt ingezet om christenen dwars te zitten. De Gereformeerde Kerken hebben met gereformeerden of presbyterianen op dit ogenblik geen officiële contacten. In de gemeente van Rotterdam-Stad zijn enkele Pakistaanse families lid.

Opdracht GS Amersfoort-C

Geen bijzondere opdracht

Contacten

Er was samen met de MAR een bezoek gepland dat zou dienen als een soort 'factfinding' missie. Het Pakistaanse contact in Rotterdam zou aan deze missie meedoen. Deze broeder werd echter ziek en de bezoeksplannen werden niet geconcretiseerd. Na verloop van tijd bleek dat er bij de MAR geen interesse meer was voor een dergelijk bezoek. Het Pakistaanse contact herstelde min of meer van zijn ziekte en heeft een persoonlijke reis naar Pakistan gemaakt. Er is door ons een vorm van schriftelijke factfinding verricht, waaruit blijkt dat de grote Presbyterian Church of Pakistan erg actief is, maar van andere contacten is weinig bekend.

Voorstel

Deputaten BBK stellen voor het contact met gereformeerden en presbyterianen in Pakistan te blijven onderhouden en dit daarom op de lijst van contacten te plaatsen.

25. Evangelical Reformed Churches of Singapore (ERCS)

Korte omschrijving

Singapore is een centrale plaats in het Verre Oosten, met intensieve (handels)verbindingen naar alle richtingen. Christenen uit alle delen van de wereld verblijven er regelmatig voor een zondag of voor een bepaalde tijd.

De GK hebben contact met de de First Evangelical Reformed Church en met de Covenant Evangelical Reformed Church. Beide kerken vormden tot voor kort een kerkverband.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de ERCS onderhouden.

Uitvoering

In mei 2007 is bij een bezoek aan Australië een lange tussenstop gemaakt in Singapore, zodat we wat nader kennis konden maken met de twee gemeenten van de ERCS, waarmee al enige jaren kerkelijke contacten bestaan.

Bij de correspondentie ter voorbereiding van de reis kwamen we tot de ontdekking, dat de beide kerken in Singapore -First (FERC) resp. Covenant Evangelical Reformed Church (CERC)- wegens een conflict over hertrouwen na echtscheiding uit elkaar zijn gegaan. We probeerden met beide kerken een afspraak te maken. De kerkenraad van de CERC wilde geen officieel gesprek, maar ds. Goh was bereid samen met een diaken informeel te spreken over de recente ontwikkelingen. Ook is gesproken met ds. Lau, die was verbonden aan de FERC, maar zich na de splitsing heeft gevoegd bij de CERC. Dit gaf gelegenheid voor hoor en wederhoor over het conflict.

De CERC is van mening dat van hertrouwen na een scheiding nooit sprake kan zijn. De FERC denkt dat 'the innocent party' wel mag hertrouwen. Dit standpunt is voor de CERC onacceptabel, zodat de

kerkenraad besloot de relatie met de FERC te verbreken. Het kerkverband van de Evangelical Reformed Churches in Singapore (ERCS) is met ingang van 30 juni 2007 opgeheven. Met een delegatie van 3 ouderlingen van de FERC is uitvoerig gesproken over de splitsing van de ERCS en ons standpunt inzake huwelijk en echtscheiding. De FERC heeft nu geen predikant meer en zoekt hulp bij de preekvoorziening, o.a. bij Reformed Presbyterian Churches in Maleisië en Myanmar (Birma).

Een predikant op doorreis zou hulp kunnen aanbieden, bijvoorbeeld door te preken of advies te geven bij vragen over het kerkelijk leven of kerkopbouw.

In beide kerken staat men open voor advies. De samenvatting van het rapport over echtscheiding 'Marriage & Divorce' is bestudeerd door kerkenraadsleden van de FERC. Ook de vertegenwoordigers van de CERC hebben toegezegd dit te zullen bestuderen.

Aan de beide kerken is per brief gevraagd of de behoefte bestaat om met een of twee plaatselijke kerken een relatie aan te gaan op kerk-kerk-niveau.

Beoordeling en voorstel

Het contact met beide gemeenten, de FERC en CERC, onderhouden.

26. Dutch Reformed Church of Sri Lanka (DRC) , nu Christian Reformed Church

Korte omschrijving

Deze kerkgemeenschap op Sri Lanka (het vroegere Ceylon) is in 1642 vanuit de Verenigde Oost-Indische Compagnie gesticht. In 1992 hebben ze hun 350-jarig bestaan gevierd. Sinds 1981 hebben de Gereformeerde Kerken in Nederland met deze kerken contacten onderhouden.

Belemmering voor het aangaan van een zusterkerkrelatie met deze kerken vormen hun oecumenische contacten. In de loop van de tijd is in de gesprekken hierover geen overeenstemming bereikt. Ook rezen intern in de DRC bezwaren tegen de koers waar deze kerken voor kozen. Dit heeft geleid tot een afsplitsing van de DRC en de instituering van de LRC, de Lanka Reformed Church.

Helaas heeft de GS Leusden 1999 moeten besluiten de relatie met de DRC te beëindigen.

In oktober 2000 hebben deputaten Sri Lanka bezocht en in een gesprek met de General Committee van de DRC het GS besluit toegelicht. Daarbij bleek aan de zijde van de broeders van de DRC veel moeite te bestaan met het feit dat door het optreden van de LRC en door onze steun aan de LRC de DRC in een kwaad daglicht werd gesteld.

Gelet op de langdurige relatie in het verleden, de positie van de kleine christelijke minderheden op Sri Lanka en de zusterkerkrelatie die de DRC heeft met de CGKN, kregen deputaten de opdracht van de GS Zuidhorn 2002-2003 het kerkelijk leven van de DRC te volgen en te proberen de contacten niet los te laten. Ingevolge deze opdracht heeft sectie II en na de GS Amersfoort-Centrum 2005 sectie 4 schriftelijk contact opgenomen met de DRC teneinde de relatie weer meer inhoud te geven.

Internationale contacten

De DRC is lid van de REC, heeft een zusterkerkrelatie met de CRCNA en de CGK.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de DRC onderhouden.

Uitvoering

Er is in 2006 een gesprek geweest met de voorzitter van het moderamen van de DRC, ds. Jansz, tijdens zijn bezoek aan de REC in Utrecht. Van beide zijden is de bereidheid uitgesproken om weer met elkaar in gesprek te komen. Wel met de conditie dat principiële gevoelige punten bespreekbaar zijn. Ds. Jansz heeft toegezegd e.e.a. met het synodebestuur te bespreken en ons uit te nodigen voor een bezoek. Daarna is geen reactie meer gekomen.

Beoordeling en voorstel

Het wil maar niet lukken zinvol contact te hebben met de CRC(SR) (eerder DRC). Deputaten BBK stellen daarom voor de DRC van de lijst van contacten te verwijderen. Grond: de DRC heeft niet gereageerd op ons verzoek om het contact te versterken.

27. Lanka Reformed Church (Sri Lanka) (LRC)

Korte omschrijving

De LRC is in 1996 ontstaan o.l.v. Prabath de Silva door een afscheiding van de DRC. Aan deze kerkengroep is materiële en personele hulp gegeven bij de opbouw van hun kerkelijk leven, omdat het hun hartelijke intentie was om gereformeerde kerken in Sri Lanka te zijn.

Sinds het laatste bezoek aan de LRC, in september 2001, zijn de relaties bekoeld wegens verschil van inzicht m.b.t. kerkplanting en kerkregering. Door interne problemen was de situatie sterk veranderd.

De GS van Zuidhorn heeft opgedragen: in positief-kritische zin de correspondentie voort te zetten om de broederschap te helpen bij de ontwikkeling van een gereformeerd kerkelijk leven en alert te blijven op mogelijkheden om kerkelijke eenheid op Sri Lanka te bevorderen en te voorkomen dat onze steun aan de LRC onnodige beschadiging van de naam van de DRC inhoudt. De LRC heeft ook andere kerkelijke contacten, o.a met de PCEA en de FRCA.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de LRC onderhouden.

Uitvoering

Er zijn van de zijde van BBK geen directe contacten geweest. Wel werd de sectie op de hoogte gehouden van de (zeer beperkte) hulprelatie die er was tussen DVN en LRC. Uit deze berichten blijkt dat er (nog steeds) geen sprake is van een kerkverband noch van enige groei.

Beoordeling en voorstel

De LRC is geen georganiseerde kerk en het contact is niet intens. Daarom stellen deputaten BBK voor de LRC van de lijst van contacten te verwijderen.

28. Taiwan Reformed Presbyterian Church (TRPC)

Korte omschrijving

Sinds de GS Leusden 1999 is er een zusterkerkrelatie met dit kerkverband. The TRPC is in 1963 ontstaan door afscheiding van de Presbyterian Church, waar vrijzinnige opvattingen overheersten. Alertheid hierop was vooral door de zendingsarbeid van CRCNA, PCK-K en OPC. De OPC heeft vijf kerken gepland, de CRCNA ook vijf en de Koreaanse Kosin Mission vijftien.

In 1975 kwam een scheuring tussen TRPC de first (of original) presbytery en de nieuw gevormde second presbytery. Inmiddels zijn deze twee presbyteries weer verenigd; enkele kerken hebben zich echter nog niet aangesloten.

De kerkregering is presbyteriaans. Vanwege kleine omvang is er slechts één presbytery, die twee keer per jaar vergadert. Er zijn 33 RPC kerken waarvan 25 aangesloten bij de presbytery. Het kerkverband telt totaal ongeveer 1200 leden. Het aantal doopleden en belijdende leden per kerk varieert van 20 tot 200. De TRPC hebben 26 voorgangers. Als belijdenisgeschriften heeft men de Westminster Standards en de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Men heeft een eigen seminarie: het China Reformed Theological Seminary. Er zijn contacten met de PCK-K en de CRCNA. Het grootste kerkgenootschap in Taiwan is de LiuLiang Church, dat tussen baptistisch en pentecostal inzet. Vooral veel jonge mensen worden daardoor aangetrokken, o.a. omdat men gebruik maakt van een drumstel in de kerk.

Opdracht GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de TRPC onderhouden.

Uitvoering

Aan de TRPC werd een bezoek gebracht van 1-3 december 2006.

De TRPC is relatief klein, maar heeft zich als doel gesteld het gereformeerde geloof onder de Chinese kerken te verbreiden, in Taiwan en in 'mainland China'. Het China Reformed Theological Seminary heeft daarin een belangrijke taak.

Ondanks kleine kracht heeft dit seminarie al veel bereikt. De CRTS wil graag gereformeerde docenten uit Holland om de gezonde gereformeerde leer sterker onder de aandacht te brengen. De

predikanten zijn heel blij met ons bezoek en de zusterkerkrelatie met de Gereformeerde Kerken in Nederland.

DVN steunt de bibliotheek van het CRTS met financiering van nieuwe aankopen.

Aanbevolen wordt de zusterkerkrelatie te onderhouden door regelmatige bezoeken aan de TRPC. BBK heeft DVN verzocht opnieuw in contact te treden met de TRPC met het oog op mogelijke samenwerking voor het verbreiden van het gereformeerde geloof in China.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de TRPC trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de TRPC te onderhouden.

BIJLAGE IV

Rapport sectie 5: Afrika en Spaans- en Portugeessprekende landen

Inhoud:

1.	Werkterrein	pag. 63
2.	Vergaderingen	64
3.	Reizen	64
4.	Eglise Réformée Confessante au Bénin (ERCB)	64
5.	Eglise Réformée Confessante au Congo (ERCC)	65
6.	African Evangelical Presbyterian Church (Kenia) (AEPC)	66
7.	Reformed Church of East-Africa (Kenia) (RCEA)	67
8.	Nongu u Kristu u Ken Sudan hen Tiv (Nigeria) (NKST)	68
9.	Presbyterian Church of Uganda (PCU)	69
10.	Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA)	70
11.	Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA)	71
12.	Igrejas Reformadas do Brasil (IRB)	72
13.	Igreja Presbiteriana do Brasil (IPB)	73
14.	Igrejas Evangélicas Reformadas no Brasil (IERB)	75
15.	Igreja Crista Presbiteriana de Portugal (ICPP)	76
16.	Iglesias Reformadas de España (IRE)	76
17.	Iglesia Reformada en Venezuela (IRV)	77
18.	Overige contacten	78
	18.1 Eglise Protestante Réformée du Burundi	78
	18.2 Kar El Dobarah Evangelical Church, Caïro, Egypte (KEDEC)	78
	18.3 Church of Central Africa Presbyterian (CCAP), Harare Synod, Zimbabwe	79
	18.4 Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus (EECMY)	79

1. Werkterrein

Sectie 5 is verantwoordelijk voor de contacten in Afrika, Latijns Amerika en op het Iberisch schiereiland. De sectie is ontstaan uit de oude secties IV (Afrika) en V (Spaans-/Portugeessprekende landen). De zusterkerken in Afrika zijn de AEPC in Kenia, de ERCC in Congo, de GKSA en VGKSA in Zuid Afrika en de NKST in Nigeria. In Latijns Amerika zijn de IRB in Brazilië en de IRV in Venezuela zusterkerk.

Kerkelijke contacten worden in Afrika onderhouden met de EECMY in Ethiopië, de ERCB in Benin, de PCU in Uganda en de RCEA in Kenia. Schriftelijke, verkennende contacten zijn er met de CCAP in Zimbabwe, de EPRB in Burundi en de KADEC in Egypte.

In Brazilië zijn er goede contacten met de IRB en de IPB en minimale contacten met de IER.

Met de Spaanse IRE kerken bestaan jarenlange hartelijke kerkelijke contacten. Met de Portugese ICPP zijn de banden aangehaald.

Voor de contacten van de sectie zijn koppels gevormd

- Benin en Congo: ds. Ten Brinke en mevr. Urban
- Kenia, Nigeria en Uganda: ds. Kruijer en mevr. Urban
- Brazilië en Portugal: ds. Havinga en ds. Meijer
- Spanje, Venezuela, Zimbabwe en Zuid Afrika: ds. Ten Brinke en dhr. Karelse.

2. Vergaderingen

Over het algemeen vergadert de sectie in de aanloop naar de Algemene Vergadering van de deputaten. Sectievergaderingen vonden plaats op 09-09-05, 04-11-05, 17-02-06; 19-05-06; 01-09-06; 20-10-06; 09-09-07; 18-05-07 en 31-08-07. Aan de vergaderingen neemt vrijwel steeds een regiocoördinator van DVN deel. Dit is een effectieve manier van informatiedeling. Deputaten verwachten nog tweemaal als sectie te vergaderen tussen de redactie van dit rapport en het begin van de generale synode.

Tussen vergaderingen door wordt ook één en ander middels e-mail en/of telefonisch afgehandeld. Indien noodzakelijk wordt vastlegging hiervan gedaan in notulen van de e.v. vergadering. Er zijn vergaderingen geweest met vertegenwoordigers van Benin Overleg Gouda/Waddinxveen, de Congocommissie van de PS-Utrecht en de Verre Naasten, Steun Broederschap Spanje Bussum-Huizen en de Ugandacommissie van Hilversum.

3. Reizen

Sinds de buitenlandweek van de GS Amersfoort-Centrum zijn de volgende bezoeken gebracht:

Datum	Kerk	Door
Juni 2005	IPB en IRB	Th.J. Havinga en P.K. Meijer
Nov 2005	AEPC en RCEA	J.P. Kruiger en E.J. Urban
Nov 2005	IRE	T.J. Karelse en J.J. Schreuder
Jan 2006	GKSA	E.A. de Boer en H. ten Brinke
Jul 2006	IPB	P.K. Meijer
Jul 2006	IRB	J. Janssen en P.K. Meijer
Nov 2006	NKST	J.P. Kruiger
Nov 2006	IRE	T.J. Karelse en J.J. Schreuder
Feb 2007	ICPP	T.J. Karelse en P.K. Meijer
Mrt 2007	EuCRC*	T.J. Karelse en P.K. Meijer
Apr 2007	ERCB	H. ten Brinke en E.J. Urban
Mei 2007	EECMY	G.J. Bruijn en J.P. Kruiger
Juli 2007	ERCC	H. ten Brinke en E.J. Urban

* Tijdens de EuCRC ontmoetten we o.a. afgevaardigden van de ICPP en de IRE

Een aantal contacten liep de afgelopen periode via reizen van ZHT, ontmoetingen met cursisten IRTT en ontvangst van buitenlandse gasten. De sectie hoopt in november 2007 de jaarlijkse synode van de IRE te bezoeken en in december een delegatie van de IPB te ontvangen.

4. Église Réformée Confessante au Bénin (ERCB)

De ERCB is gesticht in 1986, door luisteraars naar de radiuitzendingen van de Amerikaanse ds. Kayayan die met elkaar in contact waren gekomen. De kerk bestaat momenteel uit twee gemeenten: één in de stad Cotonou, en één gemeente die bestaat uit zeven groepen in zeven dorpen in het gebied Couffo/Mono. Het aantal leden (doop- en belijdende leden) is ongeveer 300.

De ERCB streeft ernaar om kerk te zijn volgens bijbelse, gereformeerde normen. Ze wil een herkenbare, missionaire kerk zijn in Benin.

De gemeenten leven in een arme tot zeer arme omgeving, met (met name in het gebied Couffo/Mono) een lage scholingsgraad (veel analfabetisme).

De gemeenten hebben nog geen theologisch geschoolde predikanten.

De ERCB heeft geen zusterkerkrelaties in binnen- of buitenland. Ze heeft als waarnemer deelgenomen aan enkele ICRC-conferenties in de afgelopen jaren.

Sinds 1992 zijn er contacten tussen de ERCB en GK. Sinds 1995 wordt de ERCB ondersteund door De Verre Naasten en de Gereformeerde Kerken te Gouda en te Waddinxveen (GOWA) (eerst BBK) op het gebied van kerkelijk opbouwwerk en sociaal-economisch ontwikkelingswerk.

De GK streven op termijn naar een zusterkerkrelatie met de ERCB. Na een bezoek van een BBK-delegatie aan de ERCB in 2007 is geconcludeerd dat zo'n relatie op dit moment nog niet mogelijk is.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de ERCB onderhouden.

Uitvoering:

In 2007 is een bezoek gebracht aan de ERCB, om na te gaan of de GK met deze kerk een zusterkerkrelatie zouden kunnen aangaan. De conclusie was dat het moment daarvoor nog niet is aangebroken, omdat we ten aanzien van de ERCB nog niet kunnen stellen wat we als GK verwachten van zusterkerken, namelijk dat zij "de gereformeerde belijdenis van het Woord van God niet slechts officieel hebben aanvaard, maar ook metterdaad tot gelding doen komen in hun kerkelijke praktijk van leer, eredienst, kerkregering en tucht" (Acta GS Leeuwarden 1990, art. 93).

Stand van zaken

De ERCB is een jonge kerk (gestart in 1986), levend in een arme tot zeer arme omgeving, met (met name op het platteland) een lage scholingsgraad (veel analfabetisme). De kerkelijke situatie in de ERCB is op dit moment (2007) als volgt:

1. Er is een landelijk geregistreerde kerk met de naam Église Réformée Confessante au Bénin.
2. In Cotonou is een geïnstitueerde gemeente met ouderlingen en een diaconaal comité.
3. In Couffo/Mono zijn zeven groepen/preekpunten die samen een geïnstitueerde gemeente vormen.
4. Beide gemeenten hebben een kerkenraad en vertegenwoordigers van de kerkenraad vergaderen regelmatig samen in een classis ('consistoire').
5. Er zijn (nog) geen theologisch geschoolde predikanten.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor het contact met de ERCB te blijven onderhouden.

5. Église Réformée Confessante au Congo (ERCC)

De ERCC bestaat sinds halverwege de jaren tachtig van de vorige eeuw. De kerken zijn ontstaan als gevolg van radio-evangelisatiewerk van de Amerikaanse ds. Kayayan. Er zijn naar schatting ongeveer 200 gemeenten, vooral in het zuidelijke deel van Congo. De ERCC heeft haar eigen theologische opleiding, het aantal predikanten ligt rond de 30 en is groeiende. De kerken ontwikkelen zich steeds meer zelfstandig, en nemen verantwoordelijkheid voor de eigen bijbelse en gereformeerde koers.

De Generale Synode van de GK in 1990 heeft besloten de ERCC een zusterkerkrelatie aan te bieden, en in 1993 nam de GS met vreugde kennis van het feit dat de ERCC (toen nog ERCZ: Église Réformée Confessante au Zaïre) die relatie van haar kant ook wilde aangaan.

De ERCC heeft een intensieve samenwerkingsrelatie met De Verre Naasten en de Utrechtse Zendingsdeputaten.

De ERCC is lid van de ICRC en heeft in 2003 de regionale Afrikaanse ICRC-conferentie georganiseerd.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de ERCC onderhouden.

Uitvoering

Er bestaat een intensieve samenwerking tussen de ERCC, de PS-Utrecht en De Verre Naasten (samen vertegenwoordigd in de Congo Commissie). De Congo Commissie ondersteunt de ERCC zowel op het gebied van kerkelijke ontwikkeling (theologische opleiding, kerkelijk opbouwwerk) als op sociaal-economisch gebied en onderwijs (basisonderwijs, alfabetisering, microkredieten, landbouw). De contacten met de ERCC verliepen over het algemeen vanuit de Congo-commissie, en er was regelmatig overleg tussen BBK en de Congo-commissie, onder andere naar aanleiding van rapportages van werkbezoeken.

In 2007 heeft BBK zelf, op uitnodiging van de ERCC, een afvaardiging gestuurd naar de Generale Synode van de ERCC. BBK-deputaten woonden als adviseur de synode bij en voerden daarnaast gesprekken met ERCC-vertegenwoordigers. Doel van het bezoek was het versterken van de relatie

op kerkelijk niveau. Voordeel van een dergelijk BBK-bezoek is om het contact tussen GK en ERCC te kunnen versterken, los van alle vraagstukken en soms spanningen die ontwikkelings samenwerking met zich meebrengt.

Stand van zaken

Binnen de ERCC is enerzijds groei te constateren. Inmiddels zijn tientallen predikanten afgestudeerd aan de theologische opleiding in Lubumbashi, en werkzaam in de vele ERCC-gemeenten. Vaak zijn ze werkzaam in verscheidene gemeenten, en vervullen ook een leidende en coördinerende rol binnen classes. Daarnaast is een aantal ERCC-predikanten afgestudeerd aan een theologische universiteit in Zuid-Afrika. Enkel van hen zijn nu benoemd als docent aan de theologische opleiding van de ERCC. Dit leidt er toe dat de ERCC op het gebied van kerkelijke ontwikkeling zelfstandiger wordt, minder afhankelijk van buitenlandse steun. Tijdens de synode was duidelijk zichtbaar dat de ERCC zelfstandig haar beslissingen wil nemen. Buitenlandse afgevaardigden werd bewust niet of nauwelijks om advies gevraagd (behalve tijdens wandelganggesprekken).

Anderzijds zien we ook moeilijke situaties binnen de ERCC. De kerken functioneren in een sociaal-maatschappelijke context van grote armoede, politieke onrust en spanningen, weinig scholingsmogelijkheden, met name op het platteland. Dit leidt er toe dat veel energie en aandacht uitgaat, ook op een Generale Synode, naar zaken die armoede en ontwikkeling betreffen, bijvoorbeeld het vraagstuk van de salariëring van predikanten. Daarnaast bestaan er conflicten met betrekking tot de statuten van de kerk, rond vragen als de benoeming van enkele personen als wettelijk vertegenwoordiger voor het leven. Ook zijn de spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen in Congo (Katanga, Kasai) terug te zien in het kerkelijk leven. Dit maakt de situatie binnen de ERCC soms spannend en zorgelijk. Deze zorgen zijn door de BBK-deputaten tijdens de synode ook uitgesproken.

De ERCC onderhoudt ook een zusterkerkrelatie met de GKSA. GKSA-afgevaardigden waren tijdens de laatste GS aanwezig. Daarnaast is de ERCC lid van de ICRC. De vorige regionale ICRC-conferentie is door de ERCC georganiseerd in Lubumbashi.

Verschillende andere kerken uit ICRC-verband waren door de ERCC uitgenodigd voor de GS, maar konden niet vertegenwoordigd zijn, waaronder de CGKN en de RCUS.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de ERCC trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de ERCC te onderhouden.

6. African Evangelical Presbyterian Church (Kenia) (AEPC)

De AEPC in Kenia is in 1960 ontstaan. Amerikaanse zendelingen van de PCAm zijn betrokken geweest bij het ontstaan van deze kerken, later hebben OPC-zendelingen de kerken ondersteund. Het aantal leden werd in 2005 geschat op ongeveer 3500, in 70 gemeenten. De AEPC heeft ruim 30 predikanten, en twee eigen theologische opleidingen, op verschillende niveaus. Ieder jaar wordt een General Assembly gehouden. De AEPC kan worden gekenmerkt als een jonge gereformeerde kerk, sterk missionair gericht, en zoekend naar manieren om zich verder te ontwikkelen.

De generale synodes van de GK van 1996 en 1999 gaven deputaten BBK opdracht de contacten met de AEPC uit te bouwen. De GS van Zuidhorn 2002-2003 heeft besloten een zusterkerkrelatie met de AEPC aan te gaan. In 2005 is door deputaten BBK een bezoek gebracht aan Kenia.

De sociaal-economische omstandigheden waarbinnen de leden van de AEPC functioneren zijn zwaar, met name in de gemeenten op het platteland. De AEPC worden ondersteund door De Verre Naasten en de kerk van Zwolle-Zuid. Er wordt onder andere steun geboden op het gebied van evangelisatie, kerkbouw en gezondheidszorg.

De AEPC is nog geen lid van de ICRC, maar wel als waarnemer aanwezig geweest bij de regionale ICRC-conferentie voor Afrikaanse kerken. De regionale Afrikaanse ICRC-conferentie in 2008 wordt door de AEPC georganiseerd.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de AEPC onderhouden.

Uitvoering

In 2005 is een bezoek gebracht aan de AEPC. BBK-deputaten bezochten een aantal gemeenten in verschillende provincies waar AEPC-gemeenten bestaan en voerden gesprekken met AEPC-

vertegenwoordigers en leden. Ook is een bezoek gebracht aan beide theologische opleidingen van de AEPC. Het contact tussen de GK en de AEPC is versterkt.

Met de AEPC is ook gesproken over de contacten met de Reformed Church of East-Africa (RCEA), in Kenia. Beide kerken hebben een verschillende ontstaansgeschiedenis en bevinden zich in verschillende delen van Kenia, maar er is wel enig onderling contact. Het advies van de AEPC is gevraagd over het voornemen van de GK om een zusterkerkrelatie met de RCEA aan te gaan. De AEPC heeft uitgesproken dit voornemen te ondersteunen, en geen bezwaren te zien tegen deze zusterkerkrelatie. Gesproken is ook over mogelijkheden om binnen Kenia de contacten tussen beide kerken te verstevigen.

Stand van zaken

De AEPC is op vele plaatsen missionair actief en voert kerkplantingsprojecten uit. Deze projecten worden deels ondersteund door DVN en de kerk van Zwolle-Zuid.

De AEPC heeft twee theologische opleidingen, in verschillende regio's en met een verschillend niveau. Veel aandacht wordt besteed aan de opleiding van voorgangers maar ook training van gemeenteleden en ambtsdragers.

Binnen de AEPC zijn Koreaanse zendelingen actief, zowel binnen de theologische opleiding als binnen gemeenten; de samenwerking tussen AEPC en deze zendelingen is de afgelopen jaren verbeterd en de sturingsmogelijkheid van de AEPC lijkt te zijn toegenomen.

De AEPC is (nog) geen lid van de ICRC. Wel organiseert de AEPC de regionale ICRC-conferentie voor Afrikaanse kerken, begin 2008. De AEPC wil het lidmaatschap van de ICRC wel aanvragen.

Reiskosten blijven echter een groot obstakel voor volwaardige deelname in dit netwerk. De GK zullen een AEPC-aanvraag voor lidmaatschap van de ICRC ondersteunen.

Er is nog vrij weinig contact tussen AEPC en RCEA. Hoewel men oorspronkelijk in verschillende delen van Kenia actief was, komt men elkaar nu steeds meer tegen, onder andere door kerkplantingsprojecten. Verdere samenwerking en gebruik maken van elkaars mogelijkheden is aanbevelingswaardig en lijkt ook te groeien.

De AEPC wordt in de uitvoering van verschillende sociaal-maatschappelijke projecten ondersteund door DVN en de kerk van Zwolle-Zuid.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de ERCC trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de ERCC te onderhouden.

7. Reformed Church of East-Africa (Kenia) (RCEA)

De RCEA in Kenia is in 1910 ontstaan vanuit zendingswerk van de Dutch Reformed Church in Zuid-Afrika. De kerk is te kenmerken als een stevige gereformeerde kerk, met name geworteld in noord-west-Kenia. Het aantal belijdende leden werd in 2005 geschat op ongeveer 25.000, in 400 gemeenten. De RCEA heeft een eigen theologische opleiding, ruim 50 predikanten en bijna 40 evangelisten. Ieder jaar wordt een General Assembly gehouden.

De Generale Synodes van de GK van 1996 en 1999 gaven deputaten BBK opdracht de contacten met de RCEA uit te bouwen. In 2001, 2003 en 2005 zijn bezoeken gebracht door BBK aan de RCEA. Tijdens deze bezoeken groeide de overtuiging dat de RCEA op dezelfde grondslag staat als de GK en de bijbelse en gereformeerde leer daadwerkelijk in praktijk brengt. De Generale Synode van de RCEA in 2005 besloot een verzoek tot zusterkerkrelatie te richten aan de GK.

De RCEA wordt al jarenlang ondersteund door de GZB. Daarnaast is er een samenwerkingsrelatie met De Verre Naasten en de kerk van Zwolle-Zuid. De RCEA zelf geeft, naast geestelijke ontwikkeling, veel aandacht aan sociaal-economische ontwikkeling en onderwijs, vanuit een holistische benadering: de kerk richt zich op de totale ontwikkeling van mensen en gemeenschappen. De RCEA is jarenlang lid geweest van de 'Reformed Ecumenical Council' (REC), maar heeft het lidmaatschap hiervan opgezegd, vanwege de te vrijzinnige koers die de laatste jaren wordt gevaren. Men oriënteert zich nu op het lidmaatschap van de ICRC.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de RCEA onderhouden.

Uitvoering

In 2005 hebben deputaten BBK een bezoek gebracht aan de generale synode van de RCEA, op hun uitnodiging. Tijdens het bezoek aan de RCEA en hun synode is het oordeel van eerdere BBK-

deputaten bevestigd, dat we in de RCEA een kerk van Jezus Christus mogen ontmoeten en erkennen. De RCEA heeft tijdens de synode het verzoek aan de GK gedaan, een zusterkerkrelatie aan te gaan. De RCEA voldoet aan de criteria die deputaten BBK in hun beleid hanteren voor het aangaan van een zusterkerkrelatie. Deputaten BBK stellen dan ook voor aan de GK om met de RCEA een zusterkerkrelatie aan te gaan.

De AEPC in Kenia, waarmee de GK reeds een zusterkerkrelatie onderhoudt, is gevraagd naar haar zienswijze met betrekking tot het voornemen van de GK om een zusterkerkrelatie aan te gaan met de RCEA. De AEPC en RCEA hebben een verschillende ontstaansgeschiedenis en bevinden zich in verschillende delen van Kenia; er is wel enig onderling contact. De AEPC ondersteunt dit voornemen en ziet geen bezwaren. Met de RCEA en de AEPC beide is gesproken over de mogelijkheden tot meer onderling contact en samenwerking.

Stand van zaken

De RCEA is een stevige gereformeerde kerk in Kenia, met name in het noordoosten van het land. De kerk is missionair bewust en actief, en voert ook sociaal-economische en maatschappelijke activiteiten en projecten uit. Veel gemeenteleden leven in armoede.

De RCEA heeft een eigen theologische opleiding die goed functioneert.

De RCEA was lid van de Reformed Ecumenical Council (REC) maar heeft vanwege de toenemende liberale koers dit lidmaatschap opgezegd.

De RCEA is (nog) geen lid van de ICRC, maar wil dit lidmaatschap wel aanvragen. De GK zullen een verzoek tot ICRC-lidmaatschap positief ondersteunen.

De RCEA wordt in de uitvoering van sociaal-maatschappelijke projecten en bij de theologische opleiding ondersteund door DVN en door de GZB (Gereformeerde Zendings Bond). De GZB staat positief tegenover het voornemen van BBK een zusterkerkrelatie aan te gaan met de RCEA. Tussen de verschillende betrokkenen in Kenia en Nederland bestaat een goede samenwerking.

Er zijn weinig contacten tussen de African Evangelical Presbyterian Church (AEPC) in Kenia en de RCEA, maar dit contact lijkt wel groeiende te zijn.

De AEPC staat positief tegenover het voornemen om een zusterkerkrelatie aan te gaan tussen de GK en de RCEA.

De RCEA worden ondersteund door de Kenia-commissie van de GK te Zwolle-Zuid en DVN.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor dat de GK met de RCEA een zusterkerkrelatie aan gaan.

Gronden:

1. de RCEA vertoont de kenmerken van een kerk van de Heer Jezus Christus en voldoet aan de criteria voor een zusterkerkrelatie; dit is bevestigd in verscheidene contacten met deze kerken door de jaren heen;
2. de RCEA heeft het verzoek tot een zusterkerkrelatie aan de GK gedaan en is op zoek naar relaties met gereformeerde kerken, om elkaar te kunnen ondersteunen en van elkaar te leren.

8. Nongu u Kristu u Ken Sudan hen Tiv (Nigeria) (NKST)

Deze kerk in Nigeria is ontstaan door in 1911 begonnen zendingswerk van de NG-kerk, Zuid-Afrika. In 1957 is de kerk zelfstandig geworden. De inbreng van de NG-kerk is rond 1960 verdwenen en het werk is overgenomen door de Christian Reformed Church in North America. Rond 1980 heeft de CRCNA zich teruggetrokken en staat de NKST op eigen benen. De kerk heeft 100.000 belijdende leden, 30.000 doopleden en ca. een half miljoen belangstellenden. Ze bestaat uit 241 gemeenten in 34 classes met 2.371 preekplaatsen en 29 zendingsposten. Er zijn 397 predikanten en 752 voltijds evangelisten. Zij aanvaardt het Oude en Nieuwe Testament als het onfeilbare Woord van God en heeft de Apostolische Geloofsbelijdenis en Heidelbergse Catechismus als belijdenissen. De andere belijdenisgeschriften zijn nog niet vertaald in het Tiv.

De contacten met de NKST zijn begonnen toen in de jaren 80 mensen vanuit de GK werkten in een NKST-ziekenhuis in Mkar. Verscheidene keren is er namens BBK een bezoek gebracht. Na het bezoek in november 2004 is een en ander in een stroomversnelling gekomen. In 2005 bezochten de General Secretary (Gen. Sec.) dr. Kurugh Antiev en de president Rev. Orkuma van de synode van de NKST de synode in Amersfoort-Centrum, die besloot om met de NKST een zusterkerkrelatie aan te gaan. Op dit moment zijn er verschillende contacten. Emission verleent steun bij het opzetten van

een goed omroepprogramma. Vanuit de Gereformeerde Hogeschool worden stagiaires uitgezonden naar hospitalen binnen dit kerkverband. DVN verleent op diverse manieren steun.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 157 het aangaan van een zusterkerkrelatie met de NKST en deze onderhouden.

Uitvoering

In lijn met besluiten van de GS Amersfoort-Centrum 2005 zijn deputaten de NKST blijven aanspreken op haar lidmaatschap van de Reformed Ecumenical Council (REC) en stimuleren lid te worden van de ICRC.

De zusterkerkrelatie krijgt inhoud. Er zijn inmiddels diverse contacten met de NKST (Emission, GHBO, DVN). In een reis in November 2006 is de NKST opnieuw aangesproken op haar REC-lidmaatschap.

Stand van zaken

NKST heeft meegedeeld het lidmaatschap van de REC te hebben opgezegd en NKST wil graag lid worden van de ICRC. Daartoe is inmiddels namens de GK een aanbevelingsbrief verstuurd naar het Interim Committee van de ICRC.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de NKST trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de NKST te onderhouden.

9. Presbyterian Church of Uganda (PCU)

De Presbyterian Church in Uganda (PCU) is in 1979 gesticht door ds. Kefa Sempagni.

Tijdens het regime van Idi Amin vluchtte deze Kefa naar Londen. Daar kwam hij in contact met de kunstcriticus prof. H.R. Rookmaaker. Deze nodigde hem uit naar Nederland te komen. In ons land kwam Kefa in aanraking met de gereformeerde theologie. Vervolgens studeerde hij in Amerika aan het Westminster Theological Seminary. Na terugkeer in Oeganda stichtte hij daar de PCU.

In de jonge geschiedenis van de PCU is er een samengaan geweest met de New Life Presbyterian Church, ontstaan door Amerikaans zendingswerk (World Harvest Mission) in het westen van Oeganda.

De PCU is ingedeeld in drie presbyteries: de oostelijke (rond Mbale, 15 kerken), de centrale (rond Kampala, tien kerken) en de westelijke (Rwenzori-gebied, vijf kerken). Ieder jaar is er een general assembly.

In 2001 werd het ledental geschat op 5000. Dit aantal betreft alleen de communicants. Kinderen en belangstellenden zijn dus niet meegeteld.

De contacten met de PCU lopen vooral via de kerk van Hilversum. In een rapport van deze kerk opgesteld in mei 2001 lezen we dat

- de Presbyterian Church of Uganda een jonge, bijbelgetrouwe en gereformeerde (presbyteriaanse) kerk is.
- de kerk zuiver is in haar verkondiging, trouw in de bediening van de sacramenten en kent een goede tuchtuitoefening en ernst maakt met de missionaire en diaconale roeping van de kerk.
- de PCU jong is maar volwassen: goed georganiseerd, planmatig werkt en ze kent (o.a. door haar rapportage-traditie) een behoorlijke graad van toezicht op elkaar

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de PCU onderhouden.

Uitvoering

De contacten met de Presbyterian Church of Uganda ontstonden via de kerk van Hilversum.

Die kerk heeft een goed en regelmatig contact met één van de drie presbyteries van de PCU. Het lukte BBK lange tijd niet om met de PCU als geheel in gesprek te komen. In mei 2007 kwam er, mee door een heldere brief dat de contacten stoppen als niet de totale kerk in beeld komt, een doorbraak. BBK is uitgenodigd op de komende General Assembly

Stand van zaken

Deputaten stellen voor om op dit verzoek in te gaan en zo nadere kennis te krijgen van de PCU.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor het contact met de PCU te blijven onderhouden.

10. Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA)

De VGKSA zijn gesticht door Nederlanders die in Nederland met de Vrijmaking waren meegegaan, en na de Tweede Wereldoorlog naar Zuid-Afrika emigreerden. Deze Nederlandse 'vrijgemaakten' sloten zich niet aan bij die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA), omdat deze kerkgemeenschap de band met de 'synodaal' Gereformeerde Kerken in Nederland handhaafde. Nadat de GKSA in 1976 de band met deze 'synodaal' Gereformeerde Kerken in Nederland verbrak, zijn samsprekingen op gang gekomen met het oog op kerkelijke eenheid. Tot nu toe hebben deze gesprekken nog niet tot eenheid geleid.

Vanaf de start hebben de VGKSA een sterk Hollands stempel gehad, maar de laatste jaren ontwikkelen zij zich steeds meer tot Afrikaner kerken (met Zuid-Afrikaanse predikanten).

De VGKSA zijn betrokken bij zendingswerk rond Pretoria en rond Kaapstad. In de loop van de tijd zijn daar verschillende zelfstandige kerken uit voortgekomen, die nu deel uitmaken van het kerkverband van de VGKSA.

Het kerkverband telt momenteel zeven kerken, verdeeld in twee classes.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de VGKSA onderhouden.

Uitvoering

Tijdens een bezoek aan de Nasionale Sinode van de GKSA (januari 2006) zijn er ook ontmoetingen geweest met leden van twee deputaatschappen van de VGKSA. Met haar deputaten 'Kontak Binnenlandse Kerke' (KBK) is gesproken over de relatie van de VGKSA met de GKSA, en de eventuele participatie van deputaten BBK van de GK in die gesprekken.

Met leden van het deputaatschap 'Betrekkinge Buitenlandse Kerke' (BBK) is een algemeen gesprek gevoerd, waarbij over en weer inzicht is gegeven in de stand van zaken van het kerkelijke leven binnen de VGKSA respectievelijk de GK. Verder is gesproken over contacten van de VGKSA respectievelijk de GK met buitenlandse kerken in Afrika (afgedacht van Zuid-Afrika).

Stand van zaken

Enkele ontwikkelingen binnen de VGKSA zijn:

- zelfstandig geworden vroegere zendingsgemeenten zijn geïntegreerd in het kerkverband
- de VGKSA ontwikkelen zich steeds meer tot Afrikaner kerken (maar zijn toch hun Hollandse stempel nog niet kwijt)
- de VGKSA hebben veel moeite ondervonden door gemeenteleden die het zgn. 'regulerend beginsel'/het 'theonomisch denken' aanhangen, wat o.a. inhoudt dat alleen wat God positief heeft geboden in de bijbel, is toegestaan.

Relatie van de VGKSA met de GK

Over de ontwikkelingen binnen de GK hebben de VGKSA wel bepaalde vragen en zorgen. Die betreffen een mogelijk veranderende omgang met de Schrift inzake echtscheiding, de 'overvloed' van vrije liederen, de verminderde aandacht voor de zelfbeproeving in de nieuwe avondmaalsformulieren, en de (meer centrale) rol van gelovigen in de kerkdienst. Maar op voorstel van haar deputaten BBK (die een uitvoerig onderzoek deden naar de beschuldigingen die door de aanhangers van de zgn. 'nieuwe vrijmaking' tegen de GK zijn uitgebracht) sprak de synode uit: "De beschuldiging dat de Synode van Zuidhorn 2002 bepaalde onschriftuurlijke daden en uitspraken bevorderde, kan niet worden bewezen op grond van de beslissingen van die synode". Ten aanzien van de zgn 'nieuwe vrijgemaakten' werd uitgesproken die gemeenschap op te roepen om haar afscheiding te heroverwegen en om in plaats daarvan de weg die de kerkorde wijst volledig te gaan.

De contacten met de zusterkerken in Australië zijn op dit moment voor de VGKSA relevanter dan die met de GK

- a. in verband met de emigratie van verscheidene leden van de VGKSA naar die landen, en
- b. omdat het kerkelijk leven van die zusterkerken een 'formaat' heeft dat vergelijkbaar is met dat van de VGKSA.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de VGKSA trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de VGKSA te onderhouden.

11. Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA)

De GKSA zijn in 1859 gesticht door ds. Dirk Postma. Na de Vrijmaking in Nederland (1944) hielden de GKSA het contact aan met de 'synodaal' Gereformeerde Kerken. Toen die band in 1976 werd verbroken, begonnen besprekingen met de 'vrijgemaakte' Gereformeerde Kerken om tot een zusterkerkrelatie te komen. Uiteindelijk werd deze zusterkerkrelatie door de Generale Synode van de van Amersfoort-Centrum 2005 aangeboden, en door de Nasionale Sinode Potchefstroom 2006 van de GKSA aanvaard.

Behalve met de GK hebben de GKSA in Nederland ook zusterkerkrelaties met de CGK en met de NGK.

Binnen de GKSA is momenteel veel discussie over het thema 'vrouw en ambt'. Nadat de Nasionale Sinode 2003 het diakenambt openstelde voor zusters der gemeente, annuleerde de Sinode 2006 dat besluit op kerkrechtelijke gronden. Een voorstel om ook de ambten van ouderling en predikant open te stellen voor vrouwen werd om dezelfde kerkrechtelijke reden niet in behandeling genomen. Op de Nasionale Sinode 2009 zal deze zaak terugkomen.

De GKSA bestonden altijd uit drie 'nasionale sinodes': die van Potchefstroom (blank), die van Soutpansberg, en die van Middellande (de beide laatste zwart). Het voornemen is om vanaf 2009 in één algemene synode bijeen te komen.

De Sinode Potchefstroom vertegenwoordigt een kleine 300 plaatselijke kerken, met ruim 90.000 leden. De GKSA hebben een theologische opleiding in Potchefstroom.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 158 en 164:

1. een zusterkerkrelatie aan te bieden aan Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (GKSA);
2. deputaten BBK op te dragen
 - a. dit aanbod aan de GKSA over te brengen;
 - b. Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA) van dit aanbod op de hoogte te stellen;
 - c. als de GKSA dit aanbod aanvaardden, samen met de GKSA vorm te geven aan die zusterkerkrelatie;
 - d. het gesprek met de GKSA over vragen rondom de hermeneutiek c.a. voort te zetten;
 - e. in de relatie met de GKSA aandacht te hebben voor de contacten van de GKSA met de Nederlands Gereformeerde Kerken;
 - f. te participeren, indien dat door deze kerken wordt gewenst, in het kerkelijke gesprek tussen de VGKSA en de GKSA;
3. eraan mee te werken dat de GKSA toegelaten worden tot de International Conference of Reformed Churches.

Uitvoering

De Nasionale Sinode 2006 van de GKSA is bezocht. Het aanbod van een zusterkerkrelatie is gedaan (2a) en aanvaard. De VGKSA was ondertussen schriftelijk van dat aanbod op de hoogte gesteld (2b). Er is een begin gemaakt met het vorm geven aan die zusterkerkrelatie (2c): er is overleg geweest over de diverse contacten van de GKSA en van de GK met Afrikaanse kerken (afgezien van Zuid-Afrika). Verder is gesproken over de mogelijkheid om een conferentie te organiseren, met als deelnemers de GKSA, de VGKSA, de GK, de CGK en de NGK, over vragen rondom de hermeneutiek in verband met de discussie rond 'vrouw en ambt' (2d). Dit thema is één van de hoofdonderwerpen in het gesprek tussen de GKSA en de VGKSA (2f). Er is nog geen expliciete aandacht geweest voor de contacten van de GKSA met de Nederlands Gereformeerde Kerken (2e). De GKSA zijn ondertussen aanvaard, ook met de stem van de afgevaardigden van de GK, als lid van de ICRC (3).

Stand van zaken

De discussie rond 'vrouw en ambt' zorgt voor grote verdeeldheid binnen de GKSA. De Synode 2006 aanvaardde een kerkordelijk bezwaarschrift tegen het besluit van 2003 om het diakenambt open te stellen voor zusters der gemeente. Daarmee was een rapport betreffende openstelling voor vrouwen van de ambten van predikant en ouderling van tafel. Er werden studiedeputaten benoemd om opnieuw de vraag onder ogen te zien of op schriftuurlijke gronden vrouwen in het ambt van diaken en/of andere georganiseerde vormen van diakonaal dienstwerk kunnen dienen. Ook de in 2003 aanvaarde nieuwe psalm-'omdichting' zorgt voor veel verdeeldheid. De Synode 2006 stelde studiedeputaten in om de bezwaren tegen die nieuwe 'omdichting' te bespreken. Tot nu toe functioneren er binnen de GKSA drie 'nasionale' synodes: die van blanke Afrikaner kerken (Synode Potchefstroom), die van zwarte kerken in een gebied aangeduid als 'Middelande' (Synode Middelande), en die van zwarte kerken in het Venda-gebied (Synode Soutpansberg). Het is de bedoeling dat die drie nasionale synodes over enige tijd niet meer als zodanig bestaan. Vanaf classisniveau zullen de diverse groepen kerken met elkaar integreren. Er zal één generale synode komen in plaats van drie 'nasionale synodes'.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de GKSA trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de GKSA te onderhouden.

12. Igrejas Reformadas do Brasil (IRB)*Korte omschrijving*

In 2002 vormden enkele plaatselijke gemeenten een federatie van gereformeerde kerken. De gemeenten zijn ontstaan uit zendingswerk van de GK in het zuiden van Brazilië en van de CanRC in de steden Recife en Maceió en in het gebied tussen deze twee plaatsen in het noordoosten van Brazilië. Ook de Igreja Reformada da Colônia Brasolândia (IRCB, Unaí, MG) sloot zich aan bij de federatie van Igrejas Reformadas do Brasil. Deze laatste gemeente is ontstaan nadat Nederlandse kolonisten zich in 1984 hebben gevestigd in een kolonie in de buurt van Brasília, de hoofdstad van Brazilië. De GS Ommen besloot in 1993 met deze kerk een zusterkerkrelatie aan te gaan. De GS Zuidhorn 2002-2003 heeft besloten dat de relatie met haar in het vervolg zal worden onderhouden via de IRB. Tevens heeft de GS Zuidhorn 2002-2003, nadat de IRB daar om had gevraagd, besloten met de IRB een zusterkerkrelatie aan te gaan.

Het kleine kerkverband kent momenteel vier plaatselijke kerken en circa vijfhonderd leden en bezoekers. De plaatselijke kerken hebben vaak wel meer dan één zgn. preekpunt. De kerken aanvaarden de Drie Formulieren van Enigheid.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de IRB onderhouden.

Uitvoering

Deputaten hebben zich laten vertegenwoordigen door twee afgevaardigden op de tweejaarlijkse synode van de IRB, in 2006. In 2004 hadden ook twee BBK-deputaten de synode van de IRB bijgewoond.

Zeker zo belangrijk was het jaar 2005. Twee deputaten hebben toen deelgenomen aan het tripartiet-overleg met vertegenwoordigers van de IRB en van de IPB. De noodzaak van overleg met de IPB was sinds de oprichting van het kerkverband van de IRB door deputaten-BBK telkens aan hen voorgelegd. De IRB-deputaten hebben uiteindelijk onze deputaten verzocht om er een tripartiet-overleg van te maken. Dat overleg, in 2005, is goed verlopen.

De synode van 2006 besloot de zusterkerkrelatie met de GK voort te zetten en te onderhouden.

Dat is in de praktijk ook gebeurd middels correspondentie, o.a. over hun en onze relatie tot de IPB.

Op de synode van 2006 hebben de BBK-afgevaardigden mogen meehelpen met het formuleren van regels voor contactoefening met andere gereformeerde kerkgemeenschappen (inclusief de IPB). De IRB-synode hanteert het onderscheid tussen 'beginnende contacten' en 'zusterkerkrelaties'. De laatste categorie kan leiden tot samenwerking of tot eenwording.

De IRB heeft nog één andere zusterkerkrelatie, nl. met de CanRC. Vanuit dat kerkverband zijn twee zendende kerken nog werkzaam in Noord-Oost Brazilië waar zij elk één zendeling gestationeerd hebben.

Stand van zaken

In de aanloop naar de IPB-synode bleek deputaten dat de IPB geen plek had ingeruimd voor een tweede tripartiet-overleg noch een IRB-delegatie had uitgenodigd, tegen de afspraak in. Dit was voor de IRB wel teleurstellend, maar hun deputaten hebben uitgesproken de relatie met de IPB te willen aanhouden en te verdiepen.

Deputaten zijn blij met deze opstelling. Wel moet geconstateerd worden dat er binnen de IRB geen eenduidigheid is met betrekking tot contacten met de IPB. Met name de commissie voor contacten met kerken in Brazilië ziet de IPB niet als een voluit gereformeerde kerk. Contacten met de IPB betekenen voor de commissie versterking van de positie van gereformeerden binnen de IPB. Sectie 5 heeft de IRB-commissie erop gewezen dat dit niet de positie van BBK is en bovendien verdraagt zich zo'n positie niet met het zoeken van waarachtig inter-kerkelijk contact.

Deputaten merken, niet bij de 'BBK' van de IRB, maar juist bij de commissie voor binnenlandse kerkelijke contacten, een angst dat de GK de IRB zullen inruilen voor de IPB. Deputaten hebben een en andermaal geprobeerd deze angst weg te nemen en uitgelegd dat BBK in meer landen zusterkerkrelaties heeft met meer dan één kerkverband.

De IRB hecht zeer aan het continueren van de zusterkerkrelatie met de GK. Daar zit ook een motief van hulpverlening achter, maar dat is niet het enige motief.

Positief is dat de IRB inmiddels vijf Braziliaanse predikanten in actieve dienst heeft, en ook op andere manieren steeds minder een kopie zijn van de buitenlandse gereformeerde kerken die destijds het zendingswerk hebben gestart.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de IRB trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de IRB te onderhouden.

13. Igreja Presbiteriana do Brasil (IPB) www.ipb.org.br*Korte omschrijving*

De IPB is ontstaan uit zendingswerk van Amerikaanse presbyterianen. In 1862 werd in Rio de Janeiro de eerste kerk gesticht. Vlak daarna was de IPB de grootste protestantse kerk van Brazilië. Dat is nu niet meer zo. Ook al is de IPB één van de grotere presbyteriaanse/gereformeerde kerken. Het ledental van de IPB is ongeveer 500.000.

Er zijn bijna 3.600 kerken en gemeenschappen, ? 3.800 predikanten en circa 265 classes, 65 Particuliere Synoden en 7 seminaries, waarvan één de voortgezette opleiding organiseert. Ook zijn er twee bijbelinstituten.

De eerste contacten met de IPB zijn gelegd door de kerk van Assen-Zuid; destijds de zendende kerk voor het werk in Curitiba. In 1997 werd een 'Accoord voor Missionaire Samenwerking' getekend, dat voorziet in een organisatie waarbinnen diverse activiteiten kunnen worden ontplooid voor materiële en personele bijstand op diverse terreinen. In de laatste tien jaren zijn enkele boeken van auteurs uit onze kerken vertaald en uitgegeven door de uitgeverij van de IPB.

In 1999 is een overeenkomst getekend met de kerk te Assen-Zuid voor een evangelisatieproject in Zuid-Brazilië (Rio Grande do Sul).

Ook internationaal is de IPB sterk missionair gericht. Er zijn veel zendelingen uitgezonden; waaronder een aantal in Europese landen als Spanje en Portugal.

Besluiten GS Amersfoort-C

De GS Amersfoort-Centrum 2005 gaf deputaten BBK opdracht "contact te onderhouden met 18 overige relaties" (Acta art.165). De IPB vormt één van deze 'overige relaties'.

Uitvoering

Vrijwel meteen na de buitenlandweek van de GS Amersfoort-Centrum 2005 zijn deputaten Havinga en Meijer afgereisd naar Brazilië. Zij hebben allereerst positieve besprekingen gevoerd met de CRIE, d.i. de 'BBK' van de IPB. Minstens zo belangrijk was het driehoeksgesprek tussen vertegenwoordigers van de CRIE/IPB, vertegenwoordigers van de IRB en de beide BBK-deputaten. Al jaren had BBK, bij monde van sectie 5, aangedrongen op zo'n tripartiete-overleg. Dat overleg heeft in een goede sfeer plaatsgevonden.

Met de IRB-commissie voor binnenlandse kerkelijke contacten hebben genoemde deputaten apart contact gehad, maar alleen in verband met het tripartiete-overleg. Afspraken zijn gemaakt voor een

vervolggesprek tussen IPB en IRB. Dat heeft helaas nog niet plaats gehad. De IRB werd niet uitgenodigd voor de IPB-synode van 2006. De reden ervan moet zijn dat de IPB alleen uitnodigingen verstuurt op basis van bestaande relaties (akkoorden van samenwerking e.d.)

De CRIE/IPB heeft niet erg goed gefunctioneerd de afgelopen anderhalf jaar. Verstuurde correspondentie naar de secretaris bleek achteraf zoek te zijn. Er is nu een nieuwe secretaris, bij toeval kwam sectie 5 daar achter. De gebrekkige communicatie had als heel negatief gevolg dat een gesprek over onze 7 notities, over onderwerpen zoals erkenning van de doop van ex-rooms-katholieken, kerkregering, buitenlandse contacten e.d. (conform een afspraak in 2002) nog steeds niet heeft plaats gehad.

In juni 2006 heeft deputaat Meijer namens BBK, op uitnodiging van het IPB-interimbestuur de vierjaarlijkse generale synode van de IPB – Supremo Concilio genoemd, in afkorting: SC/IPB - bijgewoond. Er was helaas geen gelegenheid om met de demissionaire of met de nieuw benoemde CRIE te spreken. De IPB-synode is een hectisch gebeuren met bijna 1000 afgevaardigden.

Wel was het bezoek heel nuttig om nog meer 'inside-information' te verkrijgen over de gang van zaken binnen de IPB.

Intussen is het contact met de CRIE/IPB hersteld en heeft zij positief gereageerd op de uitnodiging om de GK te bezoeken. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de IPB-delegatie voor de zomervakantie zou komen, zodat sectie 5 op tijd een aanbeveling naar de AV zou kunnen klaarmaken, maar de IPB-delegatie hoopt nu in december 2007 een week in ons land door te brengen.

Stand van zaken

Blijkens het bovenstaande zal een eventuele aanbeveling van de AV inzake een zusterkerkrelatie met de IPB de generale synode pas in een later stadium kunnen bereiken.

T.a.v. de IPB kan worden vastgesteld dat er zeer positieve ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, niet het minst door besluitvorming op de SC van 2006:

- de band met de WARC werd met onmiddellijke ingang verbroken;
- m.b.t. de vrijmetselarij werd een vergaand besluit genomen: de IPB zal niet langer leden van een vrijmetselaarsloge toelaten als kerklid; wie nu vrijmetselaar is kan geen ambtsdrager worden binnen de IPB en tot slot zal de IPB alle kerkleden die nog verbonden zijn met de vrijmetselarij geestelijk voorlichten teneinde de vrijmetselarij vaarwel te zeggen, aangezien een aantal leerstellingen van de vrijmetselarij in strijd is met het christelijk geloof.

Er was een confessioneel bewustzijn merkbaar op genoemde synode, al moet erkend worden dat er binnen de IPB ook zijn die niet hechten aan het confessionele karakter van de kerk.

Van belang is verder dat de SC van 2006 een apart besluit nam over relaties met andere kerkgemeenschappen: bij het aangaan van nieuwe relaties moet in overeenkomsten met desbetreffende kerken het principe van wederkerigheid worden gerespecteerd. Wederzijdse erkenning als zusterkerken is gebaseerd op dit principe. Gesprekken met de GK worden voortgezet onder eerbiediging van dit principe van wederkerigheid.

Voor BBK is dit principe van wederkerigheid al jaren een leidraad. Over dit principe kan verder worden doorgesproken met de IPB-delegatie in dec. a.s. Een van de aanbevelingen n.a.v. het bezoek aan de SC/IPB 2006 was nl. dat sectie 5 zich zal bezinnen op de invulling van het begrip wederkerigheid in de relatie tot de IPB.

Voor de IPB zijn de GK partnerkerken; het bezoek door GK-jongeren aan de IPB wordt in dat kader expliciet vermeld in de acta. Ten principale zijn de GK zusterkerken voor de IPB. De GK hechten aan een officiële uitspraak hierover, de IPB veel minder. Zij kent wel het begrip zusterkerkrelatie, maar zo'n relatie wordt voorondersteld wanneer de IPB een akkoord van samenwerking aangaat met een andere kerkgemeenschap, zoals zij die met de GK aanging in 1997.

Naar aanleiding van de rapportage over het bezoek aan de SC/IPB juni 2006 heeft de AV als aanbeveling 5 uitgesproken: "...op grond van vele hoopgevende besluiten op de SC/IPB 2006 de zaak van een zusterkerkrelatie met de IPB voor te bereiden met het oog op besluitvorming door de AV richting de GS. 2008".

Al vele jaren is de relatie met de IPB onderwerp van gesprek binnen BBK. Het uitblijven van het gesprek over de 7 notities bleek een verhindering om al concreet aan vorige synodes voor te stellen een zusterkerkrelatie aan te gaan. Deputaten zijn van mening dat een zusterkerkrelatie kan worden aangegaan, tenzij de komende bespreking met de CRIE/IPB een negatieve uitkomst zal hebben, hetgeen deputaten niet verwachten.

Deputaten hopen dat de komende ontmoeting met de CRIE/IPB een goede inhoudelijke discussie oplevert die de erkenning van een zusterkerkrelatie ten volle zal ondersteunen. Als insteek voor het gesprek kiezen deputaten voor deze positie: de erkenning van de IPB als zusterkerk wordt niet verhinderd door een verschillende visie op of praktijk inzake de (her)doop van ex-rooms-katholieken.

Wat betreft de relatie tussen de IRB en de IPB moet nog wel een en ander worden opgemerkt:

1. De IRB-deputaten voor binnenlandse kerkelijke contacten willen de relatie met de IPB aanhouden en verdiepen. Tegelijk zijn deze deputaten van mening dat de IPB geen voluit gereformeerde kerk is. Zij zien contacten met de IPB als middel tot doorgaande reformatie ervan. Sectie 5 is van mening dat dit een oneigenlijk gebruik van officiële kerkelijke contacten is. Verder leeft er bij genoemde deputaten de angst dat de GK de IRB zal inruilen voor de IPB, in kerkelijke aandacht en financiële steun. Men wijst daarvoor naar de omvangrijke steun vanuit de Drentse kerken voor het IPB-evangelisatieproject in de zuidelijkste deelstaat Rio Grande do Sul. Sectie 5 is van mening dat deze angst ongegrond is. De GK steunen al jaren de IRB, samen met de Canadese zusterkerken. BBK hanteert al jaren een beleid waarbij met meer dan één kerk binnen eenzelfde land een zusterkerkrelatie kan worden aangegaan en gehandhaafd. Overigens is er geen officiële uitspraak van een IRB-synode noch een document van de 'BBK' van de IRB die uiting geeft aan die angst.
2. De SC/IPB 2006 heeft uitgesproken dat de CRIE gesprekken met de IRB zal voortzetten, onder eerbiediging van het principe van wederkerigheid. De CRIE heeft aan de SC gerapporteerd dat zij van de IRB documenten over leer en kerkorde heeft ontvangen met het oog op akkoorden van samenwerking. Omdat de IPB de documenten van de IRB eerst nog moet bestuderen heeft de AV in 2006 besloten voorlopig niet bij de IPB aan te dringen op een tweede tripartiet-gesprek.

Nog geen voorstel

Deputaten melden de roepende kerk voor de GS 2008 dat een voorstel inzake de relatie met de IPB nu nog niet kan worden ingediend. Dit kan pas gebeuren na het genoemde gesprek met de IPB-delegatie die in december a.s. naar ons land komt.

14. Igrejas Evangélicas Reformadas no Brasil (IERB) www.ierb.org.br

Korte omschrijving

De IERB is begonnen in de eerste helft van de vorige eeuw als gereformeerde emigrantenkerk, met banden vooral met de CGK en met wat later de PKN werd. De IERB is een zusterkerk van de CGK. De sterke gerichtheid op Nederland is afgenomen. Men oriënteert zich veel meer op het zijn van Braziliaanse kerk. De CGK heeft samen met de IERB een zendingspost opgezet in de stad Curitiba. De IERB telt in totaal zeven plaatselijke gemeenten met ongeveer 2500 leden. De confessionele grondslag van de IERB wordt gevormd door de NGB en de HC. De vorm van kerkregering is gereformeerd. In de IERB zijn vrouwen toegelaten tot het ambt.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de IERB onderhouden.

Uitvoering

Er is in de afgelopen periode nauwelijks direct contact geweest met de IERB. Het enige contact dat er is geweest betrof de toezending van de CD-rom met de acta van de GS 2005 naar het secretariaat van de IERB. Op die toezending is geen reactie gekomen. Vanuit de IERB is ook verder geen contact gezocht met deputaten.

Wel hebben deputaten informatie ontvangen over deze kerken. Dat gebeurde in een ontmoeting met deputaten Buitenlandse Kerken van de CGK. Verder hebben deputaten via hun afgevaardigden naar de generale synode van de IRB in 2006 navraag gedaan naar hun contacten met de IERB. Die contacten waren nihil geweest.

Stand van zaken

Er is geen direct contact met de IERB. In de praktijk laten we de contactoefening met de IERB over aan onze zusterkerk in Brazilië, de IRB.

De CGK hebben een vrij nauwe relatie met de IERB. Er lopen zelfs drie lijnen vanuit de CGKN naar de IERB: de lijn van de zending (steun aan stadszending in Curitiba), de lijn van hulpverlening en de lijn van de CBK. Op het moment studeert een IERB-predikant aan de TU in Apeldoorn.

Beoordeling en voorstel

De IERB is een zusterkerk van de CGK en is meer geïntereerd op contacten in Brazilië. Contact met de GK is weinig zinvol. Daarom stellen deputaten BBK voor om de IERB van de lijst van contacten te verwijderen.

15. Igreja Crista Presbiteriana de Portugal (ICPP)*Korte omschrijving*

De ICPP is ontstaan dankzij het werk van enkele Amerikaanse zendelingen van de PCAm via het aanbieden van Engelse taalcursussen. Als confessionele basis hanteren de kerken de Westminster Standards. Er zijn vier kleine kerken in diverse wijken van Lissabon en een in het Noorden van Portugal. Gezamenlijk hebben zij een kleine honderd leden. Er wordt gewerkt door één Portugese predikant, één Amerikaanse en twee Braziliaanse zendelingen. De kerkjes hebben elk één of twee ouderlingen/diakonen.

Gezamenlijk ontvangen de kerken gemiddeld zo'n 120 á 130 bezoekers. Omdat de meeste bezoekers komen uit Portugeestalige gebieden uit Afrika en Latijns Amerika en soms plotseling repatriëren is alleen de kern van de gemeenten redelijk stabiel .

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de ICPP onderhouden.

Uitvoering

Na jaren van ontbrekend contact heeft sectie 5 in najaar 2006 weer contact opgenomen met de ICPP. Dat contact verliep via een IPB-predikant die binnen de ICPP werkzaam is en met de sectie e-mail-contact had gezocht. Twee sectieleden hebben enkele dagen bij deze predikant doorgebracht, in de periferie van Lissabon. Tijdens deze periode kon ook met de andere predikanten van het kerkverband worden gesproken. Banden zijn weer aangehaald. De IPB-predikant heeft kort daarna, op onze uitnodiging, de EuCRC bijgewoond.

Deputaten nemen zich voor om in 2008 weer een bezoek te brengen aan de ICPP, waarbij dan tevens een actieve verkenning van de IRP (Igreja Reformada em Portugal) uitgevoerd kan worden in het kader van de gewenste contactoefening tussen ICPP en IRP. Met dit kleine kerkverband is in het verleden wel kerkelijk contact geweest.

Stand van zaken

De ICPP is een confessioneel-presbyteriaanse kerk. Er is weer een basis voor verder contact. Continuïteit in de contacten met de ICPP is nodig. Deputaten willen voorts een meer officiële relatie met de ICPP nadrukkelijk gaan overwegen. Intussen kunnen onze kerken al geestelijke bijstand aan de ICPP (evangelisatiewerk, toerusting e.d.) aanbieden.

De ICPP heeft enig contact met voorgangers van de Igreja Reformada em Portugal (IRP).

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor het contact met de ICPP te blijven onderhouden.

16. Iglesias Reformadas de España (IRE) www.ire.es*Korte omschrijving*

In 1988 vormden enkele kerken het kerkverband IRE. Sinds 1990 onderhouden deputaten BBK contacten met deze, aanvankelijk vier, IRE-kerken, nl. in Barcelona, Mataró, Sevilla en La Laguna (Tenerife).

Sinds de IRE-kerken een duidelijke kerkorde hebben, zoeken ook andere Spaanse kerken toenadering tot dit kerkverband, waaronder de Iglesia Cristiana Reformada in Madrid, waarmee Steun Broederschap Spanje al decennialang een relatie had.

De Iglesia Cristiana Reformada in Madrid heeft als grondslag de Drie Formulieren van Enigheid. De overige kerken aanvaarden bovendien de Westminster Confessie.

Het zijn kleine kerkjes met elk zo'n twintig tot vijftig leden en een wisselend aantal bezoekers.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 165: Het contact met de IRE onderhouden.

Uitvoering

Sinds de GS Amersfoort-Centrum 2005 hebben deputaten BBK elk najaar - op uitnodiging - een bezoek gebracht aan de jaarlijkse synode van de IRE. De bezoeken worden gebracht met een vertegenwoordiger van de commissie Steun Broederschap Spanje. De inbreng tijdens de synodes wordt als ondersteunend en bemoedigend ervaren. Telkens blijkt dat in het kleine kerkverband de wens groot is de Here in gehoorzaamheid te dienen.

Het functioneren als kerkverband is in ontwikkeling maar wordt sterk bemoeilijkt door de grote onderlinge afstanden tussen de plaatselijke kerken.

De communicatie tussen Spanje en Nederland verloopt uitstekend via regelmatige telefonische en e-mail contacten.

Stand van zaken

De IRE kerken hebben oog voor de nationale en internationale gereformeerde en presbyteriaanse oecumene, mede door deelname aan de mondiale en regionale ICRC-conferenties en een actief uitnodigingsbeleid voor de eigen synodes.

Zij zoeken naar verbetering van de onderlinge kerkelijke afspraken. Verblijvend daarbij is de interesse voor een regeling van de mogelijkheid van beroep op een meerdere vergadering.

Het kleine kerkverband is nog altijd bezig met de nasleep van een ernstige lokale kwestie waardoor een van de lokale kerken uit loyaliteit zware druk legt op de overige kerken die schriftuurlijk en kerkrechtelijk juist willen opereren. Het blijkt moeilijk de daarbij optredende spanningen goed te hanteren. Mede door deze zaken is de begonnen bespreking over het toelaten van kinderen aan het avondmaal naar de achtergrond geschoven.

In de veelal kleine gemeenten is het soms moeilijk de ambten te vervullen. Niet overal functioneren ouderlingen.

De IRE kerken hebben goede binnenlandse contacten gericht op groei en eenheid. Daarbij wordt de toetreding van gemeenten zorgvuldig voorbereid.

Inmiddels bestaat het kerkverband uit de gemeenten van Almuñécar, La Línea, Madrid, Málaga, Mataró, Sevilla en Tenerife (La Laguna) en evangelisatieposten in Pineda de Mar (vanuit Mataró) en La Guillena (bij Sevilla).

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor het contact met de IRE te blijven onderhouden.

17. Iglesia Reformada en Venezuela (IRV)*Korte omschrijving*

In 1988 stichtten twee gereformeerde plaatselijke kerken in Venezuela (Barquisimeto en Valencia) het kleine gereformeerde kerkverband Iglesia Reformada en Venezuela. De Drie Formulieren van Eenheid werden aanvaard als belijdenisgeschriften. De kerkregering is gereformeerd.

Vijf jaar later ging de Generale Synode van Ommen een zusterkerkrelatie aan met de IRV.

De kerken in Venezuela realiseren zich dat onderwijs in de gereformeerde leer van levensbelang is.

In 1996 is een predikantenopleiding gestart met 6 studenten. Deze opleiding wordt binnenkort afgerond. Ds. W.J. Keesenberg is aan de opleiding verbonden als docent. Daarnaast loopt een basisopleiding theologie voor ouderlingen, jeugdleiders en gemeenteleden. De opleidingen worden gesteund door de Drentse Zendingsdeputaten en DVN.

Inmiddels bestaat het kerkverband uit vijf plaatselijke kerken met circa 200 leden.

Besluiten GS Amersfoort-C

Art. 164: De zusterkerkrelatie met de IRV onderhouden.

Uitvoering

In het rapport van de GS Amersfoort-Centrum 2005 wordt melding gemaakt van de bijdrage van de IRV: 'Als laatste voert Ds. Cesar Rodriguez van de IRV het woord. Hij toont zich dankbaar voor de zusterkerkrelatie en werkt dat uit op de volgende terreinen: de broederlijke relatie, uitmondend in onder andere bezoeken van BBK en DVN, de theologische training onder andere via een seminar en persoonlijke training en de liturgische praxis. Belangrijk is ook de arbeid aan het vertaalwerk, onder andere een nieuwe vertaling van de catechismus. Hij wijst tenslotte op de goede samenwerking tussen Venezuela en Curaçao. Deze samenwerking wordt o.a. gestimuleerd door jongerenuitwisselingsprogramma's.'

In mei 2007 brachten Pieter Messelink (DVN) en Theo Basoski (DZD) een bezoek aan de IRV waar zij met name luisterden naar de visie die de IRV heeft op de verdere ontwikkeling van het kerkverband. De nationale classis presenteerde daar de visie en de missie van het kerkverband en hoe zij vervolgens willen werken in de uitvoering. Daaruit bleek dat theologische opleiding als zeer belangrijk wordt ervaren door de IRV. Venezuela telt 23 staten. In slechts 4 staten zijn kerken van de IRV. De uitbreiding van de IRV hangt samen met kwalitatief goed opgeleide voorgangers. Daarnaast zit men niet stil: in alle kerken worden evangelisatieactiviteiten opgestart die goede vruchten mogen dragen.

Tijdens het bezoek is afgesproken dat de IRV met een plan komt waarin wordt besproken hoe de opleiding wordt voortgezet na afloop van de huidige fase (tot mei 2008). Gezien het feit dat de IRV de opleiding als cruciaal element voor de ontwikkeling van haar kerkelijk leven ziet, is aangegeven dat DZD/DVN een voorstel tegemoet zien waar ook duidelijk in naar voren komt op welke wijze de IRV zelf zal gaan bijdragen aan de opleiding en hoe e.e.a. er in de toekomst uit zal gaan zien. In september 2007 zal er een voorstel worden ingediend. Dit voorstel zal dan in behandeling worden genomen door DZD/DVN.

Stand van zaken

We kunnen in de IRV een kerk herkennen die op zelfstandige wijze een gereformeerd geluid laat horen in een context die nog sterk onder invloed staat van het Rooms-katholicisme en verschillende pinksterbewegingen. De leiding van de kerk en de kerkleden tonen groot enthousiasme om bij te dragen aan de verspreiding van het evangelie.

Tussen de IRV en de IRK (Gereformeerde Kerk van Curaçao) bestaat een goede relatie. Er worden twee keer per jaar binationale classes gehouden. De kerk op Curaçao is onlangs geïnstitueerd. Een van de predikanten van de IRV, Hipólito Cordero, is momenteel werkzaam voor de IRK op Curaçao. Als de eerste periode van activiteiten van Hipólito positief wordt beoordeeld door de kerkenraad van de IRK, zal Hipólito t.z.t. worden bevestigd als predikant van de IRK.

De samenwerking tussen de twee kerken wordt gezien als een goede ontwikkeling van het gereformeerde leven in de regio.

Beoordeling en voorstel

Voor zover uw deputaten kunnen nagaan zijn de IRV trouw aan de Schrift in leer, kerkorde en eredienst. Daarom stellen wij voor dat de synode besluit deputaten BBK op te dragen de zusterkerkrelatie met de IRV te onderhouden.

18. Overige contacten

18.1 Église Protestante Réformée du Burundi (EPRB)

Deputaten ontvingen een brief van de Église Protestante Réformée du Burundi (EPRB) met het verzoek aan de GK om de 'moederkerk' van de EPRB te worden en een relatie aan te gaan. De kerk is gesticht in 1999. Als geloofsbelijdenissen gelden de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea. Kinderen worden gedoopt vanaf 12 jaar.

Deputaten hebben de EPRB gewezen op de gereformeerde belijdenisgeschriften, die men nu aan het bestuderen is. Na een vraag van ons in verband met de kinderdoop werd verklaard dat het voor de EPRB geen probleem is ook kleinere kinderen (baby's) te dopen.

Op onze suggestie heeft de EPRB contact gezocht met de ERCC in het buurland Congo. Ook hebben we de EPRB geïnformeerd over de Afrika-conferentie van de ICRC en de contactadressen doorgegeven.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor de EPRB op de lijst met contacten te plaatsen.

18.2 Kar El Dobarah Evangelical Church, Caïro, Egypte (KEDEC)

Deputaten ontvingen een brief van de KEDEC, met het verzoek om samen na te gaan of er een relatie zou kunnen worden opgebouwd en een vorm van partnerschap. Deputaten overwegen nog of het verantwoord en mogelijk is om op de één of andere wijze op dit verzoek in te gaan.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor de KEDEC op de lijst met contacten te plaatsen.

18.3 Church of Central Africa Presbyterian (CCAP), Harare Synod, Zimbabwe

Deputaten hebben de CCAP aangeraden om contact te leggen met gereformeerde kerken in Zuid-Afrika. Dit omdat de mogelijkheden van de GK om echt inhoud te geven aan kerkelijke relaties beperkt zijn, en omdat er in het buurland van Zuid-Afrika gereformeerde kerken zijn die misschien meer kunnen betekenen voor de CCAP dan de GK (op grote afstand) dat kunnen.

De VGKSA hebben op hun Sinode 2005 besloten om wat betreft kerkelijke contacten niet meer te focussen op kerken in Afrikaanse landen, maar contacten met zulke kerken alleen te onderhouden in het kader van de ICRC en de IRTT. Dit in verband met de geringe mankracht van de VGKSA. De GKSA is uit op relaties met kerken in zuidelijk Afrika. Met het deputaatschap 'Ekumenisiteit' van de GKSA is afgesproken dat wij (BBK) de CCAP zouden wijzen op de GKSA. Dat is gebeurd. Daarnaast hebben we de CCAP gewezen op (de Afrikaanse regionale conferenties van) de ICRC. Tijdens de internationale cursus van de IRTT in mei 2007 is er een informatief gesprek geweest tussen BBK en cursisten die lid waren van de CCAP.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor de CCAP op de lijst met contacten te handhaven.

18.4 Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus (EECMY)

De EECMY is ontstaan uit Luthers zendingswerk en sinds 1974, mede door fusies met kerken afkomstig van de presbyteriaanse zending (Bethel Church), sterk gegroeid. Die kerken zijn nog herkenbaar in vier Bethelsynodes. In 1991 waren er meer dan een miljoen leden en in 1997 bijna 2,3 miljoen. Nu prijkt op de site een getal van 4,7 miljoen. Er zijn plusminus twintig synodes. De vier verschillende Bethelsynodes met een Bethel Synods Office doen nog denken aan de presbyteriaanse oorsprong.

Via een theologiestudent is er contact ontstaan tussen de EECMY en BBK, hetgeen resulteerde in een reis. Er is goed contact met de president van één van de in totaal twintig synodes. EECMY wil graag kerkelijke relaties aangaan en samenwerken. De conclusies van het bezoek waren op het moment van samenstellen van de rapportage aan de GS nog niet door de sectie besproken.

Beoordeling en voorstel

Deputaten BBK stellen voor de EECMY op de lijst met contacten te plaatsen.

BIJLAGE V

Notitie: Deelname buitenlandse zusterkerken aan besluitvorming op een GS van de GK

Probleem

Op de GS Zuidhorn 2002-2003 werd de klacht gehoord dat de buitenlandse zusterkerken onvoldoende betrokken waren bij beraadslaging en besluitvorming (Acta GS Zuidhorn, art. 216). Op de GS Amersfoort-Centrum 2005 is geprobeerd dat te verbeteren. Achteraf moet geconstateerd worden dat deze poging, ondanks inspanningen van deputaten BBK, maar gedeeltelijk geslaagd is.

Uitgangspunt en bestand beleid

Dat afgevaardigden van zusterkerken betrokken dienen te zijn bij besluiten die verband houden met zaken van belijdenis, kerkregering of eredienst die van inhoudelijke confessionele aard zijn is een erkend feit sinds de grote Hervorming. Zo zijn de Dordtse Leerregels tot stand gekomen mede door inbreng van buitenlandse afgevaardigden op een nationale synode van de gereformeerde kerken in Nederland. In 1920 heeft de GS Leeuwarden het recht van zusterkerken tot deelname aan besprekingen bevestigd door uit te spreken, "dat zij het van belang acht, dat het aan de buitenlandse afgevaardigden ter synode worde toegestaan, die commissievergaderingen bij te wonen, welke onderwerpen behandelen, die voor hun kerken betekenis kunnen hebben, alsmede dat zij in de gelegenheid worden gesteld, mede op die vergaderingen en ter synode zelve bij de behandeling daarvan hun oordeel uit te brengen" (Acta GS Leeuwarden 1920 art.).

De GS Ommen 1993 stelde 7 regels voor een zusterkerkrelatie op, waarvan de tweede en de laatste twee betrekking hebben op deze zaak. GS Zuidhorn 2002-2003 gaf er aanwijzingen voor de uitvoering bij:

Ommen: De kerken zullen elkaar informeren over de besluiten van de meeste vergaderingen, indien mogelijk door toezending van de Acta ervan of anders tenminste door toezending van de voor de desbetreffende kerk relevante besluiten (waar mogelijk in vertaling).

Zuidhorn: Uitvoering: zo spoedig mogelijk na afloop van de synode, toezending van besluiten en specifieke informatie, aan/betreffende de kerken waarmee wij contacten hebben. Toezending van de Acta (contracta) in vertaling.

Ommen: In geval van wijzigingen van of aanvullingen op de belijdenis, kerkorde of liturgische formulieren, die inhoudelijk van confessionele aard zijn, zal op het voornemen hiertoe bij de zusterkerken bijzondere aandacht worden gevestigd, zodat zo veel mogelijk overleg voor de definitieve besluitvorming kan plaatsvinden.

Zuidhorn: Uitvoering:

- a. de kerk belast met de voorbereiding van de synode, stuurt met enige regelmaat de lijst van voorstellen die langs kerkelijke weg naar de generale synode gaan, naar Bureau BBK;
- b. sectie VII noteert de zaken als bedoeld in punt 6;
- c. de Algemeen Secretaris brengt deze zaken via de Algemene Vergadering ter kennis van de secties, met de vraag welke daarvan relevant zijn voor de relaties;
- d. de secties komen met correspondentie-voorstellen, die via de Algemene Vergadering worden verzonden;
- e. reacties uit de zusterkerken worden aan de aanstaande synode gezonden;
- f. de zusterkerken worden uitgenodigd om daarover mee te spreken via hun afgevaardigden, als de betreffende zaak aan de orde komt.

Ommen: De kerken zullen elkaars afgevaardigden op de meeste van hun vergaderingen ontvangen en hen uitnodigen zitting te nemen als adviseurs, zoveel dit mogelijk is.

Zuidhorn: Uitvoering:

Deputaten dragen zorg voor de ontvangst van de gasten ter synode door in de vijfde week van een generale synode de woensdag te reserveren voor het volgende programma. In de loop van de morgen aankomst en gezamenlijke lunch; 's middags is er contact met de synodecommissies en na een gezamenlijke maaltijd vindt 's avonds publieke ontvangst in plenaire zitting plaats. Deputaten dragen verder zorg voor een gastvrije begeleiding van aankomst tot en met vertrek (Acta GS 1996, art. 91).

Tussen GS Zuidhorn 2002-2003 en GS Amersfoort-Centrum 2005

Via hun deputatenrapport hebben deputaten BBK dit punt onder de aandacht van de kerken en de synode gebracht. Daartoe aangezet door de Free Reformed Churches of Australia (brief dd. 3 december 2004) is een verzoek doorgespeeld aan de samenroepende kerk en de deputaten die de GS van Amersfoort-Centrum 2005 voorbereidden, of het mogelijk zou zijn dat

1. afgevaardigden van buitenlandse zusterkerken toegang zouden hebben tot het synodale intranet;
2. deel zouden nemen aan discussies ter synode; en
3. zo spoedig mogelijk de agenda zouden kunnen ontvangen om hun reis te plannen; daarnaast nog:
 - a. het verzoek of deputaten 'Vierde gebod en Zondag' een reactie van de FRCA zouden kunnen behandelen en daarop zouden kunnen reageren;
 - b. een video-conferentie om overleg te plegen met deputaten BBK en andere betrokken deputaten over één en ander; en
 - c. een stuk in te dienen dat officieel door de synode behandeld zou kunnen worden.

Hier is niet veel van terecht gekomen. De afgevaardigden van de FRCA hadden eerst de indruk gekregen dat er voor hen toegang zou zijn tot het synodale intranet, later bleek dit toch niet het geval te zijn.

Middels een brief d.d. 6 december 2004 aan deputaten GSP (met een kopie aan deputaten VGS Amersfoort-Centrum) is gevraagd of deputaten GSP deputaten BBK konden voorzien van Engelstalige samenvattingen van de nodige synodestukken. Op dat moment werd er al ijverig door een pool van vertalers (in Nederland, Zuid Afrika en Australië) gewerkt aan het vertalen van de soms

lijvige rapporten die op GS Amersfoort-C zouden dienen. Helaas is het toen niet mogelijk gebleken het nodige te realiseren. Het vertaalwerk had nog grootser moeten worden aangepakt en van deputaten GSP kwam geen medewerking.

Tenslotte hebben deputaten BBK in een brief dd. 21 maart 2005 aan het synodemoderamen de verzoeken gedaan:

1. om tijdens de 'buitenlandweek' een extra dag met plenaire zittingen te houden;
2. om tijdens de aanwezigheid van buitenlandse gasten niet alleen de contacten met het buitenland te behandelen, maar ook een of meer belangrijke kwesties (bijv. 'zondag', 'echtscheiding', of 'liturgie');
3. om de buitenlandse gasten niet op de publieke tribune maar op voor hen speciaal gereserveerde plaatsen te laten zitten (en wel rondom een tolk, mocht dat nodig zijn); en
4. dat de synode geen nieuwe informatie accepteert van buitenlandse gasten die de besluitvorming beïnvloeden.

Op de GS van Amersfoort-Centrum

Het eerste verzoek van deputaten BBK in hun brief d.d. 21 maart 2005 werd niet ingewilligd. Wel werd er op woensdag 25 mei een vergadering belegd door deputaten BBK met afgevaardigden van verschillende landen waarvoor ook synodeleden uitgenodigd waren. Helaas was toen alleen de voorzitter van de synode aanwezig. Een aantal deputaten had voor deze vergadering ook uitgenodigd moeten worden. Dat was niet gebeurd, hoewel tijdens de vergadering het mogelijk bleek alsnog een vergadering te realiseren tussen sommige buitenlandse afgevaardigden en een aantal deputaten (t.w. Vierde Gebod en Zondag). Zowel de status van de vergadering op die donderdag als haar doel was niet helder (bij de synode niet, bij deputaten BBK niet, en bij de buitenlanders niet) zodat het enige frustratie opriep. Ondanks die frustratie is de vergadering wel als zeer nuttig ervaren.

Het tweede verzoek is door het moderamen ingewilligd. De gelegenheid om mee te luisteren en te spreken over het onderwerp Huwelijk en Echtscheiding werd door de buitenlandse afgevaardigden zeer gewaardeerd (m.n. de FRCA). Helaas waren veel buitenlandse afgevaardigden niet goed voorbereid op het onderwerp.

Het derde verzoek is ook ingewilligd en dat ging, voor het gevoel van deputaten BBK, redelijk goed.

Ook het vierde verzoek is gehonoreerd. Hoewel de VGKSA (zij het middels een brief) weer met nieuwe zaken kwam m.b.t. de GKSA, heeft dit geen invloed gehad op de bespreking of besluitvorming.

Wel was nog een probleem dat de 'buitenlandweek' samenviel met de generale synode van de VGKSA en ook erg dicht op de generale synodes of assemblies van zusterkerken als de FCS, FCS(c), OPC en RCUS.

Tussen GS Amersfoort-C en GS Zwolle

Vanuit de FRCA is in augustus 2005 het verzoek gekomen meer betrokken te mogen worden bij voor hen belangrijke zaken die in de GK spelen. Zoals één van hun afgevaardigden het verwoordde "Wij zijn een klein kerkverband en hebben niet de denkkraft van de GK in Nederland. Wij maken dankbaar gebruik van veel dat in Nederland geproduceerd wordt. Wij willen daarom dan ook gekend worden in de discussies die spelen, om de zaken goed te begrijpen en te beoordelen."

Of de implicaties van deze bewering juist zijn, is de vraag. Wel blijft staan dat de met de aangeheelde regels van de GS Ommen 1993 meekijken in onze kerkelijke keuken een goed recht van de zusterkerken lijkt. Daarin nemen zusterkerken, voorzover het zaken raakt genoemd in regels 1 en 6 van Ommen, dezelfde plaats in als kerken van het eigen kerkverband. Zij hebben recht op de rapporten die ter synode dienen en kunnen aan de synode hun mening kenbaar maken.

De beste weg om deelname van buitenlandse zusterkerken aan bespreking van en besluitvorming over zaken waar die kerken belang bij hebben, op de GS Zwolle-Zuid 2008 en in het vervolg te stroomlijnen overeenkomstig overeengekomen afspraken, lijkt ons de uitvoeringsbepalingen bij de regels van GS Ommen die de GS Zuidhorn heeft opgesteld, aan te scherpen. Als deputaten VGS met

deze uitvoeringsbepalingen kunnen instemmen, dan kan deze opzet tijdens de GS Zwolle-Zuid proefdraaien. De GS kan de uitvoeringsbepalingen vervolgens op basis van de praktijk, vaststellen.

Bij de bronnenstudie is ook boven water gekomen dat regel 7 van Ommen op een klein puntje aangepast moeten worden.

Voorstellen

Deputaten BBK stellen voor bij het onderhouden van relaties met zusterkerken in het buitenland de volgende regels te hanteren en daarbij met ingang van de generale synode van Zwolle-Zuid 2008 de daaraan gekoppelde uitvoeringsbepalingen aan te houden:

1. De kerken zullen elkaar zoveel mogelijk bijstaan in de handhaving, verdediging en bevordering van de gereformeerde belijdenis naar de Schriften in leer, kerkregering, tucht en eredienst.
Uitvoering: elkaars synodes bezoeken en door correspondentie elkaar adviseren en bemoeiden.
2. De kerken zullen elkaar informeren over de besluiten van de meeste vergaderingen, indien mogelijk door toezending van de Acta ervan of anders tenminste door toezending van de voor de desbetreffende kerk relevante besluiten (waar mogelijk in vertaling).
Uitvoering: zo spoedig mogelijk na afloop van de synode toezending van besluiten en specifieke informatie, te verstrekken door of namens de synode. De synode besluit welke besluiten vertaling behoeven (in samenvatting of in geheel) en zorgt dat de vertaling tot stand komt.
3. De kerken zullen elkaar informeren met betrekking tot het aangaan van zusterkerkrelaties met derden.
Uitvoering: Het voornemen en het besluit tot het aangaan van een zusterkerkrelatie wordt aan alle bestaande zusterkerken meegedeeld en waar nodig met hen overlegd.
4. De kerken zullen elkaars attestaties aanvaarden; zij zullen ook de leden van de desbetreffende kerken toelaten tot de sacramenten op vertoon van een genoegzaam kerkelijk attest.
Uitvoering: In voorkomende gevallen assisteren deputaten BBK bij het uitvoeren van deze regel.
5. De kerken stellen in principe de kansels voor elkaars predikanten open met inachtneming van de bepalingen voor het eigen kerkverband.
Uitvoering: In voorkomende gevallen assisteren deputaten BBK bij de uitvoering van deze regel.
6. In geval van wijzigingen van of aanvullingen op de belijdenis, kerkorde of liturgische formulieren, die inhoudelijk van confessionele aard zijn, zal op het voornemen hiertoe bij de zusterkerken bijzondere aandacht worden gevestigd, zodat zo veel mogelijk overleg voor de definitieve besluitvorming kan plaatsvinden.
Uitvoering:
 - a. De kerk belast met de voorbereiding van de synode, stuurt met enige regelmaat de lijst van voorstellen die langs kerkelijke weg naar de generale synode gaan, naar Bureau BBK; deputaten BBK letten er op welke zaken van belang zijn voor de zusterkerken en attenderen hen hier op. Deputaten BBK zullen, indien nodig, er voor zorgen dat vertalingen van de nodige rapporten en voorstellen tot stand komen.
 - b. reacties uit de zusterkerken worden aan de aanstaande synode gezonden;
 - c. de zusterkerken worden uitgenodigd om eventueel ter synode mee te spreken via hun afgevaardigden als de betreffende zaak aan de orde komt; de GS dient voorzover mogelijk rekening te houden in haar agenda met mogelijke betrokkenheid van zusterkerken bij besprekingen.
7. De kerken zullen elkaars afgevaardigden op de meeste van hun vergaderingen ontvangen en hen uitnodigen zitting te nemen als adviseurs met adviserende stem, zoveel dit mogelijk is.
Uitvoering:
 - a. Deputaten dragen zorg voor een gastvrije begeleiding van aankomst tot en met vertrek (Acta GS 1996, art. 91).
 - b. in overleg met deputaten BBK wordt door deputaten VGS en/of het moderamen zo vroeg mogelijk een 'buitenlandweek' gepland. Bij het plannen van deze buitenlandweek
 1. zal zoveel mogelijk rekening gehouden worden met de meeste vergaderingen van zusterkerken;

2. worden extra plenaire zittingen gehouden over onderwerpen waarvan het belang dat van de kerken in Nederland overstijgt (zie regel 6), zodat afgevaardigden van zusterkerken gekend kunnen worden bij beraadslagingen over zaken waar zij belang bij hebben;
- c. Bij het ontvangen van de buitenlandse afgevaardigden leest de voorzitter de zevende regel voor zusterkerkrelaties voor zowel in het Nederlands als in het Engels; deze afgevaardigden zijn met de vermelding van hun naam en kerk uitgenodigd om zitting te nemen met adviserende stem;
- d. In de 'buitenlandweek' zal voorrang gegeven worden aan de voorstellen tot het erkennen van een kerk als zusterkerk; wordt een kerk als zusterkerk erkend, dan worden de afgevaardigden met de vermelding van hun naam en kerk ook uitgenodigd om zitting te nemen met adviserende stem;
- e. bij het plaatsen van de buitenlanders wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met
 1. hun status in de vergadering (buitenlandse gast en geen publiek; wel of niet met adviserende stem)
 2. de noodzaak van een tolk.

Voor de teksten zoals tot nu in gebruik, zie 3.1. Zie verder de voorstellen in 7.1-3.

BIJLAGE VI

Lijst van gebruikte afkortingen in het rapport

AEPC	African Evangelical Presbyterian Church, Kenia
AV	Algemene Vergadering (BBK)
ARPC	Associate Reformed Presbyterian Church
ART	Akademie für Reformatorische Theologie
BK	Deputaten Buitenlandse Kerken (CGK), voorheen deputaten Correspondentie met Buitenlandse Kerken
BRTS	Baltic Reformed Theological Seminary, Riga/Letland
BSO	Beroepbaarstellend Onderzoek
BTC	Bat Tsion Commissie voor Israël
CanRC	Canadian Reformed Churches
CBK	Deputaten Correspondentie met Buitenlandse Kerken (CGK), nieuwe naam: deputaten BK
CCAP	Church of Central Africa Presbyterian, Harare Synod, Zimbabwe
CCCA	Committee for Contact with Churches in the Americas (CanRC)
CCCNA	Committee for Contact with Churches in North America (CanRC)
CECCA	Committee for Ecumenical Contact with Churches Abroad (URCNA)
CEIR	Committee for Ecumenicity and Interchurch Relations van de OPC
CERC	Conseil des Églises Réformées du Québec, Canada
CERC	Covenant Evangelical Reformed Church, Singapore
CERCU	Committee for Ecumenical Relations and Church Unity (URCNA)
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland
CBK	Deputaten Correspondentie Buitenlandse Kerken, nu: Deputaten Buitenland (CGK)
CCU	Committee for Church Unity (CanRC)
CPEU	Committee for the Promotion of Ecclesiastical Unity (CanRC)
CRC	Christian Reformed Church (Noord-Amerika)
CRC	idem in Myanmar
CRC	(SL) idem in Sri Lanka (voorheen DRC)
CRCA	Committee for Relations with Churches Abroad (CanRC) ook: Christian Reformed Church in Australia

CREC	Confederation of Reformed Evangelical Churches
CRCNA	Christian Reformed Church in North America
CRCM	Christian Reformed Church in Myanmar
CRCP	Christian Reformed Church of the Philippines
CRIE	Comissão de Relações Inter-eclesiásticas IPB, Brazilië
CRTS	China Reformed Theological Seminary, Taiwan
CvO-P	Commissie van Overleg-Papua
DRC	Dutch Reformed Church of Sri Lanka (nu: Christian Reformed Church)
DVN	De Verre Naasten
DZD	Drentse zendingsdeputaten
EPC	Evangelical Presbyterian Church in Ireland
Ely	Ely Presbyterian Church (Cardiff, Engeland)
EECMY	Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus, Ethiopië
EPCEW	Evangelical Presbyterian Church in England and Wales
EPRB	Église Protestante Réformée du Burundi
ERCB	Église Réformée Confessante au Bénin
ERCC	Église Réformée Confessante au Congo
ERCS	Evangelical Reformed Churches of Singapore (First en Covenant)
ERCUR	Evangelical Reformed Churches Union of Russia
EREI	Églises Réformées Evangéliques Indépendantes (Frankrijk)
ERKS	Evangelisk-Reformerta Kyrkan i Sverige (Zweden)
ERKWB	Evangelisch-Reformierte Kirche Westminster Bekenntnisses (Oostenrijk)
ERQ	Église Reformée de Québec
EPCM	Evangelical Presbyterian Churches of Myanmar
EuCRC	European Conference of Reformed Churches
FCCI	Free Church of Central India, nu PFC(CI)
FCS	Free Church of Scotland
FCC	Free Church of Scotland (continuing)
FERC	First Evangelical Reformed Church, Singapore
FRCA	Free Reformed Churches of Australia
FRCP	Free Reformed Churches of the Philippines
FZD	Friese zendingsdeputaten
GA	General Assembly (Algemene Vergadering)
GGRC	Gereja Gereja Reformasi Calvinis, Indonesië
GGRI-NTT	Gereja Gereja Reformasi di Indonesia di Nusa Tenggara Timur
GGRI-Kalbar	Gereja Gereja Reformasi di Indonesia Kalimantan Barat
GGRI-Papua	Gereja Gereja Reformasi di Indonesia Papua
GH	Gereformeerde Hogeschool (Zwolle)
GK	Gereformeerde Kerken in Nederland
GKN(h)	Gereformeerde Kerken (hersteld) in Nederland
GKN(s)	Gereformeerde Kerken (synodaal) in Nederland
GKSA	Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika
GOR	Gereformeerde Oecumenische Raad (voorheen GOS) = REC
GSP	Deputaten Generaal-Synodale Publicaties
GZB	Gereformeerde Zendingsbond (in de Protestantse Kerk in Nederland)
HEF	Himalayan Evangelical Fellowship
HGK	Hongaars Gereformeerde Kerk

ICPP	Igreja Cristã Presbiteriana de Portugal
ICRC	International Conference of Reformed Churches
IER	Igrejas Evangelicas Reformadas do Brasil
IPB	Igrejas Presbiteriana do Brasil
IPC	International Presbyterian Church
IRB	Igrejas Reformadas do Brasil
IRC	Interchurch Relations Committee van de URCNA
IRC	idem van PCAm, equivalent van depp. BBK en Kerkelijke Eenheid
IRCB	Igreja Reformada da Colônia Brasolândia te Unaí, Brazilië
IRCK	Independent Reformed Church of Korea
IRE	Iglesias Reformadas de España, Spain
IRK	Iglesia Reformá Kòrsou, Curaçao
IRT	Institut für Reformatorische Theologie
IRTT	Intercultural Reformed Theological Training
IRP	Igreja Reformada em Portugal
IRV	Iglesia Reformada en Venezuela
KADEC	Kar El Dobarah Evangelical Church, Caïro, Egypte
KPCA	Korean Presbyterian Church in America
LITINDO	(instituut voor) Literatur Teologia dalam Bahasa Indonesia
LRC	Lanka Reformed Church, Sri Lanka
MERF	Middle East Reformed Fellowship
MtW	Missions To the World (PCAm equivalent van GK ZHT/DVN)
NAPARC	North American Presbyterian and Reformed Council
NGB	Nederlandse Geloofsbelijdenis (=Belgic Confession)
NGK	Nederlands Gereformeerde Kerken
NGKSA	Nederduits Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika
NKST	Nongu u Kristu u Ken Sudan nen Tiv, Nigeria
OPC	Orthodox Presbyterian Church, USA
OZD	Overijsselse zendingsdeputaten
PCAm	Presbyterian Church in America (Noord-Amerika)
PCAus	Presbyterian Church in Australia
PCCan	Presbyterian Church in Canada
PCEA	Presbyterian Church of Eastern Australia
PCK-K	Presbyterian Church of Korea (Kosin)
PCK-H	Presbyterian Church of Korea (Hapshin)
PCU	Presbyterian Church of Uganda
PCUS	Presbyterian Church in the United States
PFCC	Presbyterian Free Church Council, Kalimpong (Noord-Bengalen)
PFC (CI)	Presbyterian Free Church of Central India
PTS	Presbyterian Theological Seminary (Dehra Dun, Noordwest-India)
RBEG	Rat der Bekennenden Evangelischen Gemeinden, Duitsland
RCEA	Reformed Church of Eastern Africa, Kenya
RCJ	Reformed Church of Japan
RCNZ	Reformed Churches of New Zealand
RCUS	Reformed Church in the United States
RCEA	Reformed Church of East Africa (Kenia)
REC	Reformed Ecumenical Council (voorheen RES) = GOR

RFCP	Reformed Free Church of the Philippines
RPCCEE	Reformed Presbyterian Church of Central and Eastern Europe
RPCF	Reformed & Presbyterian Churches Fellowship (Myanmar)
RPCI	Reformed Presbyterian Church of Ireland
RPCI	Reformed Presbyterian Church of Northern India (voorheen RPCNI)
RPCNEI	Reformed Presbyterian Church of North East India
RPEC	Reformed Presbyterian and Evangelical Church, Noord-Amerika
RFCP	Reformed Free Church of the Philippines
RPCT	Reformed Presbyterian Church of Taiwan (voormalige naam; nu TRPC)
RPF	Reformed Presbyterian Fellowship (India)
SC/IPB	Supremo Concílio IPB, Brazilië
SIRC	South Indian Reformed Churches
SSRO	Stichting. Steun Reformatie Oostenrijk
STT-	Setia Sekolah Tinggi Teologi Setia (Jakarta)
TLO	Toelatend Onderzoek
TRPC	Taiwan Reformed Presbyterian Church (voorheen RPCT)
ThUK	Theologische Universiteit Gereformeerde Kerken in Nederland (Broederweg)
URCM	United Reformed Churches in Myanmar
URCNA	United Reformed Churches in North America
VGKSA	Die Vrije Gereformeerde Kerke in Suid-Africa
VGS	Deputaten voorbereiding generale ynode
WARC	World Alliance of Reformed Churches
WRF	World Reformed Fellowship
ZHT	Deputaatschap zending, hulpverlening en training

BIJLAGE VII

Adressenlijst deputaten

ds. R. ter Beek	Ganzetrek 49	3766 XD Soest	beek.rter@freeler.nl
B. Bolt	Kamperweg 8	8181 CM Heerde	benbolt@hetnet.nl
ds. H. ten Brinke	Bergsingel 99	3037 GB Rotterdam	henktenbrinke@hetnet.nl
J. Bronsema	Elgarstraat 4	3816 BX Amersfoort	jbronsema@metaaltechniek.nl
E. Ensing-Maatkamp	Veldbeemdgras 28	8043 KE Zwolle	e.ensing-maatkamp@wxs.nl
ds. J.P.D. Groen	Veluwelaan 21	8091 ER Wezep	jpd.groen@chello.nl
ds. Th.J. Havinga	Schipborgerweg 45	9471 PR Zuidlaren	thavinga@planet.nl
ds. R.C. Janssen	Rozenlaan 11	4542 CV Hoek	rcjanssen@filternet.nl
T.J. Karelse	Merrelaan 27	2903 GG Capelle a/d IJssel	tkarelse@tiscali.nl
ds. J.P. Kruiger	Laan van Zuilenveld 14	3611 AJ Oud-Zuilen	jpkruiger@gkv.nl
W. Kuipers	Waalstraat 8	8052 AE Hattem	wkuipers@tiscali.nl
prof.dr. G. Kwakkel	Dravik 23	8265 EW Kampen	gert.kwakkel@planet.nl
ds. P.K. Meijer	Beekberg 3	7772 DM Hardenberg	meijerpk@xs4all.nl
H.S. Nederveen-van Veelen	Sterrenweg 3	2651 HZ Berkel en Rodenrijs	f2hcnederveen503@hetnet.nl
ds. J. Plug	Knijpslaan 21	9615 BC Kolham	Johan.plug@filternet.nl
mw. E.J. Urban	Pr. Julianastraat 13	8019 AS Zwolle	elly.janegbert@zonnet.nl
prof.drs. K. Wezeman	Meerweg 114	9752 JL Haren	k.wezeman@eco.rug.nl
ds. R. van Wijnen	de Feart 83	9247 CL Ureterp	reinder.willy@planet.nl